

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 281

Poznań, czwartek dnia 22 czerwca 1933

Rok XXVIII

Poznań, 21 czerwca.

Nasze pożyczki zagraniczne

Przewodniczący polskiej delegacji na konferencję londyńską, wiceminister płk. Adam Koc w przemówieniu wstępnym, wygłoszonym imieniem rządu polskiego, powiedział m. in.: „Polska liczyła tylko na swoje własne siły, unikając oparcia swojego gospodarstwa na pożyczkach“.

A jednak czytelnicy tych słów w Polsce pamiętają z poprzednich lat urzędowe doniesienia o licznych wyjazdach zagranicę rozmaitych polskich przedstawicieli w sprawach finansowych, nie, aby proponować zagranicy pożyczki ze strony Polski, ale aby je do Polski ścigać. Przez szereg miesięcy mieliśmy nawet w Paryżu specjalnego delegata finansowego w osobie senatora Targowskiego, prezesa senackiego klubu B. B. A najczęściej jeździł zagranicę w sprawach pożyczkowych — wiceminister skarbu Adam Koc.

Nie można więc powiedzieć, że Polska „unikala“ pożyczek. Nie unikała ich, ale poszukiwała i przez pewien czas nawet znajdowała. Prawda, od dwóch lat urwało się, i możemy liczyć tylko na własne siły. Jest to jednak cnota przymusowa, która nie może być poczytana za zasługę i za przedmiot chwały.

Był czas, kiedy politycy i ekonomiści obozu rządowego bardzo skrupulatnie oddzielali czasy pomajowe od przedmajowych. Obecnie ten podział coraz rzadziej jest stosowany. Niekiedy jednak należy go sobie przypomnieć i zastosować. Sprawa pożyczek państwowych nadaje się do tego lepiej, niż którakolwiek inna, ponieważ terminy zaciągnięcia są ścisłe, a więc niesporne.

W ogólnym zarysie sprawa przedstawia się tak:

W dniu 31 grudnia 1926 r. ogólne zadłużenie skarbu państwa (bez długów samorządów i osób prywatnych) wynosiło 3.520 milionów, z czego na długi zagraniczne przypadało 3.250 milionów, na wewnętrzne 270 milionów.

W dniu 1 stycznia 1933 ogólna suma długów skarbu wyniosła 5.054 milionów, w czem długi wewnętrzne wynosiły 540 milionów, zagraniczne 4.514 milionów.

Ponieważ pożyczki wewnętrzne można uważać za radzenie sobie własnymi siłami, przeto wyeliminujemy je z dalszych rozważań. Ustalimy tylko dla ścisłości, że w czasach pomajowych, do 1 stycznia 1933 r. długi wewnętrzne wzrosły dwukrotnie. W roku obecnym przybędą tutaj jeszcze bilety skarbowe, których emitowano już za 75 milionów, a suma ta może być podwyższona do 200 milionów.

Długi zagraniczne w czasie od r. 1926 do r. 1933 wzrosły o 1½ miljarde. Tutaj należy wyjaśnić, że długi zagraniczne dzielą się na dwie grupy. Pierwsza, większa, stanowią długi wobec obcych państw, zaciągnięte w początkach naszej państwowości, mające charakter długów wojennych. Druga grupa, to

Hugenbergowi grunt usuwa się pod nogami

Likwidacja na terenie całej Rzeszy niemiecko - narodowych organizacyj bojowych — Rozwiązanie Stahlhelmu w Nadrenji — Dni Hugenbergów w rządzie są policzone

Berlin, 21. 6. (Tel. wł.) Niemiecka policja polityczna rozpoczęła dziś wczesnym rankiem wielką akcję przeciwko niemiecko-narodowej organizacji bojowej, tak zwanym „Deutsch Nationale Kampfstaffeln“.

We wszystkich państwach związkowych Rzeszy przystąpiono równocześnie do akcji, przeprowadzając rewizje domowe, konfiskując broń i mundury partyjne. Jak zwykle, na uzasadnienie tego kroku podaje się obecność elementów marksistowskich w organizacji.

Około południa zajechał oddział policji politycznej przed sekretariat partii niemiecko-narodowej mieszczańskiej w gmachu naprzeciwko Reichstagu i przystąpił do przeprowadzenia rewizji.

Z całej tej akcji wnosić należy, że dni przywódcy partii niemiecko-narodowej Hugenbergów w gabinecie Hitlera są policzone.

Berlin, 21. 6. (Tel. wł.) W całej prowincji nadreńskiej został dziś rano rozwiązany „Stahlhelm“.

Władze hitlerowskie dla osłodzenia tego niemilego dla swych sprzymierzeńców faktu podają, że uległo rozwiązaniu jedynie dzisiejsze kierownictwo „Stahlhelmu“.

Wczoraj już nastąpiło rozwiązanie w regencji Duesseldorfu, dziś rano o godz. 5 w regencjach Akwizgranu, Kolonii i Trewiru. Biura i domy „Stahlhelmu“ zostały zamknięte, majątek zabezpieczony.

Powodem tego kroku ma być wpływ elementów marksistowskich do organizacji.

Z Dessau donoszą, że również w Anhalcie rozwiązano dziś kilka placówek Stahlhelmu.

Berlin, 21. 6. (Tel. wł.) Na podstawie wyniku przeprowadzonych ra-

no rewizyj w lokalach niemiecko-narodowej organizacji bojowej „Deutschnationale Kampfbund“ oraz w mieszkaniach jej przywódców, około południa organizacja ta została rozwiązana i zakazana. W toku akcji aresztowany został niemiecko-narodowy poseł do Reichstagu Timm.

Berlin, 21. 6. (PAT.) Prasa hitlerowska donosi z Essen, że między Hugenbergiem a kierownictwem niemieckich sztafet bojowych wybuchł konflikt na tle rewelacji o przyjmowaniu przez te organizacje elementów lewicowych.

Hugenberg zwrócił się do kierownika sztafet bojowych v. Bismarcka z wezwaniem, aby niezwłocznie przeprowadził ścisłe dochodzenia w centrali i wydał stosowne zarządzenia.

Dzienniki nar.-soc. podsuwają Hugenbergowi myśl, że w razie potwierdzenia zarzutów, podniesionych przeciw sztafetom bojowym, gotów jest zarządzić ich rozwiązanie. Ze strony niemiecko - nar. zaprzeczają kategorycznie pogłoskom o tym konflikcie.

Berlin, 21. 6. (PAT.) Akcja władz policyjnych przeciwko frontowi niemiecko - nar. przybiera coraz ostrzejsze formy.

W Frankfurcie nad Odrą policja rozwiązała zgromadzenie, zwołane przez organizację niemiecko - narodowych z okazji 65 rocznicy urodzin min. Hugenbergów. Doszło przytem do starć z hitlerowcami. Zw. niemiecko - narodowych został rozwiązany a majątek ich skonfiskowany.

Zarząd partii Hugenbergów zwrócił się ze skargą do pruskiego min. spr. wewn.

XIII Zjazd Katolicki w Wągrówcu

Odezwa!

Na niezwykłym tle odbywa się XIII. Zjazd Katolicki. Chrześcijaństwo przeżywa w skupieniu wewnętrznym 1900-lecie tylu tak głębokich i świętych wydarzeń z życia Pana naszego i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. Oczy i serca, już nietylko wiernych katolików ale wszystkich ludzi myślących zwracają się ku Stolicy Piotrowej, ku Wiecznemu Miastu.

Namiestnik Chrystusowy ogłosił Rok święty, aby od zawiąklanych i zamieszanych spraw ziemskich odwrócić uwagę i zwrócić ją ku rzeczom niezawodnym, istotnym, bo wiecznym. Zbawiciela pragnie Kościół znowu wprowadzić do serc jednostek, uczynić go ośrodkiem rodziny, osią spraw narodów i państw.

W myśl tych wskazań Ojca św. jest Osoba Zbawiciela naszego treścią obrad XIII Zjazdu Katolickiego w Wągrówcu — na plenum i w licznych sekcjach.

Gdy wyjałowienie duchowe, rozstrój moralny oraz bezwład umysłu i woli wprowadzają zamęt do nieśmiertelnych dusz a tem samem podcinają korzenie żywotne także narodu pol-

skiego i państwa, zwracamy się tem silniej i serdeczniej do N. Serca Jezusowego i stajemy nieodparcie na Opocie, którą jest Piotr św. w osobie własnej oraz Swoich następców i Kościół św. katolicki na tej Opocie zbudowany.

XIII Zjazd Katolicki jest naszym publicznym wyznaniem wiary, nadziei i miłości ku Zbawicielowi naszemu, i jest dokumentem dziecięcego przywiązania do Kościoła katolickiego. Łączy się z tem wielkie i mocne przekonanie, że rzeczywista wielkość Polski wyrośnie i wykwitnie na podłożu wiary, pełnej, szczerzej a czynnej.

Zagajeniem XIII. Zjazdu Katolickiego będzie odsłonięcie pomnika świątobliwego kapłana i uczonego, tłumacza Pisma św. — X. Jakóba Wujka T. J., który — dziełem pobożnego i pracowitego żywota Swego — naród nasz tem ściślej związał z Chrystusem i Jego Kościołem.

Niechże XIII. Zjazd Katolicki sprowadzi do Wągrówca wszystkich, którym drogą jest sprawa Boża i Narodu.

Komitet XIII. Zjazdu Katolickiego

Prof. dr. Paweł Gantkowski, prezes.
X. Józef Prądzyński, sekretarz.

Komitet miejscowy:

X. prob. Władysław Wróblewski, prezes.
Mec. Stan. Wrzyszczyński, sekretarz.

Dobra nauczka

Gdynia, 21. 6. (Tel. wł.) Władze wolnego m. Gdańska wydały ostatnio niezgodnie z zasadami zarządzenie, iż polskie samochody ciężarowe przy każdorazowym wjeździe na teren Gdańska uiszczać mają opłatę drogową w kwocie 50 guld. W odpowiedzi władze polskie w przeciągu 24 godzin zdecydowały, że gdańskie samochody ciężarowe, wjeżdżające na teren Rzplitej Polskiej, wpłacą 100 zł.

Represyjne zarządzenie polskie wywołało w gdańskich sferach kupieckich szalony popłoch, ponieważ codzień przynajmniej kilkadziesiąt gdańskich samochodów ciężarowych z przeróżnymi towarami głównie spożywczo-kolonjalnymi udaje się z Gdańska na teren Pomorza i dalej, gdy przeciwnie polskie samochody ciężarowe należą w Gdańsku do rzadkości.

S. B.

pożyczki zagraniczne, użyte na cele budżetowe i gospodarcze. Rzecz oczywista, że powiedzenie p. Koca można odnieść tylko do tej drugiej grupy.

Otóż według stanu z dnia 1 stycznia 1933 r. ogólna suma zadłużenia naszego z tytułu zagranicznych pożyczek emisyjnych wynosiła 1.316 milionów. Z tego na trzy pożyczki przedmajowe przypadało 523 miliony, na dwie pożyczki pomajowe — 793 miliony.

Te dwie pożyczki, których wiceminister Koc nie może się wyprzeć, to: 1) pożyczka stabilizacyjna z r. 1927 w nominalnej wysokości 62 milionów dolarów i 2 milionów funtów szterlingów i 2) pożyczka zapalczana z r. 1930 w sumie 32.400.000 dolarów.

Obsługa długów, czyli spłata rat amortyzacyjnych i odsetków w 1926/7 r. wynosiła 149 milionów, a w 1932/3 r. — 243 milj., do czego należałoby doliczyć jeszcze ratę niezapłaconą Ameryce w dniu 15 grudnia 1932 r.

W budżecie na rok 1933/4 przeznaczona jest na obsługę długów 338 milionów.

To jeszcze nie wszystko. Zestawieniami powyższymi nie są objęte pożyczki, zaciągnięte na rachunek przedsiębiorstw państwowych. Ponieważ statystyka milczy o tych pożyczkach, przeto możemy wymienić tylko niektóre, jak: 1) pożyczkę kolejową Śląsk—Gdynia z r. 1931 w sumie 1 miljarde franków francuskich, z czego wpłynęła już t. zw. pierwsza transza — 400 milj. franków; 2) uchwaloną przez Sejm w r. 1932 pożyczkę telefoniczną w sumie 1 miliona funtów szterlingów; 3) pożyczki samochodowe, zaciągnięte w ostatnich latach przez Państwowe Zakłady Inżynierji od firm zagranicznych „Saurer“ i „Fiat“ w nieznannej bliżej wysokości.

Jak z tego widać, oświadczenie wiceministra Koca wymaga pewnego uzupełnienia. Istotnie w ostatnich, najgorszych latach kryzysu nie korzystaliśmy z pożyczek, — bo nam ich nikt nie dawał. Ale przedtem korzystaliśmy dość obficie i teraz musimy je spłacać, choć niebardzo mamy czem.

M. K.

Pomyślnie rozwiązane zagadnienie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Wilno, 20 czerwca.

Tak, jak z biegiem czasu uległ zmianie stosunek Rosjan, zamieszkałych na ziemiach polskich, do odrodzonego państwa polskiego, tak również nasz stosunek do Rosjan, obywateli polskich, stopniowo, ale gruntownie się zmienił.

Początkowo spoglądaliśmy na Rosjan z dużą nieufnością, podejrzewając ich o brak patriotyzmu polskiego i starając się w miarę możliwości rugować z urzędów i stanowisk. Stanowiska te licznie obsadzone były przez Rosjan, ponieważ brakowało wówczas odpowiednio wykwalifikowanych pracowników Polaków.

Jak już zaznaczyliśmy, szczególnie licznie obsadzone było przez Rosjan kolejniostwo; wielu ich można było nalicyzyć w sądownictwie, ale nie brakowało także i w służbie administracyjnej. Nieraz zdarzało się, iż jakiś sędzia lub urzędnik Rosjanin był górnym rzecznikiem t. zw. ruchu białoruskiego, lub ukraińskiego, bo myślał, iż przeciwstawiając się w ten sposób procesowi odzyskiwania przez naród polski utraconych pod rządami carskiej Rosji wpływów, przysłuży się „przyszłej” Rosji.

W miarę jednakże, jak gasła wiara w odrodzenie dawnego państwa rosyjskiego, sympatje dla Białorusinów i Ukraińców wśród Rosjan malały i do świadomości społeczeństwa rosyjskiego przesiąkało zrozumienie konieczności pogodzenia się z faktem istnienia i rozwoju państwowości polskiej na ziemiach wschodnich. Zresztą stopniowo ci „nieprzejednani”, bądź wymierali, bądź opuszczali stanowiska, a element młodszy, wychowany w uniwersytetach polskich, to już ludzie, mówiący innym całkiem językiem niż ich ojcowie i starsi bracia.

Dziś zatem Rosjanie wśród wszystkich mniejszości zajmują całkiem odrębne stanowisko. Gdy historia niemal wszystkich organizacji i działaczy mniejszościowych wykazuje zawsze jedną i tę samą tendencję — oparcia się w końcu o jakieś mocarstwo ościennie i szukania tam natchnienia i pomocy dla swej działalności, mniejszość rosyjska w Polsce dąży po linii, mającej kierunek odwrotny. Widzimy stąd wśród Rosjan w Polsce coraz większe usamodzielnianie się i wyzwalanie z pod wpływów, że się tak wyrażymy, zagranicznych. Znajduje to m. in. wyraz w zdecydowanym wyodrębnieniu się emigrantów, którzy mają swą własną organizację pod nazwą „Rosyjski Komitet Opiekuńczy” („Russkij Popieczitelnyj Komitet”) i do żadnych organizacji politycznych rosyjskiej mniejszości w Polsce nie wchodzi.

Naturalnie w życiu towarzyskim i kulturalnym kontakt pomiędzy emigracją a Rosjanami, obywatelami polskimi, jest bardzo bliski.

W każdym razie to rozgraniczenie pomiędzy organizacjami emigranckimi, a mniejszościowymi Rosjan jest zjawiskiem bardzo charakterystycznym i świadczącym, iż zagadnienie współzycia rosyjsko-polskiego w granicach Rzeczypospolitej może być całkiem pomyślnie rozwiązane. Zresztą sami Rosjanie stwierdzają, iż społeczeństwo i wszystkie dotychczasowe rządy umożliwiały im przystosowanie się do nowych warunków i lojalne współzycie z narodem polskim.

Jeden z działaczy rosyjskich przeprowadził niedawno ankietę, mającą na celu określenie położenia Rosjan w Polsce. Zawsza nadeszły odpowiedzi pozytywne. Rosjanie dotychczas nie mieli powodu do żalów.

By skończyć wreszcie ze sprawą stosunku Rosjan do państwa i społeczeństwa polskiego, pragniemy zwrócić uwagę na bardzo ciekawy artykuł, który ukazał się w prasie rosyjskiej, a mianowicie w warszawskim „Naszem Wremieniu” i wileńskim „Russkom Słowie”. Artykuł ten nosi tytuł: „Poddany i obywatel” i zawiera rozważania na temat przyszłości stosunków polsko-rosyjskich. Autor artykułu („obywatel”) powiada, że jeżeli mimo wszystko w stosunkach polsko-rosyjskich nie wszystko jest tak, jakby być mogło, to wina tego bynajmniej nie obciąża Polaków, lecz samych Rosjan, którzy wykazują wiele niedbalstwa („nieradienija”) w obronie swych obywatelskich i narodowych praw.

Autor twierdzi dalej, że Rosjanie przyzwyczaili się pod rządami carów czuć się „poddanymi” i nie mogą dziś w Polsce oswoić ze stanowiskiem „o-

bywateli”. „A obywatel to nie poddany, jak poddany nie jest obywatelem” (w Rosji najlepszym był „wiernopoddany”).

Niewątpliwie, rozumuje dalej autor, wielu spośród Rosjan, posiadających obywatelstwo polskie, nie nauczy się ani praw, ani obowiązków „obywatela”, ale przyjdą nowe pokolenia, wychowane w innej atmosferze i ci, obok przywiązania do swej narodowości, potrafią wyrobić w sobie poczucie obywatelstwa państwa polskiego.

Narodowcy powinni wzmocnić jednoczącą pracę

Pod tym tytułem „Słowo Pomorskie” zamieszcza artykuł wstępny b. pośia, kierownika prac organizacyjnych Stronnictwa Narodowego na Pomorzu, p. Franciszka Sołtysiaka, w którym czytamy m. in.:

W Polsce panuje atmosfera chaosu i niepewności, w której zatracą się polska rzeczywistość. Jesteśmy świadkami głoszonych hasel: „wszystko dla państwa!”.

Wprawdzie od czasu do czasu padnie słowo: naród, widzimy nieraz wysokich polityków „sanacyjnych” w uroczystościach religijnych, czyli że w miarę potrzeby zachowuje się pewne formy, ale w rzeczywistości zagadnienia, dotyczące narodu polskiego i Kościoła Katolickiego, sypcha się na plan dalszy, uważa je się za wartości trzeciorzędne. Świadczą o tym głosy prasy „sanacyjnej” oraz występy różnych dostojników z B. B., którzy pragną widzieć Polskę jako państwo narodowościowe, w którym z punktu widzenia na 30 proc. mniejszości narodowych w Polsce, w tem przeszło 3 miliony Żydów, — mają Polacy zrezygnować ze swoich uprawnień.

Z jednej strony ludzie z B. B. czynią pozory stania na zasadach religijnych i biorą udział w publicznych manifestacjach kościelnych, a z drugiej strony prowadzą walkę przeciwko Kościołowi i przeciwko duchowieństwu katolickiemu.

„Sanacyjni”, „państwowcy” zatracili prawdziwie polską myśl państwową i pragną zrobić z państwa coś takiego, co jest sprzeczne z naszą historią i co nie odpowiada naszej misji jako misji narodu, który ma pełne prawo do roli gospodarza w tem państwie. Tej roli naród polski za żadną cenę wyrzec się nie może i jej się nigdy nie wyrzeknie. Nie wyrzeknie on się również walki o to prawo, choćby ta walka trwała miała lata całe i choćby kosztowała miała wiele ofiar.

Rozłam wśród socjalistów niemieckich

Pólsrużedowe berlińskie Biuro Conti doniosło 13 b. m.:

„Potwierdza się wiadomość, że przywódca Socjaldemokracji Niemieckiej pp. Wels i Vogel wraz z p. Stampferem, byłym redaktorem naczelnym „Vorwaertsu”, oraz p. Breitscheidem, założyli w Pradze biuro, które przybrało nazwę „Reichsleitung der Deutschen Sozialdemokratischen Partei”, tj. kierownictwa Socjal-Demokracji w Rzeszy, a zarazem zgłoszone zostało w Drugiej Międzynarodówce.

Grupy poselskie Socjal-Demokracji w Landtagu i Reichstagu zastrzegły się stanowczo przeciw powstaniu zagranicą kierownictwa Socjal-Demokracji w Rzeszy. Gdy jednak to się stało, istnieje zamiar wykluczenia Welsa, Breitscheida, Stampfera i Vogela z partii, której kierownictwo w Niemczech objąłby b. prezydent Reichstagu p. Loebe, który pozostał w Niemczech i w rzeczywistości od dłuższego czasu kierownictwo sprawuje. Niejasna jest rzeczą, czy Stampfer ma wogóle prawo wydawania „Vorwaertsu” jako tygodnika w Pradze, gdyż dziennik „Vorwaerts” w Berlinie (zawieszony przez rządy Hitlera) był własnością partii, a pozostali w kraju socjal-demokraci zamierzają podobno starać się o wznowienie wydawania tego dziennika.”

W uzupełnieniu tej pierwszej wiadomości doniesiono również pólsrużedowo z Berlina 15 b. m., że zarząd Partii Socjal-Demokratycznej w Berlinie powziął następującą uchwałę:

„Zarząd Niemieckiej Partii Socjalno-Demokratycznej potępia wszelkie kroki, podejmowane zagranicą, rzekomo w imieniu partii, oświadczając, że nikt nie ma prawa przemawiania w jej imieniu, oraz zastrzega sobie zajęcie stanowiska w tej sprawie w najbliższej przyszłości.”

Paryski socjalistyczny „Le Populaire” z 16 b. m. daje do tego takie objaśnienie:

go. Autor powołuje się na przykłady Francji, gdzie tacy Baskowie, lub Bretończycy potrafili zachować swe obyczaje i odrębności językowe, a jednocześnie są takimiż „obywatelami” (citoyens) Francji, jak rodowici Paryżanie. Artykuł kończy się uwagą, iż tego, jak należy chronić od zguby swój język i cywilizację, mogą Rosjanie nauczyć się właśnie od Polaków, którzy w okresie 150-letniej niewoli potrafili zachować zarówno język, jak i kulturę.

W następnej korespondencji omówimy działalność organizacji rosyjskich w Polsce.

P. KOWNACKI.

Ponowna rozprawa apelacyjna w procesie brzeskim

Na dzień 10 lipca wyznaczono w sądzie apelacyjnym rozprawę w procesie b. więźniów brzeskich. Jak wiadomo, Sąd Najwyższy uchylił wyrok sądu apelacyjnego, zatwierdzający skazujący wyrok pierwszej instancji i wskutek tego sprawa znalazła się ponownie w sądzie apelacyjnym.

Po wyznaczeniu rozprawy kancelaria sądu czyni przygotowania w jednej z sal sądowych.

Wczoraj sąd apelacyjny na posiedzeniu gospodarczym rozpatrywał wniosek adwokata Jana Nowodworskiego, który jako obrońca pośia Pragiera wystąpił o powołanie w charakterze świadka p. Dobrowolskiego, długoletniego prezesa O. K. R. Warszawa.

W toku rozprawy w pierwszej instancji ustalono, że pośia Pragier był przewodniczącym O. K. R. Warszawa i jako taki brał udział w Komitecie „centrolewu”.

Sąd, odrzucając ten wniosek, twierdzi, że nie jest to okoliczność nowa, a wprost przeciwnie, znana już w toku rozprawy przed sądem okręgowym. Poza tem decyzję swą motywuje sądem, że okoliczność ta nie została wzięta pod uwagę przez sąd okręgowy przy ferowaniu wyroku.

Na jednym z poprzednich posiedzeń niejawnym sąd przychylił się do próby obrońców w sprawie wyłączenia z akt sprawy dokumentów, związanych z procesem o zamach na Pilsudskiego, procesem o zajęcia w dniu 4 września na wiecu „centrolewu”, oraz redaktora „Gazety Bydgoskiej” Małychy. Jak wiadomo, dokumenty te włączył do sprawy brzeskiej stołeczny sąd okręgowy, mimo sprzeciwów, zgłaszanych przez obronę.

Zniesienie dodatków dla urzędników

Z kół urzędniczych informują, że wkrótce ma być zgłoszony na Radę Ministrów projekt nowej ustawy uposażeniowej dla pracowników państwowych. Projekt powyższy przewiduje zniesienie wszelkich dodatków, jak dodatku ekonomicznego, mieszkaniowego, dalej zaś zniesienie klas miejscowości itd. Uposażenie ma być określone globalnie przez dodanie do obecnych kategorii płac w szczeblu D — 40 procent.

Płace będą w nowej ustawie uposażeniowej ustanawiane w dwóch warjantach: dla samotnych i rodzinnych. Uposażenie pracowników rodzinnych będzie obliczane w skali, jak obecnie dla pracownika żonatego z jednym dzieckiem. Od uposażenia nie będzie potrącany podatek dochodowy, ani składka emerytalna.

Na zapytanie jednej z agencji wyjaśniono, że projekt powyższy, który wywołał pewne poruszenie wśród pracowników państwowych, nie może być traktowany jako przesądzenie samej sprawy przeprowadzenia wymienionych w projekcie zmian ustawy uposażeniowej. Projekt ten jest zapewne jednym z szeregu projektów, które były rozpatrywane na tle dążeń do przeprowadzenia oszczędności budżetowych.

Wyznawcy „kościół narodowego” przed sądem

Przed sądem w Rzeszowie odbyła się rozprawa przeciwko 15 wyznawcom „kościół narodowego”, oskarżonym o nawoływanie do nieposłuszeństwa władzy.

Mianowicie winni oni są tego, że po śmierci ich współwyznawcy s. p. Szczepana Franciszka w Tarnobrzegu samowolnie przełożyli dzień pogrzebu, aby w pogrzebie udział wzięli mogli duchowni „kościół narodowego”, a gdy policja wydała nakaz pochowania zmarłego w normalnym i ustawowo przewidzianym terminie, stawili opór i wywołali olbrzymie zbiegowisko, nawołując równocześnie do nieposłuszeństwa policji.

Wszyscy oskarżeni zostali skazani po 5 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na 5 lat.

Naturalny środek przeciw obstrukcji
Zioła przeczyszczające KARPINSKIEGO.
Te 1334

MORZE I KOLONJE — TO POTĘGA
POLSKI
MORZE POLSKIE POWIEKSZA

Początek końca wszechwładzy G. P. U.?

Moskwa, 21. 6. (PAT). Wczoraj opublikowany został dekret, podpisany przez Kalinina i Molotowa, powołujący do życia Urząd Wszechzwiązkowej Prokuratury, wyposażony w nieograniczone pełnomocnictwa w dziedzinie sądownictwa, śledztwa, więziennictwa oraz kontroli nad prokuratorami republik związkowych.

Szczególnie interesującym jest punkt dekretu, podporządkowujący wszechzwiązkowej prokuraturze G. P. U. i milicję.

Według opinii kół politycznych w Moskwie, dekret ten wymierzony jest

przedewszystkiem przeciwko przekroczeniu kompetencji i nadużyciom władzy ze strony G. P. U. i stanowi pierwszy krok do projektowanego odebrania tej instytucji prawa do sądów kolejalnych i ferowania wyroków.

Jeżeli przypuszczenia te znajdą potwierdzenie, wczorajszy dekret będzie posiadał niezwykle doniosłe znaczenie, czyniąc G. P. U. jedynie organem wywiadowczo-śledczym, co świadczyłoby o kardynalnej zmianie stosunków wewnętrznych.

Mussolini przekształca środkową Europę

London, 21. 6. (PAT). W Londynie otrzymano wiadomość, że Mussolini pragnąc pozyskać Francję dla szybkiego podpisania paktu czterech mocarstw zaproponować miał przez amb. Jouvanela wyjaśnienie najbardziej spornych kwestyj.

Rozmowy już się miały rozpocząć, ale odrazu utknęły na sprawie bardzo drażliwej, wysuniętej przez Mussoliniego, mianowicie na kwestji przekształcenia stosunków w środkowej Europie. Mussolini miał zaproponować Francji zgodę na utworzenie unji między Austrią i Węgrami, uważając, że taki nowy twór państwowy w centrum Europy uratuje Austrię przed „anschlussem“ i da lepszą pozycję Węgrom, otoczonym przez M. Ententę.

Rzecz oczywista, że utworzenie takiej unji austriacko-węgierskiej połączone byłoby z pewnym żądaniem rewizji traktatu z Trianon na korzyść Węgier.

Przeciwko sugestjom Mussoliniego, które według tych informacji znaleźć miały pewien posłuch nie tylko u Jouvanela, lecz i Paul Boncour, wystąpić miał ostro premier Daladier. Ponadto wiadomość o toczących się rozmowach między Paryżem i Rzymem przedostała się już do kół Małej Ententy, która zagrozić miała, że w razie realizacji podobnych pomysłów zarządzi natychmiast mobilizację. Benes udaje się jutro do Paryża, aby pomówić w tej sprawie z Daladier i Boncourem.

Wizyta kontrtorpedowców angielskich w Gdyni

Gdynia, 21. 6. (Tel. wł.) Dziś o godz. 7.30 przybyły na redę portu gdyńskiego dwa angielskie kontrtorpedowce „Viceroy“ i „Venetia“, każdy o wyporności 1100 tonn. Na spotkanie angielskich gości wypłynął holownik marynarki wojennej „Lew“ z oficerem komplementacyjnym kpt. Juganem, który wprowadził gości do portu. Angielskie kontrtorpedowce zostały przycumowane w porcie handlowym Nabrzeża Wilsona. Dowódcy okrętów: kom. Dey i kom. Read w towarzystwie kpt. Jugana złożyli o godz. 9 wizytę komisarzowi rząd. m. Gdyni, a o godz. 10 wizytowali admirała Uruga w Oksywiu.

Angielskie kontrtorpedowce przy-

były z Danii w liczbie trzech. Dwa zainewęły do portu w Gdyni, a trzeci „Kempenfeld“ udał się do Gdańska. Odpowiada to zwyczajom angielskich jednostek bojowych, które zawsze odwiedzają Gdynię, składając równocześnie wizytę w Gdańsku.

Kontrtorpedowce W. Brytanji pozostaną w Gdyni do 26. bm. i w godzinach popołudniowych będą codziennie dostępne dla publiczności celem zwiedzania. Pojutrze na stadionie w Gdyni rozegrany będzie mecz piłki nożnej pomiędzy gośćmi i drużyną naszej marynarki wojennej.

Wizyty dowódców składane były w towarzystwie konsula W. Brytanji w Gdyni p. dyr. Jeffrey'a. S. B.

Pierwsze polskie regaty dalekomorskie

Gdynia, 21. 6. (Tel. wł.) Odbył się tu start dziewięciu polskich jachtów żaglowych do regat Gdynia-Bornholm-Gdynia. Regaty urządził „Yacht Klub Polski“. Odległość do portu Rönne na duńskiej wysepce Bornholm, gdzie jest półmetek, wynosi z Gdyni 169 mil morskich, czyli 313 kilometrów. Jest to dystans teoretyczny, ponieważ żagłówki przemierzają trasę znacznie dłuższą, poddyktowaną wiatrem, prądami i t. d.

Przybycia pierwszych, zwycięskich jachtów do mety w Gdyni spodziewać się można w niedzielę, 25 b.m. Żagłowce podzielone są na dwie klasy: dwumasztowe i masztowe. Poszczególne jachty dowodzą: „Jurandem“ — inż. Czarnowski z Wilna, „Temida II“ — por. Daneluk, „Mohortem“ — kom. Szustowski, „Witeziem“ — inż. Lau-dański, „Chochlikiem“ — por. Lichodziejewski, „Orionem“ — kap. mar. handl. Deyczakowski, „Halina“ — por. Szalewicz, „Flądra“ — mec. Józewicz

i „Irka“ — por. Konarski. Z wymienionych żagłowców pierwsze trzy należą do klasy pierwszej, a reszta do drugiej.

Jachtom towarzyszy holownik marynarki wojennej „Smok“, wyposażony w radiostację i wiozący członków komisji sędziowskiej. Już o godz. 14 nadesłał do Gdyni pierwszą depeszę, donoszącą, iż wszystkie jachty okrążyły cypel półwyspu helskiego i, że przoduje „Jurandem“.

Dla zwycięzców w klasie pierwszej ufundowane zostały dwie nagrody, a w klasie drugiej — cztery. Nagrodami są: cenna waza majolikowa z Nieborowa, wspaniały kryształowy puchar, rzeźba żagłówki w srebrze i t. d.

Start jachtów zaliczonych do klasy drugiej odbył się o godz. 11, a klasy pierwszej pół godziny później. Podczas startu wiał pomyślny wiatr północno-zachodni o szybkości 5—7 metrów na sekundę. (F o b.)

Unja celna od Bałtyku do Adryjatyku?

London, 21. 6. (Tel. wł.) „Morning Post“ twierdzi, że widoki na utworzenie unji celnej od Adryjatyku do Bałtyku, przybierają realne kształty. Inicjatorem tego planu jest Mała Entente, a ściślej mówiąc Benes.

Również i Polska, według wspomnianego pisma zgłosiła gotowość przystąpienia do tego planu, tak samo Austria i Węgry. Dalej przedstawiciele niektórych państw bałkańskich oświadczyli gotowość przyłączenia się.

Dlaczego Goemboes jeździł do Berlina

Wiedeń, 21. 6. (Tel. wł.) Wizyta Goemboesa w Berlinie nie była bynajmniej dziełem przypadku, lub kurtuazji, lecz starannie przygotowanym posunięciem przez specjalnego wysłannika Hitlera, von Ditsa. W grę wchodzi w pierwszym rzędzie sprawa nawiązania bliższych stosunków w zakresie ekonomicznym, ale również nie

zapomniano o polityce.

Węgierski premier ogromnie interesował się obecnym systemem w Rzymie i wszystkimi jego poczynaniami. Brał też udział w towarzystwie kancлера p. i. w wielkiej defiladzie Stahlhelmu w Erfurcie, oraz uczestniczył w poufnym obiedzie, wydanym przez Rosenberga w starannie dobranym gro-

nie, gdzie zastanawiano się nad sposobami zacieśnienia więzów pomiędzy obu krajami i nad wypadkami w Austrii.

Bezczelna pretensja

Gdańsk, 21. 6. (Tel. wł.) Wczoraj na pierwszym posiedzeniu nowo wybranego sejmiku gdańskiego zaszedł następujący incydent:

Gdy na zakończenie odśpiewano niemiecki hymn „Deutschland, Deutschland über alles“, a socjaliści, komuniści i dwaj posłowie polscy opuścili demonstracyjnie salę, przedstawiciel komisariatu generalnego R. P. w Gdańsku hr. Tarnowski, znajdujący się w

Kola tabletki Erbe
dodają sił i wzmacniają
życiową energję

Pg 10 890-19-114

łoży dyplomatycznej, podczas śpiewu nie powstał z miejsca, lecz spokojnie siedział nadal w fotelu. Gdy go gwałtownie zainterpelowano odpowiedział, że nie znajduje się w Niemczech, lecz na terenie wolnego miasta Gdańska. S. B.

Jeszcze jedna odmiana podatku

Warszawa, 21. 6. (Tel. wł.) Min. opieki społecznej wydał rozporządzenie o pobieraniu przez kasy chorych opłaty od pracowników na rzecz funduszu pracy. Opłaty te zryczałtowano w poszczególnych grupach do sumy zarobkowej 150 zł miesięcznie.

Według tego rozporządzenia pracownicy uiszczają będą niezależnie od składek na rzecz kasy chorych następujące sumy: w pierwszej grupie pracowniczej t. j. do 25 zł miesięcznie opłata na rzecz funduszu pracy wynosi 30 gr., przy zarobku 37,50 zł w grupie do 50 zł — 70 gr.; w grupie IV do której zaliczane są wszystkie służące wykazujące zarobek miesięczny

od 50 do 62,50 — opłata wynosi 90 groszy. Przy zarobku od 75 zł do 100 zł — 1,50; do 125 zł — dwa złote, do 150 zł — 2,50 zł.

W myśl rozporządzenia pracodawca może połową powyższych opłat obciążać pracownika.

Przy zarobkach powyżej 150 zł miesięcznie kasa chorych ściągając będzie na rzecz funduszu pracy opłatę w wysokości jednego procentu od sumy zarobkowej. Stawki powyższe będą ściągane od 1 czerwca, a za czas ubiegły kasa chorych ściąga już obecnie, jeżeli chodzi o służące po zlotówce miesięcznie na rzecz funduszu pracy. (w)

Zgon redaktora śp. Kazim. Ziółkowskiego

Dzisiaj około godz. pół do 2 popołudniu zasnął przy ulicy Dąbrowskiego członek redakcji naszej kol. Kazimierz Ziółkowski. Przybyłe pogotowie ratunkowe stwierdziło zgon, spowodowany udarem serca.

Śp. Kazimierz Ziółkowski należał do redakcji „Kurjera Poznańskiego“ od samego początku istnienia pisma naszego, a uprzednio już do redakcji bratniego naszego organu „Orełdownika“. Zmarły był z pismami naszymi związany całym swoim jestestwem. Pamięci Jego, której poświęcimy obszerniejsze wspomnienie, cześć!

Stronnictwo Narodowe

KOŁO LAZARZ

Zebrań plenarne z referatem p. posła Józefa Kaweckiego, odbędzie się w środę, 21 b. m. o godz. 20, w salce Kasyna Obywatelskiego, ul. M. Focha nr. 80.

Wszystkich członków o punktualne przybycie prosi Zarząd.

„Dzień Sokola“

Ci wszyscy, co pociągami popularnym byli we Lwowie, przekonali się znów naocznie, jak wielką jest siła idea, tkwiąca w Sokolstwie. Przekonali się też zapewne, że siłę tę warto popierać na każdym kroku. Najbliższa do tego okazja znajdzie się w niedzielę, dnia 25 czerwca, w którym to „Dniu sokolim“ za zezwoleniem Województwa odbędzie się w całej Wielkopolsce zbiórka na cele sokole.

Niech każdy na cele sokole złoży w tym dniu choć najdrobniejszy datek.

Przepowiednia pogody na czwartek:

Pogodnie i ciepło.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 21. 6. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% pożyczkę konwersyjną po 43%, pozatem poszukiwano bez notowania 4% premjówki dolarowe po 48, 4% pożyczkę inwestycyjną po 98 oraz 3% pożyczkę budowlaną po 38.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano w transakcjach 4½% listy dolarowe stare po 34% oraz 4% listy zastawne konwert. po 34½%, natomiast poszukiwa-

no 4½% listy dolarowe amortyzacyjne po 36%.

Akcje bankowe względnie przemysłowe bez notowania.

W obrotach nieoficjalnych ofiarowano silnie Bank Cukrownictwa po 75 zł za sztukę.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papierzy procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 43% P.
4½% listy dol. P. Z. K. 34% +
4½% listy dolarow. w złocie amort. P. Z. K. 36% P.
4% listy zastaw. konw. ostempl. P. Z. K. 34½% +
Tendencja utrzymana.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7.18 do 7.20 zł, w Gdańsku 7.25 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 208.00 zł, gotówka 200.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.49 do 173.75 zł, gotówką 173.15 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 21. 6. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l.
2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l. 4. Owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny orientacyjne

Zyto	18,75— 19,00
Usposobienie stałe.	
Pszenica	34,00— 35,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 681—691 g/l.	15,00— 15,75
Jęczmień 643—662 g/l.	14,50— 15,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	13,00— 13,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	29,00— 30,00
Usposobienie stałe.	
Mąka owszana 65% wł. work.	52,50— 54,50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	11,50— 12,25
Otręby pszenne	10,00— 11,00
Otręby pszenne (grube)	11,25— 12,25
Gorczyca	52,00— 58,00
Wyka latowa	11,50— 12,50
Peluszka	11,00— 12,00
Groch Victoria	24,00— 26,00
Lubin niebieski	6,00— 7,00
Lubin żółty	8,00— 9,00
Słoma pszenna luzem	1,75— 2,00
„ pszena prasowana	2,00— 2,25
„ żytnia luzem	1,75— 2,00
„ żytnia prasowana	2,00— 2,52
„ owszana luzem	1,75— 2,00
„ owszana prasowana	2,00— 2,25
„ jęczmienna luzem	1,75— 2,00
„ jęczmienna prasow.	2,00— 2,25
Siano zwykłe luzem	4,75— 5,25
Siano zwykle prasowane	5,25— 5,75
Siano nadnoteckie luzem	5,25— 5,75
Siano nadnoteckie pras.	6,25— 6,75

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 925 tonn, pszenicy 92,5 tonn, owsa 25 tonn, maki żytniej 90 tonn, otrab żytnich 30 tonn, peluski 15 tonn, lubinu niebieskiego 15 tonn, ziemniaków jadalnych 45 tonn.

Prace światowej konferencji gospodarczej

W OBLICZU ODROZCZENIA?

London, 21. 6. (Tel. wł.) Według „Daily Telegraph” dziś na naradzie przewodniczących komisji, wiceprzewodniczących i referentów może zapasć decyzja odroczenia konferencji, jeżeli nie dojdzie do porozumienia w sprawie stabilizacji waluty.

Ten sam dziennik na innym miejscu twierdzi, że jeżeli Ameryka będzie nadal podtrzymywała swą politykę izolacji, wówczas zostaną podjęte kroki, celem stabilizacji walut państw europejskich. Jako bardzo znamienny fakt w tej dziedzinie podkreśla się wczorajszą konferencję bankierów europejskich w gmachu banku angielskiego.

CZTERY PODKOMISJE

London, 21. 6. (PAT). Konferencja londyńska weszła obecnie na drogę zwykłej procedury, przenosząc swoje obrady do komisji, oraz ich kilkuschlubowych rozczłonkowań. W komisji gospodarczej prace rozdzielono między dwie podkomisje, z których jedna zajmuje się na podstawie polskich propozycji polityką handlową a przede wszystkim ograniczeniami dewizowymi i importowymi. Druga wyłoniona została na podstawie propozycji francuskich, zmierzających do ustalenia porozumień międzynarodowych w zakresie najważniejszych surowców celem uregulowania produkcji i rynków zbytu. W pierwszej podkomisji z ramienia Polski zasiada dr. Sokółowski, w drugiej dr. Rose.

W komisji monetarnej praca koncentruje się w dwóch podkomisjach, z których jedna zajmuje się zarządzeniami nadzwyczajnymi, druga zarządzeniami ustalonymi. W pierwszej z ramienia Polski zasiada dr. Barański, w drugiej dr. Baczyński.

W czterech tych podkomisjach koncentrują się narazie prace konferencji.

AMERYKAŃSKIE NADZIEJE

London, 21. 6. (PAT). Amerykański sekretarz stanu Hull oświadczył w wywiadzie prasowym, że nie zmieniło dotychczas jego poglądów, że konferencja ekonomiczna doprowadzi do dobrych wyników. Zdaniem Hulla konferencja potrwa jeszcze 30 do 40 dni.

Jedną z wybitnych osobistości amerykańskich oświadczyła, że projekt, dotyczący przywrócenia miernika złota złożony został imieniem całej delegacji amerykańskiej za zgodą prezydenta Roosevelta. Projekt ten jest wynikiem wielotygodniowych narad w Waszyngtonie z przedstawicielami różnych rządów.

O POWRÓT DO PARYTETU ZŁOTEGO

London, 21. 6. (PAT). Podkomisja monetarna przyjęła jednogłośnie rezolucję sen. Pittmana w sprawie powrotu do parytetu złotego z zastrzeżeniem 80 proc. pokrycia złotem i 20 proc. pokrycia srebrem, z poprawką Hails-hama, w myśl której data powrotu musi być wyznaczana przez każde państwo oddzielnie. Niektórzy delegaci opowiedzieli się za propozycjami dotyczącymi złota, wysuwając natomiast zastrzeżenia w sprawie waluty srebrnej.

SOWIECKI PROJEKT

London, 21. 6. (PAT). Litwinow przesłał konferencji ekonomicznej projekt paktu o nieagresji gospodarczej. Projekt ten składa się ze wstępu ogólnego oraz 5 artykułów.

Powiedzieć, że odbywa się to wbrew intencjom sfer rządzących, byłoby blamażem: nigdy nie działa się to w tak wielkim stopniu, jak od czasów, gdy sfery rządzące zwróciły na stosunki wśród młodzieży specjalną uwagę.

Na zakończenie autor konstatuje raz jeszcze:

„Po pierwsze, że jeśli chodzi o młode pokolenie, to pupilami obecnego regime'u jest lewica i to skrajna lewica, po drugie, że nie dzieje się to ani przypadkiem, ani z jakiegoś musu, ale przy sztucznym nieraz poparciu właśnie najskańszych, właśnie najbardziej radykalizujących elementów. Jak wobec takich faktów wygląda mit o pseudoprawicowości obecnych rządów, mit, tak miły panom zachowawcom z obozu rządowego...”

„Chodzi o to, by wobec tych faktów zając należne stanowisko, a wyciągnąć teoretyczne wnioski, wyciągnąć śmiało i praktyczne konsekwencje.”

Dla informacji czytelników podkreślić należy, że cytowany przez nas „Bunt Młodych”, jest organem prawicowego odtamu Myśli Mocarstwowej, na którego czele stoi redaktor „Dziennika Poznańskiego”, p. Winiewicz. Mimo to stosunek „Dziennika Pozn.” do Legionu Młodych jest zupełnie inny niż „Buntu Młodych”. „Dziennik” nie tylko zamieszcza wszystkie komunikaty Legionu Młodych, ale niedawno stanął nawet w obronie karygodnych wybrków członków tej organizacji w czasie kongresu Legionu Młodych w Poznaniu — wybrków, potępionych ostro także przez wielu zwolenników „sanacji”.

Rozbieżności te dowodzą, jaki chaos ideowy panuje nawet w tak nielicznej organizacji „sanacyjnej”, jak prawe skrzydło Myśli Mocarstwowej.

Zaznaczyć należy, że „Bunt Młodych” jest szeroko kolportowany m. i. na terenie Poznania. Poglądy, wypowiedziane na łamach tego pisma, referujemy z obowiązku informacyjnego.

Przy zepsutym żołądku, zaburzeniach trawienia, niesmaku w ustach, bólu w skroniach, gorączce, zaparciu stolca, wymiotach lub rozwolnieniu już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa działa pewnie, szybko i dodatnio. Zalecana przez lekarzy. Tg 1333

Urowadzenie księdza do Niemiec

Jak donoszą pisma górnośląskie, w dniu 16. bm. o godz. 18,30 znany działacz narodowy ks. prob. Walenta Teodor z Wilczy Górnej pow. Rybnik, został w chwili gdy zamierzał legalnie przekroczyć granicę niemiecko-polską, przytrzymany w Pilchowicach, pow. gliwicki, przez hitlerowca i niemieckiego urzędnika celnego Wilczka, który w brutalnym tonie oświadczył ks. Walencie, że jest aresztowany i że musi go doprowadzić do urzędu okręgowego w Pilchowicach.

W drodze od granicy do Pilchowic Wilczek popychał ks. prob. Walentę w brutalny sposób i szturchał go, przynaglając swą ofiarę do szybszego kroku.

Ks. prob. W. przytrzymany został w urzędzie okręgowym i do tej pory, nie został jeszcze zwolniony. Zachodzi przypuszczenie, że ks. W. udał się zagranicę w celu służbowym, bo parafia jego posiada po stronie niemieckiej jeszcze 10 ha roli.

Ks. W. prawdopodobnie udał się tam celem ściągnięcia dzierżawnego, które dzierżawcy niechętnie płać, gdyż ks. Walenta jest znany jako polski działacz narodowy.

Wiadomość o niestęchaniu brutalnym postąpieniu niemieckiego urzędnika celnego, oraz o aresztowaniu ks. prob. Walenty wywołała wśród duchowieństwa i parafjan polskich wielkie oburzenie.

Inż. Ruszczewski „buduje” więzienie

W więzieniu mokotowskim w Warszawie odbyło się 2-godzinne widzenie inżyniera Ruszczewskiego z jego obrońcą, adw. Święcickim. Jak wiadomo, inż. Ruszczewski skazany został na 6 lat więzienia za nadużycia w budownictwie pocztowym.

Ponieważ skazanemu nudzi się w więzieniu, zwrócił się on, za pośrednictwem swego obrońcy, do zarządu więzienia, który na podstawie opinii prokuratora, zezwolił skazanemu na wykonywanie pracy zawodowej w celi. — Zarząd więzienia jest tak uprzejmy, że powierzył Ruszczewskiemu opracowanie budowlanych planów technicznych gmachu więzienia na Mokotowie.

Już najwyższy czas zamawiać

bilety na letnie wycieczki morskie

LINJI GDYNIA - AMERYKA

3 lipca — Na Fjord Norway

21 lipca — Do Kopenhagi

22 lipca — Do Angli i Holandji

29 lipca — Do Francji i Belgji

4 sierp. — Wokół Wiel. Brytanji

15 sierp. — Do Sztokholmu

21 sierp. — Do Angli i Belgji

Ceny od 100 złotych

INFORMACJE I SPRZEDAŻ BILETÓW w BIURACH

LINJI GDYNIA - AMERYKA:

• WARSZAWIE, MARSZAŁKOWSKA 116

• GDYNIA, ul. WASYNGTONA

• LWOWIE, ul. NA BLONIE 2

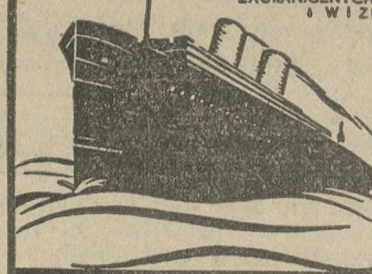
• KRAKOWIE, ul. LUBICZ 3

• RZESZOWIE, ul. GROTTGERA 1004

BEZ PASZPORTÓW

ZAGRANICZNYCH

WIZ



Bliższe informacje, prospekty i zapisy P. B. P. „Orbis” Narodowe Biuro Podróży, Poznań, pl. Wolności 9, tel. 52-18. ng 10 482

Brzydki postęp „księdza” Oraczewskiego

Przed 10 laty zasuspendowany przez władze kościelne „ksiądz” Oraczewski bawił w Londynie. „Ksiądz” Oraczewski wynajął apartament, złożony z paru pokoi przy ulicy Vignore Street nr. 12 od majora Carydja. Kontrakt został podpisany na rok. Po dziesięciu dniach „ksiądz” Oraczewski zrezygnował z apartamentów i wówczas Anglik domagał się bądź zapłacenia całej sumy, bądź też odszkodowania w wysokości 25 funtów. Oraczewski sumę taką obiecał, ale następnego dnia pocichu mieszkanie opuścił.

Po różnych przykrych interwencjach w poselstwie polskiem sprawa trafiła do sądu polskiego. Pokrzywdzony major wystąpił za pośrednictwem konsula angielskiego o zapłacenie odszkodowania. W sądzie okręgowym w Warszawie żądanie Anglika odrzucono, w sądzie apelacyjnym natomiast, gdzie się wczoraj sprawa znalazła na wokandzie, żądania mjr. Carydja zostały uwzględnione wraz z kosztami.

Postęp „księdza” Oraczewskiego nie przysporzy niewątpliwie sławy imieniu polskiemu.

Zapisy na członków wspierających T. C. L. przyjmują wszystkie redakcje miejscowych pism. Biura Zarządu T. C. L. znajdują się przy ul. św. Marcjna 37, tel. 10-50, gdzie przyjmuje się zapisy na członków.

Śp. ks. Hilary Kokociński

Zgon przedwczesny proboszcza parafji kębskiej śp. ks. Hilarego Kokocińskiego, który poddać się musiał ciężkiej operacji i zmarł w 56 roku życia a 29 kapłaństwa, wzbudził żal głęboki w szerokiej kołach pow. wolsztyńskiego i całego pogranicza. Zeszedł ze świata kapłan wielkiego serca, gorliwy patriota i działacz społeczny, który był przyjacielem wszystkich, a nie miał nieprzyjaciół. Dla parafjan swych był wszystkim — ojcem, opiekunem, doradcą, dobroczyńcą, — dla wszystkich równie miał dobre serce, czy dla wyższych czy dla maluczkich.

Śp. ksiądz Kokociński przybył do parafji kębskiej przed 6 laty, po śmierci ks. prob. Kamińskiego. Zaraz zajął się budową domu parafjalnego dla towarzystw, później zorganizował mleczarnię we Wroniawach; po wyjeździe ks. dziekana Zakrzewskiego został prezesem Rolnika, oraz był prezesem gorzelni we Widzimi; we wszystkich towarzystwach w parafji był kierownikiem lub protektorem. Słowem, był to człowiek ciągłej, wytrwałej pracy dla dobra bliźnich.

Od kilku lat był też członkiem wydziału powiatowego, wybrany z grupy gospodarczo-narodowej i pracował gorliwie aż do końca.

Eksportacja zwłok śp. ks. Kokocińskiego w niedzielę, 18 b. m. i nazajutrz pogrzeb w Kębsku odbyły się przy nader licznych udziałach parafjan i mieszkańców powiatu, którzy temsamem dali wyraz uznaniu wielkich zasług ś. p. Zmarłego, R. i p.

Chaos ideowy i organizacyjny wśród młodego pokolenia „sanacji”

„Bunt Młodych” o Legionie Młodych i Młodzieży Demokratycznej

Walki wśród młodego pokolenia „sanacyjnego” przybierają z każdym dniem coraz gwałtowniejszy charakter. Ostatnio warszawski organ Myśli Mocarstwowej „Bunt Młodych” wystąpił znów z ostremi atakami na Legion Młodych.

P. Franciszek Czerwiński stwierdza w swym artykule bez ogródek, że większość członków Legionu to „dziwni posadkiewiczze, mandatowcy, pensjo-kraci, oczekujący na posady”. Mniejszość stanowią żywi ideowe, ale te znów „mają gruntowny zamęt ponad zryją”, ciężąc ku kolektywizmowi.

Zdaniem p. Czerwińskiego Legion Młodych stoi przed nieuchronnym rozłamem, gdyż na dłuższą metę nie da się utrzymać taki stan rzeczy, że z jednej strony organ Legionu prawi o rewolucjach, przewrotach i t. d., a z drugiej na zebraniach Legionu przydują — naczelnicy wojewódzkich wydziałów bezpieczeństwa (jak to było świeżo w Tarnopolu). „Kategoria od wydziałów bezpieczeństwa i kategoria od rewolucji — konkluduje autor — nie mogą długo pozostać razem”.

W innym miejscu p. Czerwiński pisze o oryginalnym „panslawizmie” Legionu Młodych i Młodzieży Demokratycznej, posiadającym zabarwienie wyraźnie komunistyczne. Oto charakterystyka tego „bolszewickiego panslawizmu”:

„Egzaltacja Słowiańszczyzny i Polski jako roznosiciela doktryn kolektywistycznych w Europie. Marks, Bakunin i Mazzini w jednej osobie. Może się myśle, ale sądzę, iż to jest droga, po której rozwinię się myśl Legionu Młodych. Zaprowadziłaby nas ona do unji z Rosją Sowiecką.”

W innym artykule przywódcy Legionu Młodych nazwani są entuzjastami Stalina, a w jeszcze innym miejscu „Bunt Młodych” stwierdza, że Legion Młodych i jego organ „Państwo Pracy” „bezmieślnie postępują w ogniu ataku na resztę tego, co polskie i niezależne”.

W wolnej trybunie czytamy uwagi, zatytułowane „Czy Polska pomajowa przygotowuje Polskę czerwoną?” Ze słowa wstępnego redakcji wynika, że autorem tych niepodpisanych uwag jest pewien wybitny przedstawiciel obozu konserwatywnego, którego działalność „nie pozostała bez wielkiego wpływu na światopogląd młodej generacji”.

Autor stwierdza, że w sferach polskich zachowawców do tej pory rozpowszechniony jest pogląd, jakoby

„obóz dziś rządzący wyzbył się swego dawnego radykalizmu rewolucyjnego lat 1905 i następnych, i dziś, mimo pewnych pozostałości, jest przecież bliżej prawicy niż lewicy”. Zdaniem autora jest to złudzenie, nie mające najmniejszych podstaw w rzeczywistości.

To, że obóz dziś rządzący przeprowadził walkę z partiami lewicowymi, nie dowodzi niczego. Walkę tę podjęto dlatego, że wspomniane stronnictwa stanowiły opozycję, a wcale nie dlatego, że były lewicą. „Swoi bili tu swoich”.

Natomiast miarodajną dla oceny oblicza obozu rządzącego jest — zdaniem autora — polityka „młodzieżowa” tego obozu.

Obecną sytuację na terenie wyższych uczelni charakteryzują dwa fakty (cytujemy dosłownie):

„W młodym pokoleniu, w tych ludziach, którzy logiką biegu rzeczy dojdą kiedyś do władzy w państwie, kierunek opozycyjny pokrywa się całkowicie z kierunkiem prawicowym, a kierunek, sprzyjający dzisiejszemu regime'owi, kierunek przez regime popierany, to kierunek lewicowo-radykalny. Chyba to jest jasne.

„Na tem się sprawa nie kończy: siedem lat temu kierunek prorządowy wśród młodzieży miał też raczej charakter lewy. Nie da się jednak zaprzeczyć, że między tamtą a obecną ich lewicowością jest różnica nie mniej jak ogromna. Wówczas był to kierunek demokratyczny, deklamujący z patosem młodzieńczym o Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela, conajwyżej o szkole bez religii i o równouprawnieniu Żydów. Dziś jest to kierunek kolektywistyczny, a jego prasa (nie wiem, jak zebrania) pełne są zachwyty już nie dla starej rewolucji francuskiej, ale dla rewolucji sowieckiej. Zdaje się, że i co do tego faktu nie zachodzą wątpliwości, czy zaś entuzjazm dla „Marsyljanki” niczem nie różni się od entuzjazmu dla „Komsomolu”, pozostawiam ocenę Panów.

„Powiedzieć, że odbywa się to bez bezpośredniej ingerencji rządu jest bardzo trudno: jest trudno przedewszystkiem dlatego, że trzonową organizacją młodzieży prorządowej jest organizacja, podporządkowana organom rządowym w sposób raczej bezpośredni a w każdym razie we wszystkich swych wystąpieniach tak silnie akcentująca swoją pełną wiernopoddanieczność i oddanie, że niepodobna przypuścić, by mogła ona przez czas dłuższy prowadzić politykę sprzeczną z dezyderatami sfer rządzących. (autor ma tu na myśli Legion Młodych — przyp. red.).

„Otoż ta właśnie organizacja radykalizuje bezwzględnie najsilniej. Dawną demokratyczną organizację młodzieży podciąga jeszcze do poziomu własnego radykalizmu,

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przemiany ustrojowe

Wnikliwy i czujny obserwator zjawisk gospodarczych, prof. Henryk Tennenbaum ogłosił świeżo pracę p. t. „Przemiany ustrojowe”, w której nagromadził szereg trafnych spostrzeżeń z współczesnego życia gospodarczego. Lektura tej pracy przyczynia się znakomicie do zrozumienia współczesności, dlatego też podajemy poniżej niektóre wyjątki, z niej zaczerpnięte:

Poszczególne kraje dążą coraz bardziej do samowystarczalności gospodarczej ze względu na strategiczne pogotowie przemysłowe, samowystarczalność w czasie wojny i zatrudnienie ludności w kraju. Coraz mniejszą odgrywa rolę, że krajowa produkcja jest kosztowna i że taniej wypadłoby sprowadzanie wyrobu zagranicznego.

Poszczególne kraje coraz niechętniej wpuszczają cudzoziemców, a ludzie są coraz mniej skłonni do stałej emigracji.

Wewnątrz poszczególnych gospodarstw narodowych występuje tendencja do utrzymania stanu gospodarczego poszczególnych okręgów conajmniej na dotychczasowym poziomie. Tendencje do potania produkcji i do usadawiania warsztatów w miejscach najdogodniej pod względem naturalnych warunków produkcji położonych krępowana jest w swej realizacji przez postulat utrzymania dotychczasowego poziomu gospodarczego okręgów mniej dogodnie położonych.

Państwo polskie nie zdecydowało się zapewne na zamknięcie kopalni węgla w zagłębiu krakowskim, kopalni soli w Wieliczce i Bochni, cukrownictwa w b. Kongresówce itd.

Taryfy kolejowe skracają odległości pomiędzy poszczególnymi punktami kraju. Zmuszanie karteli przez rząd do sprzedawania skartelizowanego wytworu po cenie jednolitej w całym kraju jest też korektywą geografii. Mieszkaniec dzielnic wschodnich będzie płacił to samo za cukier, co mieszkaniec Wielkopolski.

Wolne gospodarstwo rynkowe oparte jest na założeniu, że najlepsze wyniki osiąga gospodarstwo narodowe wówczas, gdy państwo nie kępuje postawy przywatno-gospodarczej przedsiębiorcy. Dawniej działacz polityczny, urzędnik państwowy, ekonomista był zdania, że przedsiębiorca wie daleko lepiej, jak i kiedy nabyć potrzebne mu towary jaknajtaniej, a sprzedać swe wytwory najdrożej. Z chwilą jednak, gdy w procesie gospodarzenia coraz większego znaczenia nabiera postawa polityczno-gospodarcza, to rząd, urzędnik państwowy, działacz polityczny, ekonomista są zdania, że mają conajmniej równe, jeśli nie większe, kwalifikacje do zajęcia właściwej i najpożyteczniejszej dla gospodarstwa narodowego postawy. Pogląd ten jest jedną z najpoważniejszych przyczyn upadku wpływów przedsiębiorców niemal w całym świecie.

Brzmi to jak paradoks, a jednak jest faktem, że największą troską przedstawicieli poszczególnych gałęzi gospodarstwa narodowego jest to, że inne gałęzie mają zbyt niski dochód. W Polsce równie gorącym jak rolnictwo rzecznikiem podniesienia cen zboża i nierogacizny jest przemysł. Rolnictwo ze swej strony oświadcza, że podniesienie cen płodów rolnych mu nie wystarcza, że daleko ważniejszą dla niego jest zwiększenie zdolności nabywczej ludności miejskiej na płody rolne.

(k) Dolar spada nadal. Jak na innym miejscu donosimy z Warszawy, kurs dolara kształtuje się nadal zniżkowo, wynosząc dziś rano zaledwie zł 7.18. Przyczyną tej zniżki jest wycofanie się Ameryki z rozejmu walutowego i chęć uprawiania przez nią w dalszym ciągu polityki deprecjacji i inflacji w celu podniesienia tą drogą poziomu cen. Zdaje się, iż nie zanosi się na rychłe odstąpienie Stanów Zjednoczonych od metody eksperymentowania walutowego, które wszak nie może trwale udzielić sytuacji gospodarczej na kontynencie amerykańskim, a pogłębia jeszcze znacznie zamieszanie na całym świecie.

Dwa rozejmy

Guwernatorowie banków emisyjnych Francji, W. Brytanii i Stanów Zjednoczonych, pp. Moret, Montague Norman i Harrison zawarli ze sobą „porozumienie dżentelmeńskie”, mające na celu powstrzymanie wahań poszczególnych walut, mianowicie franka, funta i dolara. Chodzi tutaj o zabezpieczenie konferencji londyńskiej przed niespodziankami walutowymi, z czego wynika, że w razie niepożądanego jej zakończenia „taniec kursów walutowych” rozpocznie się od nowa. (Nawiasem mówiąc, ktoś dowcipny zauważył, że intencją omawianego „gentleman agreement” było zapewnienie bankierom, bawiącym na wywczasach letnich, kilku tygodni spokoju). Ten rozejm walutowy niestety cieszył się nader krótkim żywotem, gdyż w międzyczasie Ameryka wycofała się z niego.

Drugi rozejm — celny — został zawarty z końcem maja. Osiem państw (Stany Zjedn., W. Brytania, Francja, Belgja, Włochy, Niemcy, Norwegja, Japonja) zgodnie zobowiązało się do niewydawania żadnych nowych zarządzeń celno-reglamentacyjnych podczas trwania konferencji londyńskiej. Polska w ubiegły piątek zgłosiła swój akces do umowy rozejmowej, obwieszczać, że „podczas trwania konferencji nie będzie podejmować żadnej inicjatywy, która obecnie przyczyniała się do zakłócenia wymiany międzynarodowej”.

Napozór więc żyjemy w okresie idyllicznym, mamy bowiem — tak by się zdawało — choć krótkotrwały, lecz pełny spokój w dziedzinie celno-reglamentacyjnej. Niestety, to tylko... złudzenie! „Wysokie układające się strony” tytuł klauzulami i zastrzeżeniami uwarunkowały swe podpisy pod paktem rozejmowym, że w rzeczywistości będzie on mało wydajny.

Tak np. Niemcy zgłosili zastrzeżenie, iż pod rozejm celny nie podpadają te posunięcia niemieckie, które wynikają z potrzeb niemieckiego rynku wewnętrznego... W. Brytania opiera się w swych zastrzeżeniach na rozpoczętej od Ottawy nowej polityce handlowej, która nie może w żadnym razie być naruszona żadnymi międzynarodowymi ograniczeniami.

Francja ma zastrzeżeń najwięcej, w szczególności nie podciąga pod działanie rozejmu — ustaw celnych, będących w tej chwili przedmiotem rozważania przez parlament wzgl. o ile są w trakcie przygotowania przed przedłożeniem ich parlamentowi...

Gdyby marszałek Foch, w listopadzie 1918 r., tak układał warunki zawieszenia broni, jak dyplomaci uwarunkowali obecny rozejm celny, musiałby rzec:

— „Owszem, godzę się na zawieszenie broni, wszakże pod warunkiem, że wszelka amunicja, znajdująca się na froncie, zostanie przez nas wystrzelona, dalej: że podkopy pod niemieckie rowy strzeleckie zostaną wykorzystane, t. zn. wspomniane rowy zostaną wysadzone w powietrze, wreszcie — że wszystkie statki wojenne niemieckie, znajdujące się na morzu, zostaną przez nas storpedowane...”

Pierwsze dni konferencji londyńskiej zarysowały bardzo wyraźnie różnicę zdań między Ameryką i Europą co do kolejności „pokojów” walutowego i celnego. Mianowicie delegaci państw europejskich twierdzą, że najpierw trzeba ustabilizować waluty, a potem dopiero zniżyć mury celne. Natomiast Ameryka jest przeciwnego zdania.

Dyplomaci europejscy bronią swego stanowiska rozumując słusznie, że gdyby barjery celne zostały zniesione i swobodny ruch towarowy przywrócony, to całą korzyść zagarnęłaby Ameryka, ponieważ cena jej towarów — dzięki dewaluacji dolara — wytrzymałaby wszędzie konkurencję.

Przedstawiciele amerykańscy, domagając się wprawdzie pokoju walutowego, a potem dopiero pokoju walutowego, głoszą, iż samo przywrócenie możliwości nowego rozwoju handlu międzynarodowego nie wystarcza, trzeba przywrócić opłacalność eksportu. Osiągnąć to można, zdaniem Yankesów, tylko drogą podniesienia cen do poziomu z lat „prosperity”, i to tylko przy pomocy odpowiedniej polityki walutowej, tj. poprostu... inflacji.

Zobaczymy, co z tej kontrowersji wyniknie.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Ważna dla rzemiosła decyzja min. skarbu. W myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym pracownice i zajęcia rzemieślnicze (rekodzielnicze) opłacają podatek przemysłowy od obrotu według 1 proc. wzgl. 1,5 proc. stawki podatkowej, o ile właściciel lub wykonywujący zajęcie posiada kartę rzemieślniczą. Pracownice i zajęcia rzemieślnicze, nie odpowiadające temu warunkowi, opłacają podatek według 2 proc. stawki. W konsekwencji tego przepisu przedsiębiorstwa rzemieślnicze i rekodzielnicze prowadzone po śmierci właściciela przez wdowę wzgl. opiekunów nad małoletnimi dziećmi obowiązane były do opłacania 2 proc. stawki, a to z tego powodu, że spadkobiercy nie prowadzą osobiste warsztaty i nie posiadają karty rzemieślniczej. Obecnie min. skarbu orzekło, że w wypadkach, gdy pracownia wzgl. zajęcie rzemieślnicze prowadzone jest na rachunek i w imieniu wdowy lub małoletnich dzieci na podstawie karty rzemieślniczej, wydanej w swoim czasie zmarłemu właścicielowi, można było stosować ulgowe stawki podatkowe, przewidziane dla rzemieślników z kartami rzemieślniczymi pod warunkiem jednakże, że faktyczny kierownik zakładu będzie również posiadał kartę.

Z KRAJU

(k) Nowi radcowie Wlkp. Izby Rolniczej — delegowani przez organizacje rolnicze. W skład rady Wielkopolskiej Izby Rolniczej wchodzić prócz radców wybranych przez rolników, należących do Izby, również delegaci różnych organizacyj rolniczych, które ostatnio dokonały wyborów do Izby. Wybrani zostali z ramienia Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych: pp. M. Zenkter z Pełczyna, L. Mocek z Kielcowa, St. Baranowski z Wygody, Bogusław Lubieński z Książa, St. Kowaliński z Damasławka i Cz. Wróblewski z Sieczkowa; z ramienia Nacz. Organizacji Zjedn. Rolnictwa Zach. Polski — p. Kajetan Morawski z Jurkowa; ze Zw. Wlkp. Kółek Włościanek — p. Wanda Niegołowska z Niegołowa; ze Zw. „Cerełita” — p. inż. Kaz. Putz z Rucewka; ze Zw. Hodowców Bydła — p. dr. J. Chosiowski z Czarnego Sadu; ze Zw. Hodowców Szlach. Konia — p. St.

Dyktatorskie uprawnienia prezyd. Roosevelta

Plan pracy ostatniej sesji kongresu amerykańskiego jest bardzo obfity, jeśli chodzi o prawa i prerogatywy uchwalone dla prezydenta Roosevelta, który obecnie stał się prawdziwym dyktatorem w zakresie spraw społecznych i gospodarczych Stanów Zjednoczonych. Między innymi prezydent może: 1) zmniejszyć znacznie obszar uprawy rolnej, 2) ustalić, a w razie potrzeby siłą wprowadzić zasady godziwego współzawodnictwa między różnymi grupami czy jednostkami przemysłowymi, 3) ustanowić maksymalną ilość godzin pracy oraz minimalną wysokość wynagrodzenia dla pracowników przemysłowych, 4) zmusić wszystkie przedsiębiorstwa do starania się o specjalne licencje stanowe, bez których nie będzie im wolno pracować, 5) regulować prawie bez ograniczenia przywóz do kraju, a to za pośrednictwem ogólnego zakazu przywozu, wprowadzania kontyngentów przywozowych, licencjonowania importatorów lub podnoszenia taryf przywozowych do dowolnej wysokości w celu zapewnienia opieki przemysłowi amerykańskiemu przed konkurencją zagraniczną, 6) zamknąć wszystkie banki w kraju i dyktować im warunki ponownego ich otwarcia, 7) zmniejszyć pokrycie złotem dolara do 50 proc. obecnego stanu, 8) wypuścić 3 miliardy dol. nowych niczem niepokrytych pieniędzy państwowych. Jedynym ograniczeniem dla działania prez. Roosevelta jest to, że uprawnienia jego przeważnie uchwalone zostały na okres dwóch lat, a niektóre na okres jednego roku. Ale i z tem ograniczeniem uprawnienia jego są bodaj bez precedensu nie tylko w historii Stanów Zjednoczonych, ale i całego świata.

(k) Z Tow. Ubezpieczeń „Europa” Sp. Akc. w Warszawie. Ze sprawozdań z działalności za 1932 rok rady nadzorczej i zarządu, złożonych na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa” S. A., wynika, że Towarzystwo wzmocniło stale swe rezerwy techniczne, które w 1932 roku osiągnęły już 10 022 658.93. Pozycja dłużników oraz pozycja kosztów administracyjnych zmniejszają się stale. Zbiór składek wyniósł w 1932 r. kwotę zł 3 285 832.36 czyli tylko o 3,7 proc. mniej, niż w 1931 r. Jeżeli idzie o wyniki finansowe T-wa za 1932 r., to aczkolwiek dochód z majątku T-wa podniósł się do sumy zł 593 940.54 i zysk na rachunku ubezpieczeń na życie wyniósł zł 205 974.53, jednak T-wo bilans zamknęło stratą, która powstała nie z działalności roku sprawozdawczego, lecz z przeniesienia z lat ubiegłych. Po przeprowadzeniu wyborów uzupełniających władze Towarzystwa pozostały w dotychczasowym składzie.

Z ZAGRANICY

(z) Z rynku bekonowego i szynkowego w Anglii. Ceny bekony na giełdzie londyńskiej w dniu 16. 6. 1933 r. wyniosły za 1 cwt (50,8 kg.) w shl: irlandzki 78 — 90, kanadyjski 62 — 72, duński 56 — 66, estoński 61 — 65, lotewski 56 — 64, litewski 54 — 62, polski 54 — 62, szwedzki 58 — 68. Ceny bekony angielskiego kształtowały się w tym czasie od 88 do 90 shl. W tygodniu ubiegłym w porównaniu do notowań tygodnia poprzedniego bekony: angielski, duński, holenderski, estoński, lotewski, litewski i szwedzki uległy zniżce, natomiast cena na bekon polski pozostała bez zmiany. W dniu 8 czerwca 1933 r. z Polski wysłano do Anglii bekony ogółem 759.693,8 kg., gdy w tygodniu poprzednim 911.732,8 kg. Rynek na szynki peklowane był spokojny, przy czym ceny za polskie szynki peklowane wyniosły od 70 do 76 shl za 1 cwt. (50,8 kg.)



Start jachtów do regat Gdynia — Bornholm — Gdynia (patrz koresp. na str. 3).

WIADOMOŚCI POTO CZNE

Procesja w parafii św. Wojciecha i parafii wojskowej

Wczorajsza procesja w parafii św. Wojciecha odbyła się przy cudnej pogodzie z udziałem nieprzeliczonych rzesz wiernych. Ze wzgórza na św. Wojciechu rozwinął się uroczysty pochód pięknie przybranymi ulicami miasta. Procesja przeszła ul. św. Wojciecha, Wolnicą, przez pl. Sapieżyński na pl. Działowy przed kościół Garnizony, gdzie ustawiony był ołtarz czwarty. W otoczeniu licznych duchowieństwa celebrował J. E. ks. biskup Dymek. Poprzednio niespory odprawił ks. prob. Tomiak, a kazanie wygłosił ks. dyr. Gałdyński.

Ze względu na to, że procesja ta jest wspólną procesją parafii św. Wojciecha z parafią wojskową garnizonu poznańskiego, duży był udział wojska. Dostojnemu celebrowaniu asystowali w drodze do pierwszego ołtarza zastępca dowódcy O. K. VII pik. dypl. Więckowski i szan-

belan Cybichowski, do drugiego ołtarza p. prof. dr. Gantkowski i senator dr. Meissner, następnie p. arch. Budzyński i p. Michałowicz, poczem kolejno pp. dr. Hanasz i Edward Kręglewski, a w drodze do kościoła od ostatniego ołtarza komendant placu pik. Sikorski i członek dozoru kościelnego p. Karliński. Ewangelje przy ołtarzach odśpiewali kolejno: ks. Pichl z Kolonii, ks. prob. Lewandowski, ks. prał. dr. Taczak i ks. prał. Józef Prądzyński.

Asystowała kompania sztandarowa 57 p. p., ponadto asystę honorową objęły liczne stowarzyszenia i organizacje. Wśród organizacji wyróżniał się liczny zastęp Związku Młodych Narodowców.

Podniosłe śpiewy, rozbrzmiewające donośnie, wykonał miejscowy chór kościelny pod dyrekcją p. Jana Rynka, długoletniego dyrygenta parafii św. Wojciecha. (kl)

Poznań w hołdzie Królowej Jadwidze

Postać królowej Jadwigi w ostatnim czasie jest przedmiotem szczególnej czci i hołdu. Czynniki starania o kanonizację tej drogiej każdemu sercu polskiemu postaci. W całej Polsce odbywają się obchody poświęcone królowej Jadwidze.

W Poznaniu przygotowania do uroczystości ku czci królowej Jadwigi dobiegają końca. Podajemy dziś do wiadomości skład prezydium honorowego. Protektorat objął J. E. ks. Kardynał Prymas. Prezydium stanowią: J. E. ks. biskupi Laubitz i Dymek, wojewoda poznański, dowódca O. K. VII gen. Oswald Frank, p. prezydent miasta Cyryl Ratajski, kurator okr. szk. dr. M. Pollak.

Stronę organizacyjną ujął w swoje ręce archidiecezalny instytut Akcji

Katolickiej przy współudziale związków, należących do Akcji Katolickiej. O ile chodzi o program, to składa się na niego uroczysta msza św., celebrowana przez J. E. ks. Kardynała Prymasa w niedzielę, dnia 2 lipca o godzinie 10 rano. Kazanie w czasie uroczystego nabożeństwa wygłosi ks. prał. J. Prądzyński. W uroczystej mszy św. wezmą udział przedstawiciele władz i organizacji.

O godz. 12 w południe odbędzie się w sali kina „Słońce” uroczysta akademja ku czci królowej Jadwigi. Złożą się na nią przemówienie J. E. ks. Kardynała Prymasa, wykład p. dr. Chodynickiego, profesora U. P., oraz produkcje wokalne i muzyczne. Szczegółowy program akademji podamy w swoim czasie.

Porządek procesji do Pomnika Wdzięczności

W piątek, po krótkim nabożeństwie o godz. 5 po poł., wyruszy wielka procesja z kościoła O. O. Jezuitów (Dominikany) pod pomnik Najsw. Serca Jezusa następującymi ulicami: Szewska, Wielka, St. Rynkiem (stroną południową), Nową, Alejami Marcinkowskiej, Św. Marcinem i Wjazdową (obok Dyrekcji Poczty). Aby utrzymać porządek i umożliwić należyte rozwinięcie pochodu, ustala się następujące miejsca zbiórek dla organizacji: Na czele procesji kroczą 1. zrzeszone chóry kościelne z orkiestrą — zbiórka przy ul. Ludgardy; 2. Bractwa i organizacje parafialne zbiorą się na St. Rynku (przy odwachu) czołem do ul. Nowej; 3. Cechy i organizacje zawodowe na St. Rynku przy ul. Wrocławskiej; 4. Organizacje W. F. i P. W. z Bractwem Kurkowem na czele na Starym Rynku przy ul. Woźnej — czołem do ul. Jezwickiej; 5. Korporacje Akademickie, Sodalitacje i Apostolstwo Wiary na ul. Szewskiej — czołem do ul. Wielkiej. Zbiórka dla wszystkich organizacji o godz. 4,15 po poł.

Nad sprawnym przeprowadzeniem procesji czuwać będą członkowie Pogotowia Narodowego, opatrzeni opaską na lewym ramieniu, których zarządzeniem prosimy dać posłuch. Zbiórka dla S. P. P. o godz. 4 na Górze Przemysława.

Asystę honorową tworzy 58 p. p. Po przybyciu na teren przedpomnikowy zajmują organizacje miejsca, wskazane przez porządkowych i po skończonej uroczystości się rozwiązują. Prosimy Obywatelstwo miasta Poznania o udekorowanie domów i okien, szczególnie przy ulicach, które mi kroczyć będzie procesja.

Jeszcze jedna ofiara „paczkarzy”

Różne „tricki” t. zw. paczkarzy uprawiających pospolite łapichtopstwo, ujawnia raz po raz prasa codzienna. Mało to jednak skuteczne, gdyż coraz nowi ludzie padają ofiarą tak bardzo znanego już oszustwa.

Z doniesienia p. Szczepana Domi-

niaka, restauratora z Chodzieży, skierowanego do policji, wynika, iż „paczkarze” poszkodowali go o 500 zł. Na ul. 27 Grudnia zagadnął p. Dominiaka pewien osobnik nieznanego i doprowadził go ul. Fredry do Teatru Wielkiego, gdzie w pewnym momencie nieznanym schylił się po jakiś zawinięty w papier przedmiot. W parku za Teatrem Wielkim potoczył się dalszy ciąg sprawy. Przyszedł nieznanego osobnika i z płaczem oświadczył, że zgubił pieniądze niemieckie i od razu posadził p. Dominiaka jako znalazcę. Wówczas p. Dominiak, aby udowodnić, iż nie posiada pieniędzy niemieckich, które nieznanemu rzekomo zgubił, dał swój portfel do zbadania. W rezultacie „badania” p. Dominiakowi oddano portfel, jednak złodzieje zamienili znajdujące się tam 500 zł na bezwartościowe odcinki papieru. Obaj zbiegli, a p. Dominiak szuka... wiatru w polu. (kl.)

KALENDARZYK

Środa, 21 czerwca 1933.

Słońce: wschód 3,29 — zachód 20,19 — długość dnia 16 godzin 50 min.
Księżyc: wschód 1,34 — zachód 19,41 — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 15 st. Cels. — Pogodnie. — Wiatr południowo-wschodni. — Ciśnienie atmosferyczne niskie 748 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 17 st. Cels., najniższa plus 9 st. C. — Ilość opadu 1 mm.

Poziom wody w Warszawie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Wczoraj — 0,02 m; dziś — 0,04 m.
Kal. rzek.: Alojzy Gonzaga — jutro Paulin B. W.
Kal. słow.: Domysław — jutro Broniwoj.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Sodalitacja Marij. Nauczycieli urządza rekolekcje zamknięte dla nauczycieli, tak sodalisów, jak i nie-sodalisów, od 7 do 11 sierpnia w Poznańskim Seminarjum Duchownym. Początek 7 sierpnia o godz. 18. Koszty utrzymania łącznie z pościelą i obsługą dla sodalisów 14 zł, dla nie-sodalisów 16 zł. Zgłoszenia (do 20 lipca) przyjmuje p. Michał Modzelewski, Poznań, Dębica, ul. Bzowa 7.

OSOBISTE

— Matura w „Dąbrowce”. W dniach 16 i 17 czerwca r. b. odbył się egzamin

maturalny w filii typu neohumanistycznego państwowej uczelni im. Dąbrowki w Poznaniu. Następujące kandydatki uzyskały świadectwo dojrzałości: Darzewska Janina, Fritzdówna Alicja, Ganzkówna Irena, Gliniecka Helena, Kłaczynska Marja, Marciniowiczówna Kornelja, Medlewska Walentyna, Pańczykówna Halina, Prumbsówna Elżbieta, Serafinowska Elżbieta, Sikorska Lidja, Zblewska Irena, Zinserówna Olga.

— W szkole mierniczo-melioracyjnej złożyli egzamin końcowy: Na wydziale mierniczym: Bednarski Stanisław, Chuchro Franciszek, Czeaka Tadeusz, Grudziński Zygmunt, Mielcarek Konrad, Modzelewski Janusz, Patykowski Leon. Strzelczyk Paweł, Szwedek Antoni, Waśniewski Tadeusz i Zajaczkowski Tadeusz. Na wydziale melioracyjnym: Kochanowski Bogumił, Kurtkowiak Zdzisław, Manterys Roman, Obrączka Ryszard, Podleński Zygmunt, Pomirski Zygmunt, Rudzki Zenon, Samp Stefan, Stanczewski Zygmunt, Sterczala Bernard i Wiśniewski Roman.

— W szkole budownictwa złożyli egzamin końcowy: na wydziale budowlanym: Anyżewski Jan, Dolatkowski Witold, Domin Lotariusz, Fryczyński Witold, Gendra Stefan, Gerlach Tadeusz, Gorczyca Kazimierz, Gruszkiewicz Józef, Grześkowiak Kazimierz, Iwanowicz Antoni, Jakubowski Czesław, Kaczmarek Franciszek, Kloza Paweł, Kramer Willy, Łagoda Zbigniew, Mikołajczak Czesław, Owieśniak Józef, Plotkowiak Teodor, Podleński Tadeusz, Radziechowski Marjan, Spieszalski Witold, Szymański Jan, Torontz Alfred, Weber Willy, Wiela Stanisław i Wojczak Czesław. Na wydziale drogowo-wodnym: Budzyński Lech, Cybulski Tadeusz, Frasniewicz Ludwik, Góralczyk Bolesław, Jankowski Henryk, Jerzykowski Olech, Krysiak Stanisław, Krzyżaniak Czesław, Lipicki Stefan, Lubaw Józef, Naramowski Stanisław, Nogala Józef, Pięsniewski Eugeniusz, Stankiewicz Marjan, Świątek Józef, Waroczyk Stefan, Węclawski Tadeusz, Wiczyński Józef i Zawistowski Wiktor.

ZYCIE SOKOLE

— „Sokół” Poznań - Łazarz. Wzywa się do udziału w procesji na Łazarzu w czwartek 22 bm. Zbiórka o godz. 17,30 przy Rynku Łazarskim.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Kolo Senjorów w Poznaniu odbędzie zebranie miesięczne w dzisiejszą środę o godz. 20 w lokalu klubowym przy Al. Marcinkowskiego 26, drugie podwórze, 11 p. Na porządku obrad m. in. wykład p. red. A. Piotrowskiego „Druk, książka, gazeta”, sprawa wycieczki rodzinnej do lasów wirowskich, mającej się odbyć w przyszłą niedzielę, 25 bm. (odjazd o godz. 8-mej z przystani obok kościoła ewangelickiego św. Krzyża) i inne ważne sprawy.

— Sodalitacja Panien Urzędniczek. Zebranie sekcji apologetycznej w czwartek 22 bm. nie odbędzie się.

PODZIĘKOWANIA

— Na ubogich. Firma PEBECO ofiarowała na ubogich miasta Poznania 200 złotych. Za dar ten składa imieniem ubogich szczerze podziękowanie Magistrat Wydział Opieki Społecznej.

KOMUNIKATY RÓZNE

— Doroczny Festyn nad Wartą w ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelagu odbędzie się w niedzielę, dnia 25 bm. po południu staraniem Stow. Pań Mil. św. Winc. a Paulo przy Farze. Wiele godziwych rozrywek! Cel wniosł! Dochód dla najbardziej potrzebujących. Niechaj każdy spełni swój obowiązek i przybędzie w niedzielę — a otrze niejedną łzę bliźniego! A zatem — wszyscy spotykamy się w niedzielę w Szelagu!

— Druga Sodalitacja Pań Miejskich w Poznaniu p. w. Królowej Korony Polskiej bierze udział w procesji ku czci Najsw. Serca Jezusowego w piątek 23 bm. Zbiórka w kaplicy M. B. Różańcowej przy kościele OO. Jezuitów o godz. 16,45.

— Do uczestników pielgrzymki parafialnej św. Marcina. Uprasza się wszystkich, którzy biorą udział w pielgrzymce parafii św. Marcina do Częstochowy, Krakowa, Wieliczki i Kalwarii o zapłacenie drugiej raty na kosza podróży i to koniecznie do piątku 23 bm., ponieważ pieniądze te trzeba wpłacić dyrekcji kolei celem uzyskania biletów. Bilety odbierać będzie można już od wtorku 27 do 30 bm. w biurze parafii św. Marcina.

— Wycieczki wakacyjne dla nauczycieli. Sekcja wycieczkowa Chrześc. Stow. Nauz. Szkół Powsz. w Poznaniu organizuje jeszcze dwie wycieczki. 1) W czasie od 6 do 14 lipca r. b. do Częstochowy, Kielc, Gór Świętokrzyskich, Sandomierza, Wisły do Kazimierza, Warszawy. 2) W czasie od 19 do 31 lipca r. b. na morską kolonję wypoczynkową w Jastrzębiej Górze. Koszta podróży, noclegi, utrzymanie dla każdej wymienionej wycieczki wynoszą ca. 90 zł, dla nie-nauczycieli 100 zł. — Zgłoszenia wraz z zaliczką 30 zł, wpłaconą na P. K. O. 212 859 — Sekcja wycieczkowa — przyjmuje do 2 lipca r. b. kierownik wycieczek H. Śniegocki, Poznań, Ostrówek 18.

— Baczność Powstańcy i Wojacy Śródmieście. Wzywa się wszystkich

członków, którzy biorą udział w apelu w Pobiedziskach w dniu 9 lipca, o zgłoszenie się do 28 bm. u prezesa J. Olejniczaka (W. Garbary 39), celem uzyskania zniżki kolejowej.

— Dyrekcja Państwowej Szkoły Handlowej i Przemysłowej żeńskiej w Poznaniu zawiadamia, że są jeszcze wolne miejsca na rok szkolny 1933-34 w klasach handlowych, gospodarczych i przemysłowych. Na jednoroczne kursy handlowe i gospodarcze przyjmuje się uczennice po 6 klasach gimnazjalnych, a do 3-letniej szkoły handlowej i przemysłowej uczennice po ukończeniu 7 klas szkoły powsz. lub 3 klas gimnazj. Dla absolwentek szkół średnich otwiera się 5-miesięczne kursy gospodarstwa domowego o poziomie wyższym, a dla absolwentek szkół powsz. 10-mies. o poziomie niższym. Informacje i prospekty w sekretariacie szkoły, przy ul. Marsz. Focha 2, od godz. 8 do 15 codziennie, do 1 lipca r. b.

— Związek Inwalidów Woj. R. P. Okręgowe Koło Poznań, urządza w niedzielę 25 bm. tradycyjną wycieczkę parostatkami „Leszek” do Radojewa Wyjazd punktualnie o godz. 8 rano z przystani za Bramą Szelagowską (dojazd tramwajem nr. 6). Powrót o godzinie 20. Ceny biletu w obie strony: na parostatek 1,40 zł, sztukę 1 zł, 2 dzieci niżej lat 10 wolny przejazd, ponad dwoje dzieci płać połowę. Podczas jazdy i w lesie przygrzać będzie orkiestra.

— Kalendarzyk łowiecki na lipiec. Na podstawie przepisów łowieckich, obowiązujących na terenie całego państwa, oprócz województwa śląskiego, w lipcu przypada czas ochrony na następującą zwierzynę i ptactwo: Losie - byki, jelenie - byki, daniela - rogacze, sarny - kopy, łanie jeleni i danieli zające - szaraki, zające - bielaki, niedźwiedzie, rysie, borsuki, wiewiórki, gluszcze - koguty, cietrzewie - koguty, cietrzewie - kury (w województwach wileńskim, białostockim, nowogrodzkim, poleskim i wołyńskim), jarząbki, pardwy, bazanty - koguty, bazanty - kury, kuropatwy, przepiórki, słonki, bataljony (do 10 lipca), dzikie kaczkory (do 15 lipca), dzikie kaczkory (samice i młode), oraz inne ptactwo wodne i błotne (do 15 lipca), drobie, drobie - kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, dzikie łabędzie, dzikie gęsi, dzikie indyki - samce, dzikie indyki - samice, ptaki krukowate i drapieżne (z wyjątkiem jastrzębi - gołębiarzy, krogulców, wron i srok), żbiki, kuny leśne (tumaki) oraz norki.

— Na Zjazd Katolicki do Wągrówca. Wyjazd pielgrzymki nastąpi nadzwyczajnym pociągiem w niedzielę, 25 bm., powrót tego samego dnia o godz. 20,58. — Przejazd w obie strony wynosi tylko 4,80 zł od osoby. Bilety wykupywać można w biurze Towarzystwa „Pielgrzym”, Poznań, ul. św. Józefa 5.

— Baczność Hallerczyści! Celem wyjazdu na uroczystość poświęcenia sztandaru w Śmiglu, którą zaszczyli swą obecnością także p. gen. J. Haller, wzywamy wszystkich członków, a zwłaszcza umundurowanych do stawienia się w piątek, 23 bm. od godz. 18 do 20 do sekretariatu Związku przy ul. Garncarskiej 3. Wyjazd autobusem.

— Pociągi podmiejskie. Dyrekcja Okręg. Kolei Państw. podaje do wiadomości, że dla udogodnienia komunikacji w ruchu podmiejskim wycieczkowym za zezwoleniem Ministerstwa Komunikacji przedłuża się w niedzielę i święta na próbę w miesiącu czerwcu, a następnie od frekwencji również w lipcu i sierpniu r. b. trasy pociągów nr. 446/445 i 448A/449A Poznań — Kobylnica do Pobiedzisk.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Cena chleba żytniego. Cena chleba żytniego z mąki z przemiału 65-proc. w mieście Poznaniu wynosi z dniem 20 bm. 34 grosze za 1 kg.; chleb wagi 1 i pół kg. kosztuje 51 groszy.

— „Dom jednolitych cen” przy ulicy Fr. Ratajczaka. W przestronnych magazynach przy ul. Fr. Ratajczaka 36 nastąpiło niedawno otwarcie „Dому Towarowego Jednolitych Cen”. Właścicielem firmy jest kupiec częstochowski p. Jan Bielecki, a kierownictwo tej nowej placówki spoczywa w rękach kupca poznańskiego p. Juliana Deimerta. Poświęcenie lokali przez ks. wikariusza Pawlickiego z parafii św. Marcina odbyło się uroczystość wobec gości i przedstawicieli prasy. W serdecznych słowach przemówił podczas poświęcenia ks. wikariusz Pawlicki i wiceprezes Stowarzyszenia Kupców Chrześcijan p. Woźniak, oraz przemysłowiec poznański p. Wincenty Płonka. Podczas przyjęcia gości w „Bazarze” ze staropolską gościnnością, wypowiedziano szereg toastów i życzeń w ręce p. Jana Bieleckiego, jako właściciela przedsiębiorstwa, (kl)

— Z targu. Dnia 21. b. m. na placu Sapieżyńskim ołaco za ołabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,20—2,40 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 2,40—2,60 zł; 1 kg. twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,20—1,30 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel faj 0,90—1,00 zł.

— Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,60—1,70 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—1,80 zł; wółowiny 1,20—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,30—1,40 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalec 2,40—2,80 zł.

— Za drób i dziczyznę: kura 1,80

do 3 zł; kaczka 2—4 zł; węś 4—6,50 zł; parę galebi 0,90—1,20 zł; indyk 6,00—9,00 zł; perlica 2,50—3,50 zł; królik 1,30—1,40 zł; para kurcząt 1,50—3,50 zł.

Za jarzyny płacono: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; 1 kilogram młodych ziemniaków 25—30 groszy; z akilogram szpinaku 20—30 groszy; za 1 kilogram seleru 60 gr; 1 pecek pietruszki 20 gr; 1 kg. cebuli 10 gr; 1 kg. bobu 40—60 gr; pecek młodej kalarepy 10—15 gr; główka zielonej sałatki 3—5 gr; pecek rzodkiewek 8—10 gr; 1 kg. rabarberu 10 groszy; 1 kg. szparagów 0,40—0,80 zł; ogórek 30—60 gr; pecek młodej marchewki 10—15 gr; kalfajor 0,30—1,00 zł; 1 kg. pomidorów 4,80—5,20 zł.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,40—2,80 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,20—2,40 zł; suma 2,60—3,20 zł; mięsca 2,40—3,00 zł; leszcza 1,00 zł; 1 kg. białych ryb 0,60 do 1,20 złotych; 1 kg. karpia 4,60—4,80 złotych; 1 kilogram sandacza 5 złotych; 1 kg. karasia 0,80—1,60 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. węgorza 3,00—3,20 zł; 1 mendel raków 1—3 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 6,40—8,00 zł; 1 kg. pieczarek 3,60 do 5 zł; 1 kg. borowików 2,00—2,40 zł; kurków 1,60 zł; maślaków 2,00 zł.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,60—2,40 zł; za 1 kg. jabłek 2,40—3,00 zł; 1 kg. agrestu 0,60—0,70 zł; 1 kg. truskawek 1,00—1,20 zł; 1 kg. czereśni 0,50 do 1,10 zł; 1 litr poziomki 1,00—1,20 zł.

Targ normalny. Ceny na poziomie targu ubiegłego. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Lopata w głowę.** Mieszkająca w baraku za Bramą Warszawską żona druciarza Rozalja Ganczkowa uprawia ogródek w pobliżu baraku. Gdy dziś tam wyszła ponownie, z niewyjaśnionej przyczyny doszło do sporu między nią a stróżem terenów, jakimś Michałem Ratajczakiem. W toku zajścia Ratajczak, który podobno znany jest z brutalności, uderzył Ganczkową w głowę pięścią, na następne uderzył ją szpadłem. Uderzona upadła w ziemniakach nieprzytomna; zajęło się nią przywołane Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55). (kl)

— **Zasłabnięcie w sądzie.** Podczas rozprawy eksmisyjnej w sądzie zasłabł nagle handlarz węgla p. Pilz. Chorego, który doznał częściej wstrząsów nerwowych, opatrzyło Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55) i przewiozło go do domu. Wobec zasłabnięcia sąd odroczył rozprawę na kilka dni. (kl)

— **Cyklista pod kołami autobusu.** Ciężkiemu wypadkowi uległ wczoraj na

ulicy Franciszka Ratajczaka 38-letni rolnik Stanisław Nowak, z Małej Górk, w powiecie średzkim. Nowak jechał rowerem i wskutek bliżej niewyjaśnionej przyczyny wpadł pod nadjeżdżający za nim autobus. Nieszczęśliwy cyklista odniósł bardzo ciężkie obrażenia. Z powodu pęknięcia czaszki i złamania podudzia, odstawiono nieszczęśliwego w stanie groźnym do szpitala miejskiego. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** Ubiegłej nocy nieznaną narazie złoczyńcy włamali się do biur Spółdzielni Kredytowo-Ogrodniczej przy ul. Fr. Ratajczaka 10. Włamywacze porobili schowki i szuflady i zabrali dwa weksle. — Na Małych Garbarach 7a dopuszczono się włamania w magazynie skór p. Teofila Andrzejewskiego. Łupem złodziei padło 100 surowych skór wartości około 600 zł. — Przy ul. Marsz. Focha 67 nieznaną złoczyńcy rozbili szybę w oknie składnicy ryb p. Wojciecha Musiała i zabrali 35 kg. ryb i 5 królików łącznej wartości 100 zł. — Przy Walech Zygmunta Staro 6 włamali się złodzieje do wytwórni perfumów p. Ryszarda Asta i zabrali wyroby perfumeryjne wartości 150 zł. (kl)

— **Chłopczyk napadnięty na drodze.** Na szosie pomiędzy Pieczyskami a Rojewicami niejaki Zygm. Wieczorek z Matew napadł 10-letniego Henryka Sokolowskiego. Napastnik zagroził chłopcu zabiciem i wymusiłszy mu 1,50 zł. zbiegł. Wieczorka ujęto i odstawiono do dyspozycji władz sądowych; w toku dochodzeń przynależą do czynu. (kl)

— **Śmierć dziecka w torfowisku.** W torfowisku w Kołdrabiu w pow. znińskim utonął 5-letni Bolesław Braun. Chłopczyk wpadł do wody wskutek własnej nieostrożności, a z braku pomocy natychmiastowej utonął. (kl)

JARMARKI

— **ODOLANÓW.** W środę 28 bm. odbędzie się jarmark kramny, na konie i zwierzęta racicowe.

na niedzielę, wspólnie z uroczystością bierzmowania. Tego Sakramentu św. udzielił J. E. ks. biskup Laubitz.

— **ROGOŹNO.** (Prymicje.) Ofiarę pierwszej mszy św. w tutejszym kościele parafjalnym złożył ks. Jan Pichowiak i ks. Wacław Sztuba, oboje z Rogoźna.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Tegorocznym królem Bractwa Kurkowego został mistrz kominiański p. Walenty Ganske.

— (Kolonje letnie.) Miejscowe drużyny harcerskie wyruszyły na kolonje letnie. W tutejszym seminarjum nauczycielskiem przygotowuje się umieszczenie na przyjęcie dzieci z Niemiec, które tutaj co roku spędzają wakacje.

— (Nowy klub sportowy.) Utworzył się klub sportu kajakowego. Prezesem klubu obrano adwokata p. Stillera, (aka)

— **SIERAKÓW.** (Z Bractwa Kurkowego.) Godność króla kurkowego zdobył p. Jan Ciebelski, pierwszym rycerzem został p. Józef Pawłowicz, drugim rycerzem p. Florian Ziótek.

— **TRZEMESZNO.** (Konkurs drużyn sanitarnych.) Staraniem miejscowego Koła P. C. K. odbył się w niedzielę, w parku miejskim, konkurs drużyn sanitarnych straży pożarnej oraz gimn. druż. harc. Największą sprawność wykazała drużyna harcerska.

— (Pożar.) W zagrodzie p. Bartza w Kruchowie wybuchł ogień. Spalił się chlew oraz znajdujące się w nim świnię i drób. W trzy godziny później spalił się w tem samym gospodarstwie dom mieszkalny. Straty oblicza się na 10 000 złotych. Przyczyna pożaru nieznana.

— (Konie w oknie wystawowym.) W środę spłoszyły się pozostawione bez nadzoru konie gospodarza Michalskiego z Myślątkowa i wpadły do okna wystawowego mistrza szewskiego p. Czwojda. Szkoda wynosi około 400 zł.

— (Z jarmarku.) Na jarmark ogólny spędzono bardzo mało bydła, i koni; kupujących było mało, a kupców też nie przyjechało dużo.

Z Pomorza

— **CHOJNICE.** (Z rady miejskiej.) Przy udziale 20 radnych odbyło się posiedzenie rady miejskiej; przewodniczył p. mec. Kapicki, który w swem przemówieniu wstępem poruszył napastliwy artykuł, jaki przeciw korporacjom miejskim ukazał się w czasopiśmie „Praca”. wychodzącym w Poznaniu. Postanowiono w tej sprawie zająć odpowiednie stanowisko. Po załatwieniu spraw budżetowych rozpatrywano wniosek Tow. Właścicieli Nieruchomości o obniżenie opłat czynszu za liczniki gazowe i wodomierze. Wniosek ten został oddalony. Przyjęto statut miejscowego gimnazjum żeńskiego. Wobec upływu kadencji urzędowania obecnego burmistrza (w lutym 34 r.) została wybrana komisja celem podjęcia prac przygotowawczych do wyboru nowego burmistrza. W skład komisji wchodzi: pp. mec. Kopicki, dyr. Schlonski i kupiec Kaletka.

— (Katastrofa samolotowa.) W okolicy Czerska lądował pewien samolot wojskowy z Morskiego Dyonu Lotniczego

w Pucku — wskutek jakiegoś defektu. Piloci: por. Świechowski i mechanik Preiss, odnieśli lekkie obrażenia.

— (Zgon dziennikarza.) W tych dniach zmarł śp. Bonifacy Chmielewski, lat 49, redaktor naczelny tut. „Dziennika Pomorskiego”. (tts)

— **GDYNIA.** Śmiała kradzież z włamaniem u adwokata.) W nocy z soboty na niedzielę jakiś nieznany sprawca włamał się do kancelarii adwokackiej mec. Roszczyńskiego i skradł z dwóch kasetek 1 400 zł gotówki, weksle na 600 zł i różne papiery. Kradzież została dokonana w bardzo dziwnych okolicznościach. Kasetki znajdowały się w szafie w przylegającym do kancelarii mieszkaniu prywatnym wspólnika mec. Roszczyńskiego, mec. Powalowskiego, który w tym dniu był poza Gdynią. Pozostawiona służąca, w czasie kradzieży, była na mieście. Złodziej włamał się do kuchni i wszystkie drzwi do pokoju i szaf pootwierał przy pomocy kluczy, które służąca, wychodząc, zostawiła w kuchni na stole. (S. B.)

— **ŚWIECIE.** (Pożar w elektrowni.) 16 bm. wybuchł, z nieznaną przyczyną, pożar w elektrowni krajowej Gródek, który zniszczył 2 szalasy, jeden kompensator z silnikami i innemi maszynami, oraz skład izolatorów. Szkody wynoszą około 50 000 złotych.

— **TUCHOLA.** (O nowy kościół katolicki.) Ponieważ obecny kościół katolicki jest za szczyplawy, by pomieścić wszystkich parafjan, istnieje od szeregu lat myśl budowy nowej świątyni. Ostatecznie ustalone, że nowa świątynia zostanie wybudowana na starym cmentarzu katolickim przy ul. Świeckiej. Projekt budowy nowego kościoła został już wykonany przez rodaka — młodego architekta p. Zühlkego. (tts.)

Z Kaliskiego

— **KALISZ.** (Matury.) Gimnazjum państwowe im. Anny Jagiellonki w roku bieżącym ukończyły następujące wychowanki: Chmielewska Krystyna, Czajorówna Janina, Dobrzańska Izabela, Ewertówna Janina, Fibigerówna Elwira, Gorajówna Jadwiga, Graczykowska Zofja, Guttmajerówna Helena, Józwiakówna Anna, Kaslerówna Jadwiga, B. Keniżanka, Kraszewska Feliksa, Krybikówna Eugenia, Konarska Lucyna, Kukierówna Łucja, Malanowska Zofja, Muraszew Irene, Necińska Zofja, Otwinowska Marja, Paczeńska Janina, Pietrzakówna Janina, Sikorska Alodja, Stopionia Marja, Smykówna Anna, Surmanowiczówna Olga, Szurkówna Stanisława, Towkiewiczówna Jadwiga, Urbańska Marja, Wyganowska Jadwiga, Zajdlerówna B., Żytówna Kazimiera.

— („Harakiri” wieśniaka.) Mieszkaniec wsi Kraszewice, gm. Skrzyńki, 33-letni Walenty Ciupar, targnął się na własne życie, rozpruwając sobie nożem brzuch tak okropnie, że wnętrzności wyszły na wierzch. Nieszczęśliwego w stanie ciężkim przewieziono do szpitala św. Trójcy w Kaliszu. (mk)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **BARCIN.** (Wieczornica.) Na zakończenie roku szkolnego urządzono z inicjatywy kierownika szkoły p. Pankowskiego w sali p. Kletkego wieczornice szkolną, która ze względu na obfity i dobrze przemyślany program udała się doskonale.

— (Z Klubu Wioślarskiego.) 29 bm. obchodzi Klub Wioślarski w własnym szalasy 5-lecie swego istnienia. W uroczystości tej weźmie udział szereg innych towarzyszów.

— (Osobiste.) Nauczyciel p. Józef Bardecki przesiedlony został do Szerokiego Kamienia powiatu szubińskiego.

— (Bolączka.) Figura Najśw. Marji Panny, znajdująca się w niedalekiej odległości od kościoła w Szczepanowie, przedstawia smutny obraz, bowiem opłotowanie się rozpada. Taksamo krzyż na drodze do Sadogoszcza znajduje się w zaniebaniu. Czy nie znajdzie się naprawdę nikt, coby poruszone bolączki usunął, nie dając tamsam przejeżdżnym powodu do smutnych refleksyj?

— **CZEMPIŃ.** (Z Bractwa Kurkowego.) Godność króla kurkowego zdobył p. Adam Dybizański, wicekróla p. Jan Tuliszkievicz. — Dwa członkowie Bractwa, pp. Michał Skapski i Durczykiewicz obchodzili 60-letni jubileusz członkostwa. — Jubilatów-staruszków udekorowano wieńcami.

— (Plac sportowy.) Ostatnio odbyło się poświęcenie i oddanie do użytku publicznego wspaniałego placu sportowego, który znajduje się przy ulicy Rynkowej. Aktu poświęcenia dokonał ks. dziekan Ruszczyński.

— **GNIEZNO.** (Na gorącym uczynku.) Na gorącym uczynku włamania do biur tutejszej kolejki powiatowej ujęty został Stanisław Wierzbicki i Piotr Wilkosz z Gniezna.

— (Zaginął.) Rolnik Ignacy Priebe, lat 59, z Skierszewka, wyszedł przed paru dniami z domu, udając się do Gniezna celem załatwienia kilku spraw swoich i do dziś nie powrócił do domu.

— (Pożar w Dębnie.) W zabudowaniach pofolwarcznych w Dębnie pastwą płomieni padła stodoła, chlewy i część szop przylegających do budynków mieszkalnych. Poszkodowani są rolnicy Kmiecik i Choderny. Dzięki rychłej pomocy okolicznych straży pożarnych zdołano wczas ogień zlokalizować. (br)

— **GRODZISK.** (Ujęcie „kontrolera pożyczek”.) W Ptaszkowie pow. nowotomyski przychwycony został przez policję niejaki Stefan Alberty, liczący lat 28, pochodzący z Nekieli pow. średzkiego. Dokonywał on oszukańczych manipulacji występując jako „kontroler” pożyczek budowlanych, dolarówek i pożyczek konwersyjnych. Pisał również najrozmaitsze

szne wnioski, nie posiadając do tego odpowiedniego świadectwa. Osadzony został w więzieniu tut. sądu grodzkiego.

— (Złodzieje pierza.) Nocą z 13 na 14 bm. wtargnęli, przystawiając sobie drabiny, nieznaną sprawcy na strych mieszkanca rolnika Antoniego Szczeszeka w Ptaszkowie, gdzie skradli około 45 kg. pierza dartego, znajdującego się w 4 workach i dwóch wspaniach. Poszkodowany ocenia powstałą szkodę na około 300 zł. Niewątpliwie ci sami sprawcy odwiedzili tej samej nocy rolnika Andrzeja Czuba, również w Ptaszkowie, zabierając ze strychu około 2 kg. pierza dartego. Wobec tego, iż nie zabrali oni tak w pierwszym jak i w drugim miejscu żadnych innych rzeczy na strychach się znajdujących, sądzić należy, iż byli to złodzieje specjalni na pierze. Za sprawcami śledztwo w toku.

— (Kradzieże rowerów.) W ostatnich dniach rozpoczęła swą działalność pewna nieuchwytna szajka złodziei rowerów, którzy w krótkim czasie znów kilku właścicielom z przed składów, restauracji itp. zabrali ich wehikuly.

— **MIEDZYCHÓD.** (Apel wojaków w Kwilczu.) Ostatnio odbył się w Kwilczu apel Powstańców i Wojaków okręgu XVI. Po przywitaniu towarzyszów przez prezesa okręg p. Wciorkę i komendanta p. Serafinowskiego, udano się z orkiestrą na czele do kościoła. Po mszy św. odbyła się defilada. Po południu odbyły się zawody sprawności, poprzedzone przemówieniem plk. Sikorskiego. W trójboju wysunął się na czoło zespół z tow. Łowyn, na drugie miejsce Miedzichód, na trzecie tow. Wituchowo. W strzelaniu o mistrzostwo okręgu mistrzem został p. Borowicz Wawrzyn z Chrzypiska Wielkiego, pierwszym podmistrzem p. Wasik Władysław z Wituchowa, drugim podmistrzem p. Dobkiewicz Stanisław z tow. Zatom Stary.

— (Osobiste.) Srebrne gody.) Srebrne gody małżeńskie obchodzili w dniu 15 b. m. mistrz krawiecki p. Dawidowski Michał ze swoją żoną Jadwigą z domu Kroll. P. D. jest długie lata radnym miejskim i członkiem wydziału pow.

— (Nieszczęśliwy wypadek w gimnazjum.) 14-letni syn burmistrza p. Skrzypczaka, Stawek, wyszedł podczas przerwy na parkan i upadł tak nieszczęśliwie, że złamał sobie dwukrotnie rękę.

— **NAKŁO.** (Misje.) W ciągu ub. tygodnia odbywały się w tutejszym kościele misje św. przy tłumnym udziale wiernych. Nauki wygłaszali ks. ks. misjonarze, Jezuci. Do komunji św. przystąpiło około 15 000 osób. Na zakończenie misji św. odbyła się podniosła uroczystość podniesienia krzyża misyjnego. Krzyż dębowy ufundował budowniczy p. Sokulski. Z powodu odbywającej się jeszcze w czwartek misji św., główna procesja Bożego Ciała została przeniesiona

Na tropie sprawców potwornej zbrodni nadnoteckiej?

Tajemnicze morderstwo w Kowalewku — Dworze n. Notecią w pow. szubińskim, nie zostało jeszcze wyjaśnione. Jak donosiliśmy już, w dniu 15 bm. w Noteci znaleziono poranione zwłoki nie rozpoznanego dotychczas mężczyzny. Dochodzenia ustaliły, iż zbrodni morderstwa dopuściło się dwóch względnie trzech osobników w noc, poprzedzającą znalezienie zwłok.

Sześć pchnięć względnie ukłuc nożem znaleziono na ciele trupa, a śmiertelny cios w serce przeciął pasmo życia zmarłego. Później prawdopodobnie dopiero poderżnięto nieboszczykowi gardło, gdyż wyraz twarzy zamordowanego nie wykazuje zwykłych w takich razach skurczów i cech, znamionujących ból. Zamordowany ma ślady poranień na rękach, co dowodzi, że bronit się zacięcie. W odległości około 100 m. od miejsca znalezienia zwłok zdeptana była trawa i stratowany brzeg rzeki. Tam

rozegrała się krwawa walka pomiędzy zbrodniarzami i jego ofiarą, poczem zwłoki wrzucono do rzeki. Ponadto znaleziono 5-złotówkę. W odległości około 800 m. od miejsca znalezienia zwłok leżały nowe pantofle „Pepege” ze spodem gumowym, których wielkość pasowała na nogi tragicznie zmarłego. Zwłoki pokryte były tylko koszulą.

Tożsamości zamordowanego nie zdołano dotychczas stwierdzić. Jest to mężczyzna wzrostu 1,65 m. w wieku około 28 lat, o bujnych, ciemno-blond włosach, owalnej twarzy, wysokiem czole, niebieskich oczach, okolonych przez łukowate brwi. Nos szeroki, wklęsły.

Wdrożone natychmiast po ujawnieniu zbrodni śledztwo ustaliło szereg doniosłych bardzo dla sprawy momentów i należy mieć przekonanie, że ujawnienie zbrodniarzy nastąpi już w najbliższych dniach. (kl)

KRONIKA BYDGOSKA

Polskie dzieci z Niemiec na kolonje

W dniu wczorajszym przybyło do Bydgoszczy 114 chłopców z niemieckiego Górnego Śląska, którzy jadą na kolonje w Fordonie, zorganizowaną przez Tow. Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech, które przejęło funkcje od Zw. Obrony Kresów Zachodnich. Dzieci witał prezydent Barciszewski oraz z ramienia Towarzystwa p. asesor Cichowłasa. Samem przyjęciem zajął się Czerwony Krzyż. Po 2 godzinnym pobycie dzieci ruszyły w dalszą drogę do Fordonu.

— **Tutejsze gimnazjum P. N. S. W.** otrzymało prawa publiczne.

— **Tow. Śpiewu „Halka”** obchodzi w niedzielę 25 bm. 50-lecie swego istnienia.

— **Kradzież.** P. Andrzejowi Frankowskiemu, rolnikowi, który się w tych dniach

sprowadził do Bydgoszczy przy ul. Cmentarnej, skradziono skrzynie z rzeczami wartości 4 tys. zł. Rzeczy jeszcze nie zapakowane, były ulokowane w stodole, dokąd złodzieje wtargnęli.

— **Oszustwo i podpalenie.** Kazimierz Barciszewski z Łabiszyna, rolnik, podżyrował sobie sam weksle. Sąd Okr. w Bydgoszczy za tę machinację skazał go na 6 miesięcy więzienia. — Ten sam sąd skazał rolnika Franciszka Kusia z Mroczy na jeden rok więzienia, za podpalenie własnego stogu, który przedtem ubezpieczył na wysoką sumę 1600 zł.

— **Chleb w Bydgoszczy droższy.** Wydział administracyjny prezydenta miasta zwraca uwagę, że z dniem 21 bm. w Bydgoszczy obowiązuje cena chleba z maki żytniej 65-proc. 52 gr za bochenek o wadze 1 i pół kg.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZYCIE KULTURALNE

NOWE DARY DLA NASZEJ BIBLIOTEKI UNIwersYTECKIEJ

Nawoływania do ofiarności na rzecz Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu odnoszą, jak widać z ostatniego kwartalnego sprawozdania, pożądany skutek. W miesiącach marca, kwietnia i maju liczba darów osiągnęła wysoką cyfrę 2840 tomów. Po raz drugi dopiero w ciągu ostatniego pięcioletnia możemy zanotować taki sukces. — z reguły bowiem dary nie przekraczają 1500 tomów kwartalnie.

Piękny dar otrzymała Biblioteka od rządu francuskiego — 73 dzieła w 95 tomach z dziedziny współczesnej twórczości literackiej francuskiej. Z bibliotek gimnazjalnych woj. poznańskiego wpłynęło 1783 tomów, przeważnie dzieł klasyków greckich i rzymskich, wiele cennych dzieł historycznych oraz kilka inkunabułów. Złożyli się na ten dar następujący ofiarodawcy: Gimnazjum im. Bolesława Chrobrego — 139 tomów, biblioteka nauczycielska Gimnazjum Klasycznego w Bydgoszczy — 1004, biblioteka nauczycielska Gimnazjum Jana Kasprzowicza w Inowrocławiu — 398, Gimnazjum im. Przemysława w Rogoźnie 183, Gimnazjum Jana Kantego w Poznaniu 28 i Gimnazjum Klasyczne im. Generała J. Wybickiego w Śremie — 31 tomów.

P. Maria Pewińska ofiarowała 105 tomów klasycznej beletrystyki polskiej, a więc dzieł których brak odczuwa Biblioteka i o które apeluje usilnie do ofiarodawców. Poza tem większe dary (ponad 10 tomów) złożyli: prof. Julian Rafalski (11), Rektor Stanisław Pawłowski (13), prof. P. Zukowski (19), b. min. prof. Ludwik Cwikliński (47), dr. Józef Birkenmajer (44) i Poselstwo Z. S. S. R. w Warszawie (23).

Własne prace ofiarowali: dr. Józef Birkenmajer, prof. Tadeusz Chruszcz, dr. Kazimierz Dąbrowski, prof. Tadeusz Grabowski, Piotr Grzegorzczak, Zygmunt Koczorowski, prof. Wacław Komarnicki, prof. Henryk Lubieniecki, Zygmunt Mocarcki, Mieczysław Piszczkowski, dr. Bożena Stelmachowska, Tadeusz Świecki, Marja Wicherkiwiczowa, Dyr. Stefan Wierczyński, dr. Jan Wiertelak, dr. Visser (Holandia), dr. Stefania Zahorska.

MUZYKA

Inowrocław i muzyka. Jak się dowiadujemy, lwowskie konserwatorium muzyczne imienia Karola Szymanowskiego, otwiera filię w Inowrocławiu. Klasy fortepianu, śpiewu solowego, skrzypiec i przedmiotów teoretycznych będą objęte przez wybitne sily pedagogiczne z Poznania i ze Lwowa.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Jak dawna Bydgoszcz wyglądała opisuje nam w świeżo wydanym zeszycie „Przeglądu bydgoskiego” Z. Malewski, ilustrując swój wykład planem miasta w XVI wieku i widokiem z XVII wieku. Jasno i wyraźnie maluje on nam ówczesne położenie miasta, jego fortyfikacje oraz traktów, które prowadziły z Bydgoszczy do Torunia. Poznania i Gdańska. Obok tego artykułu zamieścił ks. Kantak rozprawę o bernardynach bydgoskich w XVI w., głównie zajmując się postacią Bartłomieja z Bydgoszczy, autora słynnego słownika polsko-lacińskiego. Stan. Nowakowski nakreślił na podstawie dawnego pamiętnika sylwetki ziemian i mieszczan bydgoskich z okresu 1846—48 r. Obok tych artykułów treści historycznej znajdujemy i inne. A więc dr. Kolbuszewski rozpoczyna życiorys Stanisława Przybyszewskiego. Z. Malewski opisuje zwyczaj wiosenne w okolicach Bydgoszczy. W zakończeniu poświęcono kilka uwag sprawom bieżącym, jak wystawie obrazów Bolesława Lewańskiego, kronice i omówieniu wydawnictw. Całość „Przeglądu bydgoskiego” okazuje zainteresowanie dla różnorodnych przejawów regionalizmu oraz staranie aby zaspokoić ciekawość czytelnika na różnorodnych polach. Należy też nowemu wydawnictwu z tego powodu życzyć powodzenia i rozwoju a warto też podkreślić, że „Przegląd bydgoski” ukazał się w normalnym czasie, co jak na kwartalnik jest nie częściej spotykanym objawem. (J. St.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Galeria imienia Wyspiańskiego. Z Krakowa donoszą nam (kt): Muzeum Narodowe tworzy osobny oddział sztuki współczesnej polskiej, który będzie nosił nazwę „Galeria polskiej sztuki współczesnej imienia Stanisława Wyspiańskiego”. Postanowienie to wymaga jeszcze zatwierdzenia przez radę miejską.

VARIA

Byliny i film dźwiękowy. Z Pragi donoszą nam (ps): „Prager Presse” rzuca myśl, aby ściągnąć do Pragi Teodora Konaszki, sędziwego śpiewaka bylin rosyjskich (utwory epiczne ludowe), aby utrwalił jego recytację na filmie dźwiękowym. W ten sposób został utrwalony głos bułgarskiego recytatora epiki ludowej, Mitiewa. Konaszko jest może ostatnim wielkim artystą ludowym z tego zakresu i wartoby sztukę jego dla potomności przechować.

W ŚWIECIE WIEDZY

AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI WYBRAŁA NOWYCH CZŁONKÓW

We wczoraj nadesłanem nam sprawozdaniu z uroczystego dorocznego posiedzenia Polskiej Akademii Umiejętności zaznaczył nasz korespondent (tw), że między nowymi członkami Akademii znajdują się dwaj uczeni wielkopolscy, mianowicie profesorowie Uniwersytetu poznańskiego dr. Józef Kostrzewski i dr. Józef Morawski. Cały spis nowych członków Akademii przedstawia się jak następuje:

Na wydziale filologicznym: prof. Uniwers. warszawskiego dr. Zygmunt Lempicki (czł. czynny) oraz prof. Un. w Rydzu dr. Julian Krzyżanowski i prof. Un. Jag. dr. Wojciech Molé (obaj członkowie - korespondenci). Na wydziale historyczno-filozoficznym: prof. U. J. dr. Władysław Konopczyński i prof. U. J. ks. Konstanty Michalski (członkowie czynni) oraz prof. U. J. dr. Jan Bystron (czł. korespondent). Na wydziale matematyczno-przyrodniczym: prof. Un. warsz. dr. Wacław Baehr (czł. korespondent). Na wydziale lekarskim: prof. Un. J. K. we Lwowie dr. Władysław Szymonowicz (czł. czynny) i dyr. Państw. stacji bakteriologicznej w Krakowie dr. Filip Eisenberg oraz prof. U. J. K. we Lwowie dr. Wł. Koskowski (członkowie korespondenci).

Nadto ogłoszono zatwierdzonych już przez rząd, a w roku ubiegłym wybranych członków zagranicznych, którymi są:

Na wydziale filologicznym dr. Edward Norden prof. filologii klas. Uniwersytetu w Berlinie (czł. czynny zagraniczny) na wydziale historyczno-filozoficznym Salvatore Riccobono prof. prawa Uniw. w Rzymie oraz Alfons Doppsch, prof. historii w Uniw. w Wiedniu (członkowie zagraniczni) wreszcie na wydziale matematyczno-przyrodniczym dwaj profesorowie Uniwersytetu czeskiego w Pradze, mianowicie dr. Radim Kettner (geologia) i dr. Franciszek Slavik (mineralogia) dalej prof. Un. w Zagrzebiu dr. Valo Vouk (botanika) oraz prof. Un. w Bukareszcie dr. Ludwik Mrazec (mineralogia i petrografia) — wszyscy czterej wybrani zagranicznymi członkami korespondentami.

Instytut badań mózgu. Z Wilna donoszą nam (zw): Nie wszystkim wiadomo, że z trzech instytutów badania mózgu, jakie posiada Europa, jeden znajduje się w Wilnie, podczas gdy inne posiada tylko Berlin (Kaiser - Wilhelm - Institut fuer Hirnforschung) oraz Moskwa. Kieruje nim profesor Uniwersytetu naszego dr. Maksymilian Rose, który był kierownikiem Instytutu berlińskiego przez lat cztery (1925—1929). Instytut wileński jest utrzymywany przez prof. Rosego z dotacji, jakie przyznaje mu osobiście za prace naukowe Polska Akademia Umiejętności. Fundusz Kultury Narodowej i Ministerstwo pracy własnych dotacji nie posiada.

Zgon uczonego czeskiego. W Bratysławie zmarł dr. Józef Baudisz, profesor filologii celtyckiej i porównawczego indogermanskiego językoznawstwa na tamtejszym Uniwersytecie. Wybitny uczonec czeski liczył ledwie lat 50.

Z Lwowskiego Tow. Naukowego. Wydział historyczno-filozoficzny odbył posiedzenie, na którym prof. S. Zakrzewski przedstawił pracę dr. A. Strzeleckiej pt. „Ze studiów nad życiem św. Jadwigi”, prof. E. Bujak — pracę E. Tomaszewskiego pt. „Ceny miasta Krakowa 1601—1795” i dr. Maleczyńskiego — pracę pt. „Ze studiów nad Kroniką Galla Anonima. I. Rękopis Heilsberski”.

Z Pol. Tow. Neofilologicznego. Oddział wileński odbył posiedzenie z referatem mgr. M. Sorokówny nt. „O najnowszych badaniach nad genezą romantyzmu francuskiego”.

Z Tow. Filozoficznego. Oddział krakowski odbył posiedzenie naukowe z odczytem prof. dr. A. Klodzińskiego pt. „Prawda jako warunek wychowawczych wartości historycznych”.

Z Tow. Miłośników Historii Medycyny. Oddział krakowski odbył zebranie z odczytem prof. dr. Szumowskiego pt. „O chorobach Napoleona”.

DLA POLSKIEGO LUDU — DZIEŁO POLSKIEGO ARTYSTY!

przez

Jana Mrozińskiego

Książki nadesłane

E. M. Starczewski: „Złowrogi sierpień 1914”. Kalisz 1933.
Cezar Pe. rescu: „Ciemność”. Powieść. Przekł. z rumuńskiego St. Łukasik, 2 tomy. Kraków 1933. Nakł. „Wydawnictwa Literacko-Naukowego”.

Obcy historycy muszą lepiej poznać Polskę

W najnowszym zeszycie „Kwartalnika Historycznego” znakomity uczonec, następca śp. Balzera w prezesurze Towarzystwa Naukowego we Lwowie, prof. Franciszek Bujak, zastanawia się nad najbliższym programem, który winien ustalić sobie „Kwartalnik”, a który będzie oczywiście w znacznej mierze programem polskiej historjografii, gdyż „Kwartalnik”, jej organ, ogniskuje dążenia i zamierzenia historyków polskich. Idzie o stosunek nauki polskiej do ruchu, jaki w dziedzinie syntezy dziejowej objawia się w nauce zachodniej: „Historjografia obca, — mówi prof. Bujak — przede wszystkim francuska i angielska, przechodzi obecnie okres zbiorowych prac syntetycznych, ruch ten dotyka także w pewnej mierze i naszą historjografię. Doniosłe te objawy nie powinny przechodzić nie poruszone przez nas w „Kwartalniku”, nie pozostawiając śladów w umysłowości ogółu historyków polskich. ...Artykuły takie będą pożyteczne dla tych, którzy swymi badaniami obejmują szerokie widnokręgi, zwłaszcza dla tych, którzy mają skłonność do zastanawiania się nad sensem dziejowego rozwoju, a wreszcie dla nauczycieli historii i t. d.

Można pójść o krok dalej — i wyrazić postulat, by polska nauka historyczna sama wzięła czynny udział w tym ruchu syntetycznym. Jakże byliby wówczas jej zadania? Oczywiście na pierwszym miejscu synteza dziejów Polski, obchodząca przede wszystkim Polaków, a potrzebna każdemu pokoleniu. Pod tym względem nie przekroczyliśmy jeszcze punktu osiągniętego w roku 1879 przez Michała Bobrzyńskiego. Osobne wymagania postawić jednak trzeba syntezy, która związać miałaby dzieje Polski z dziejami pośrednimi.

W tej kwestji trzeba by wprawdzie zaznaczyć, że aczkolwiek dzieje Polski interesują i coraz bardziej interesować będą cudzoziemców, to niewątpliwie jednak w tem zajmowaniu się sprawami polskimi jest dużo z grzeczności i kurtuazji; zyczylibyśmy sobie więcej istotnego zainteresowania. Obudzić je jednak można przez takie ujęcie dziejów Polski, któreby rzucało nowe światło na pewne problemy ogólnodziejowe. Grzeczność zamieniłaby się wówczas w obowiązek, a nieznajomość pewnych faktów i problemów mogłaby otrzymać piętno ignorancji.

Spróbujmy zilustrować powyższą tezę w sposób konkretny. Wiadomym jest np., że dawni Arjowie żyli w formach ustroju rodowego. Elementy tego ustroju wychwytyują uczeni badający dzieje greckie i rzymskie, nieobce są one i stosunkom wczesnogermańskim W Rzymie, w miejsce pojęć własności rodowej, pojawiło się pojęcie klasycznej rzymskiej własności indywidualnej. Własność indywidualna to jednak nie tylko pojęcie prawne. Odzwierciedla ona i inny jeszcze proces: społeczne wyzwolenie się jednostki z więzów ustroju rodowego. Indywidualizm, wyrobiony w świecie starożytnym, a pogłębiony następnie przez Kościół (zasada wolności woli i odpowiedzialności sumienia) miał przeżyć świat starożytny i dokonać wielkiego podboju w świecie naszej cywilizacji lacińskiej.

Pojęcia prawne rzymskie pokonały i te pojęcia, które ukształciły się były w świecie germańskim. Ten znow, na gruzach dawnego ustroju rodowego wykształcił był pojęcie własności podzielonej, o którą oparła się politycznie hierarchja feudalna. Stopień wyższy miał w drabince feudalnej ten osobnik, który posiadał własność główną, stopień niższy ten, któremu przysługiwała tylko własność użytkowa.

Pochód pojęć prawnych rzymskich zaznaczył się w średniowieczu i w granicach słowiańskiej Polski, lecz inaczej się przedstawia. Prawo rzymskie nie styka się u nas z zasadami ustroju feudalnego, lecz z klasycznymi jeszcze formami ustroju rodowego, w tym przejawie tego ustroju, który jest dlań najbardziej znamienity, tj. w jego stosunku do ziemi. W Polsce bowiem głęboko we wiek XIII właścicielem ziemi jest jeszcze cały ród. Wprawdzie w obrębie rodu dokonała się już indywidualizacja stosunków własnościowych, lecz dział ziemi przystępujący współrodowcowi nie może wyjść poza obręb rodu, bez zgody wszystkich członków rodu. To też w średniowiecznej Polsce obrót ziemią był niesłycha-

nie utrudniony a cierpiał na tem zwłaszcza Kościół, któremu unieważniano rozmaite darowizny kupna i zamiany. Dlatego też w Polsce właśnie Kościół staje się promotorem pojęć prawa rzymskiego i związanej z tem zasady swobody testamentów.

Z tego punktu widzenia otwierają się jakże bajeczne horyzonty powszechno-dziejowe. I to na różne strony. Więc najpierw dla badacza prawa praaryjskiego. Te przejawy, które w świecie starożytnym, czy germańskim śledzi on w oparciu o fragmenty instytucji i źródeł, w Polsce znajduje w stadium zupełnie pierwotnym. Tak jak geolog dokopawszy się głębiej, dociera do form wcześniejszych, tak też i historyk prawa w Polsce żywym ogląda formy dawno zmarłe w świecie rzymskim, czy germańskim. Podobne horyzonty otwiera studjum życia gospodarczego w najdawniejszej Polsce.

Fakty te, oczywiście i nieobce nauce niemieckiej (podobne poglądy na stosunek praw słowiańskich do prawa praaryjskiego wypowiadał zmarły niedawno prof. Hans Schreuer) wywołują wrażenie, że w nowej „rasowej” religii, zainaugurowanej przez hitlerowców, Polacy właściwie (jak wogóle Słowianie) odgrywają winni rolę szczególnie uprzywilejowanych wyznawców! O stosunku Słowian do Arjów mówi powołany przed chwilą Schreuer: „postawiłem przed laty twierdzenie, że typ państwa słowiańskiego, państwa „pokoju”, przejawia cechy jeszcze na pół praaryjskie”!

Wróćmy do zagadnień syntezy historycznej. Synteza ta kwitnie dziś powszechnie na polu mediewistyki. Jakże nieupełną jednak jest ona, jeśli wyczerpuje się w kreśleniu zasad ustroju feudalnego; jakże pełniejszym byłby obraz średniowiecza, któryby uwzględnił obok świata germańsko-feudalnego i świat rodowo-słowiański.

Innem zagadnieniem poruszanym żywo we współczesnej nauce zachodniej, jest pochod cywilizacji rzymskiej poprzez średniowiecze. I tu znow dla historyka szczególne miejsce zajmuje Polska. W Polsce objętej też zasięgiem cywilizacji lacińskiej dokonuje się zderzenie — jak to już wspomnieliśmy — z światem tych pojęć, które stały u kolebki cywilizacji rzymskiej.

Jeżeli nauka polska w ten sposób postawi zagadnienia syntetyczne, nie tylko zająłaby dzieje Polski i Słowiańszczyzny o dzieje powszechne, ale zmusi i historyków obcych do intensywnej pracy nad stosunkami słowiańskimi i polskimi. Cóż to bowiem będzie za historyk prawa praaryjskiego, który np. nie będzie znał podstawowych prac śp. Balzera o ustroju rodowym Słowian polskich. Zapoznawając się z nimi, nie będzie spełniał aktu kurtuazji, lecz chronić będzie przed zarzutem ignorancji. Cóż to będzie za syntetyk średniowiecza, który nie będzie wiedział, jakie miejsce w obrazie wieków średnich i ich cywilizacji zajmują Słowianie? Czy będzie też mógł pominąć stosunki polskie i historyk recepcji prawa rzymskiego w średniowieczu?

Łączność nawiązana dzięki powstaniu państwa przez naukę polską z nauką obcą pozwala tej pierwszej wpłynąć z otwartymi żaglami na pole nauki o dziejach powszechnych. W ten sposób będzie nauka polska sekundować politycznym poczynaniom państwa.

Dr. Z. Wojciechowski

Poznań.

Pisma nadesłane

„Ruch Słowiański”. Nr. 5. Treść: W. T. Wisłocki: „Pamięci Edwarda Jelinka”. — Adr. Red. Lwów, Długosza 37, m. 3.

„Tęcza”. Nr. 6. Treść: Dr. W. Arcimowicz: „Cyprian Norwid o kobietach, małżeństwie i rozwodach”. — Ks. Wł. K.: „Przeciw śmierci”. — H. Plomieniecyk: „Bohaterstwo szlachetnego uporu”. — S. Balicki: „Pożegnanie”. — S. Glinka: „Praca zarobkowa literatów”. — J. Kilariski: „Król czarnego raj”. — J. Waxmann: „Ruch jako odpoczynek”. — Dr. M. Knast: „Historja złotego”. — S. Piasecki: „Wiemy, że nie nie wiemy”. — Tęczową drogą. — W. Lam: „Dziecko jako model”. — F. Karzycki: „Fatalna teczka”. — J. Sztudynger: „Domek, który może stanąć”. — J. Kilariski: „Tajemnicze radja”. — Kroniki. — Życie kulturalne. — Rozrywki umysłowe. — Humor. — Adres Red. Poznań, Al. Marcinkowskiego 22.

MŁODY NARODOWIEC

Krzepić ciało!

Bacząc, by o Was kiedyś nie powiedziano, żeście mocni byli tylko w gardłowaniu, a niemrawi i słabi na duchu i ciele. A to, jak wiadomo, chodzi w parze; kto bowiem zdrow jest i silny na ciele, ten i ducha ma silnego, odpornego. W zdrowym ciele — zdrowy duch.

Ruch narodowy młodego pokolenia jest rzeczywistością potężną. W tem tylko rzecz, aby pod naporem walki i zmagani, odsunięty od wszelakich przywilejów i możliwości, jakie daje państwo, nie wypaczył się i nie odsunął się od rzeczywistości polskiej, która go otacza, jakakolwiek ona jest.

Gdyby inne były współcześnie warunki polskiego życia społecznego i politycznego, czemuż mogłoby być dziś w państwie narodowy Ruch Młodych? Pokażcie organizację, która by skupiała w sobie tyle siły moralnej, entuzjazmu, ofiarności i — tężyzny fizycznej. Pokażcie w Polsce siłę mu równą!

Ludzie, mimo wszystkich ciosów, jakie na ten ruch spadły, zostali. Nikt z nich nie zdezerterował. Ludzie są, choć, zdawałoby się, częściowo rozproszeni. Do nich nam zawsze przemawiać wolno i trzeba. Do nich wołamy dzisiaj: krzepcie ciało!

O co idzie? O to, abyśmy, młodzi narodowcy, korzystając z tych wszelkich, choć uszczuplonych możliwości, jakie nam zostały, nie jako ludzie pewnej organizacji, lecz jako obywateli Rzeczypospolitej zaprawiali się w ćwiczeniu fizycznym i, jeśli można, półwojskowym.

Jeśli tego nie wolno nam robić w ramach własnej organizacji — a miejmy nadzieję, że to się prędzej czy później zmieni — to musimy to robić indywidualnie, gdzie kto może i gdzie komu wygodniej i lepiej.

Nie jesteśmy zwolennikami kultu t. zw. wyczynów i rekordów. Niemniej jako młody ruch narodowy musimy być zwolennikami krzewienia, obok kultury duchowej, także powszechnej kultury fizycznej, pielęgnowania fizycznej tężyzny narodu. Tego wymaga od nas obowiązek narodowy.

Stąd nasze wołanie: Krzepcie ciało! Możemy tak lub inaczej ustosunkować

się do obecnych warunków w organizacjach przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, ale to nam nie może zastępować oca na konieczność szukania własnych dróg dla naszego wychowania fizycznego i półwojskowego. Mimo wszystkich przeszkód musimy zawsze być w zgodzie z wymogami życia narodowego, musimy przede wszystkim potrafić zawsze stanąć jako pogotowie narodowe, co najmniej narówni z tymi — pod względem swej tężyzny i sprawności — których dzisiaj się otacza czułą opieką i przywilejami.

Jeśli narodowiec potrafi być i jest dobrym żołnierzem w służbie czynnej, to nie może gnuśnić jako „cywil”. — Tedy, dopókiśmy młodzi, trzeba nam ciągle hartować się i ćwiczyć fizycznie. Jak i gdzie?

U siebie, jakośmy rzekli, nie możemy, więc każdy z nas zosobna musi szukać środowiska i miejsca, czyto dla uprawiania sportu w najszerszym tego słowa znaczeniu, czy też dla szkolenia się półwojskowego. Więc, oprócz organizacji dla specjalistów-sportowców, stoją dla Was, młodzi, do dyspozycji organizacje takie, jak „Sokół”, Tow. Powstańców i Wojaków, Związki Hallerczyków itd. Każdy narodowiec młodego pokolenia winien być czynnym członkiem jednej z tych organizacji niezależnych, uprawiających wychowanie fizyczne i półwojskowe.

To jedno. Powtóre każdy narodowiec powinien być w posiadaniu t. zw. Państwowej Odznaki Sportowej (P. O. S.) będącej świadectwem zdobycia pewnego minimum sprawności fizycznej. Zdobyć ją nie trudno. Specjalnych wysiłków na to nie trzeba, starczy trochę dobrej woli i wytrwałości.

Jakie są warunki jej zdobycia, o tem poinformuje Was zarząd „Sokoła”, Powstańców i Wojaków, albo też miejscowy komitet P. W. i W. F.

Latem bieżącego roku idziemy polem w pola, lasy, ku słońcu. W gromadzie i z osobna każdy, jak kto może, bierze się do zaprawiania i hartowania swego ciała, aby ono było tak silne i zdrowe, jak silną i zdrową jest wiara w naszą sprawę.

O pracę dla Polaków

Rozwiązanie kwestji socjalnej w Polsce

zależy przede wszystkim od

POWIĘKSZENIA LICZBY SAMODZIELNYCH

a zdolnych do egzystencji

POLSKICH WARSZTATÓW PRACY

w rolnictwie, przemyśle, handlu, rzemiośle i wolnych zawodach oraz od

powiększenia popytu na pracę fizyczną i umysłową.

Tylko w ten sposób da się zapobiec bezrobociu i postępującemu zubożeniu naszego narodu.

Oto drogi, wiodące do tego celu:

1. wyparcie trzech i pół miliona Żydów z placówek, które oni zajmują i objęcie tych placówek przez żywoł polski;
2. zrealizowanie zasady, że praca i chleb w Polsce muszą być przede wszystkim udziałem Polaków;
3. sklerowanie nadmiaru ludności wiejskiej do zażydzonych obecnie miast i miasteczek i stworzenie w ten sposób polskiego mieszczaństwa w województwach centralnych, południowych i wschodnich;
4. kolonizacja słabiej zaludnionych obszarów na wschodzie Rzeczypospolitej, poprzedzona odpowiednim przygotowaniem tych obszarów (np. osuszeniem Polesia);
5. otaczanie szczególną opieką drobnych i średnich warsztatów pracy;
6. podział wielkiej własności w rolnictwie i przemyśle na mniejsze jednostki gospodarcze tam, gdzie nie sprzeciwia się to ogólnym interesom gospodarstwa narodowego;
7. rozbudowa przemysłu w tych dziedzinach, w których zaleźni jesteśmy od obcej wytwórczości, lub które następują możliwości eksportu;
8. stopniowe usunięcie wpływów kapitału obcego tam, gdzie kapitał ten jest zbędny.

By tego wszystkiego dokonać, potrzebna jest — obok wysiłku całego społeczeństwa — odpowiednia polityka w dziedzinie ustawodawstwa, administracji, skarbowości, obciążeń podatkowych, rozdziału kredytów, rolnictwa, przemysłu, handlu, kultury i oświaty.

POLITYKĘ TAKĄ POPROWADZIĆ MOŻE TYLKO RZĄD NARODOWY!

f u s t r j a

Kraj piękny i tani

zaprasza Was do siebie!

Historyczne miasta • Góry średnie i wysokie • Ciepłe jeziora • Kąpiele plażowe • Źródła lecznicze • Kąpiele termiczne • Koleje linewkowe • Nadzwyczajne zniżki kolejowe!

Informacyj udziela:

Biuro informacyjne „Wiedeń i Austrija”
Warszawa, Wierzbowa 6

Biuro podróży „Orbis” w Warszawie i we wszystkich jego filjach, tudzież wszystkie Biura podróży

ng 10 470

Grobowiec Aleksandra księcia Mazowieckiego

w katedrze św. Szczepana w Wiedniu

Aleksander, książę Mazowiecki, był synem Ziemowita IV i Aleksandry Olgierdówny, rodzonej siostry Władysława Jagiełły, a bratem Cymbarki, żony arcyksięcia austriackiego Ernesta, matki cesarza Fryderyka III, a zatem jego wujem. Urodzony ok. r. 1395. został w r. 1419 proboszczem gnieźnieńskim, w r. 1422 rektorem akademii Jagiellońskiej, w 1423 biskupem Trydentu i patriarchą Aquilei, a w r. 1439 kardynałem. Jako takiego powołał cesarz w r. 1442 na probostwo św. Szczepana w Wiedniu, gdzie też umarł 2 czerwca 1444 r. i pochowany został w krypcie tego kościoła.

Ten polski dynasta, który nie tylko przez swoje stosunki rodzinne i związek krwi z domem austriackim, ale przez najwyższe godności i dostojęstwa, piastowane w kraju i zagranicą, wprowadził Polskę w pierwszą połowę 15-go wieku na arenę świata politycznego, historycznego i kulturalnego, zasługuje na osobną monografię, do której pomnik jego wiedeński dostarcza obficie wielostronnego materiału. Tymczasem nasi autorzy zajmujący się historią Piastów, nie znali tego pomnika nawet z fotografii (bo dotąd żadnej nie było). Prof. Balzer w swojej „Genealogji Piastów” dopiero w drodze krytyki historycznej starał się o ustalenie daty śmierci kardynała, podczas gdy ona na pomniku najwyraźniej jest uwidoczniła.

Kardynał przedstawiony jest w wykupionej na płycie granitowej w naturalnej wielkości, w ornatie patriarchalnym, na co dotąd nikt uwagi nie zwrócił, bo pastorał ma w ręku patriarchalnym, zakończony jednoramiennym krzyżem u góry, a z pod kapelusza kardynalskiego wygląda, jak to dopiero z fotografii można dokładnie rozpoznać, rąbek kaptura, spływającego na piersi i tu

wykrojonego w formie serca. Jest to dla archeologii kościelnej bardzo ważny szczegół, bo może jedyne ikonograficzne przekazanie kroju tego szczególnego kaptura, pod którym może zrozumieć należy średniowieczny „birrus” albo „Birrum” alias „caputium”, później z włoska „Mozzeta” lub „Mantelletum” zwany.

Twarz kardynała, widocznie portretowa, okrągła, pulchna, o typie wybitnie mazurskim, z nosem prostym, nieco zadartym, oczy wielkie, brwi silnie zaakcentowane, usta małe, górna warga wąska, dolna zaś pełna i szeroka, jaką po Cymbarce rodzina Habsburgów dotąd się odznacza. Przedstawiony jest z oczyma otwartymi i ręką prawą do błogosławieństwa wzniesioną.

Ciekawym szczegółem są także cztery orły polskie, jednogłowe, rozmieszczone po czterech rogach ornatu, z których dwóm poprzecznym wyrasta z piersi, poniżej skrzydła lewego, zagadkowy trzon w kształcie różka.

Już w 18 wieku topograf miasta Wiednia, Leopold Fischer S. I., w kilku-tomowym dziele „Brevis notitia urbis Vindobonae” (1767—1777), który, o ile wiadomo, pierwszy zajął się tym pomnikiem i dokładnie odczytał napisy, zwrócił na to pod wykrzyknikiem uwagę, że w nich tytuł „praepositi vinnensis” jest opuszczony. Ta zastanawiająca okoliczność prowadzi na rozmaite domysły i może da się wytłumaczyć rozstrzygnięciem pytania, kto był fundatorem tego pomnika, czy kapituła, czy cesarz, czy rodzina zmarłego? Pomnik powyższy jest niewyczerpanym źródłem dla historyka, archeologa, paleografa, a nawet i estety, a patriarchalny kaptur i pastorał rozstrzygającym dowodem o piastowaniu wysokiej godności. (KAP)

SPORT

Cieźka atletyka

Klub atl. sport. „Zbyszko” urządza z drużyną „Sokoła” zawody towarzyskie w zapasach. Zawody odbędą się w niedzielę w ćwicni Sokola przy Drodze Dębińskiej. Początek o godz. 19. Obie drużyny wystąpią w najsilniejszym składzie, wobec czego należy się spodziewać bardzo interesującego spotkania.

Kolarstwo

Tegoroczny wyścig „dokoła Polski” odbędzie się w dniach 3 — 15 sierpnia w 13 etapach na trasie 2150 km. Program biegu przedstawia się następująco: 13 sierpnia: Warszawa — Kielce 180 km; 4. 8.: Kielce — Kraków 183 km; 5. 8.: Kraków — Częstochowa 160 km; 6. 8.: Częstochowa — Kalisz 183 km; 7. 8.: Kalisz — Toruń 189 km; 8. 8.: odpoczynek w Toruniu; 9. 8.: Toruń — Ostrołęka 254 km; 10. 8.: Ostrołęka — Grodno 200 km; 11. 8.: Grodno — Wilno 169 km; 12. 8.: odpoczynek w Wilnie; 13. 8.: Wilno — Wołkowysk 270 km; 14. 8.: Wołkowysk — Brześć 240 km; 15. 8.: Brześć — Warszawa 122 km. Meta biegu — na Dynasach. (PAT)

Piłka nożna

„Cracovia” w Poznaniu. W niedzielę o godz. 17.30 odbędzie się na boisku „Warty” przy ul. Rolnej, mecz o mistrzostwo ligi P. Z. P. N., pomiędzy „Cracovią” a „Wartą” ligową. Mecz ten wzbudził wielkie zainteresowanie.

Szermierka

Ostatni turniej w szermierczych mistrzostwach Europy, a mianowicie — szable indywidualne, został zakończony. Pierwsze miejsce zdobył Węgier Kabos, ale już na dwóch następnych usadowili się Włosi — Marzi i Gaudini. Indywidualne tytuły w szpadzie zdobył Francuz Buchard przed: 2. Bagac (Włochy), 3. Smetz (Fr.), 4. Ricardij (Wł.). Z drużynowych rozgrywek w szabli podajemy wyniki ciekawsze: Węgry — Anglja 10:6. Włochy — Rumunja 13:3. Austrija — Czechosłowacja 13:3. Anglja — Austrija 8:8, różnica touchów na korzyść Anglii. Węgry — Austrija 10:6. Węgry — Włochy 9:4.

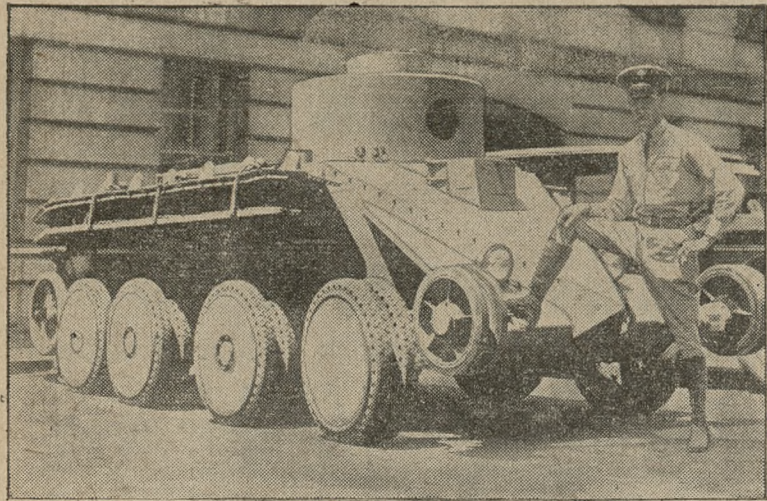
Czy wiecie, że...

W Czechosłowacji istnieją 673 fachowe szkoły zawodowe, w których pobiera naukę 47231 uczniów, w tem 24545 dziewcząt, a wykłada w tych szkołach 3348 nauczycieli i nauczycielek.

— Książę Aladar Porcia, który przed wojną należał do najbogatszych magnatów węgierskich, zwrócił się po stracie swej całej fortuny z prośbą do magistratu Budapesztu o umieszczenie go w przytułku dla ubogich.

**KTO MA MORZE, TEGO NIKT
NIE ZMOŻE**

MORZE — TO OKNO NA ŚWIAT



Najnowszy model tanku armji amerykańskiej, pomalowany na biało i dlatego zwany „biały słoń”.

Tajemnice psiej psychiki

Egzamin Tip-Topa — Kandydat w opalach — Pies i dziecko

Czy pies rozumie mowę ludzką? Uczni, którzy w kwestji tej głos zabierali utrzymują, że inteligencja naszych sympatycznych czworonożnych towarzyszy tak daleko nie sięga. Twierdzą, że pies, tak jak i inne zwierzęta, reaguje jedynie na intonację głosu ludzkiego, natomiast poszczególne wyrazy nie są dla niego zrozumiałe.

Przed niedawnym czasem pisma amerykańskie doniosły o „cudownym” psie, który przez właściciela przedstawiony został psychologiemu instytutowi dla zwierząt przy uniwersytecie Columbia. Owym nadzwyczajnym okazem psiego rodu był pospolity owczarek, który jakoby „rozumiał” około trzystu słów i potrafił je dokładnie odróżniać. Egzamin rozpoczął się usadowieniem Tip-Topa na krześle, poczem pan jego, włożywszy ręce do kieszeni, odwrócił się do tyłu, ażeby zadokumentować niemożność dawania psu jakichkolwiek porozumiewawczych znaków. Następnie właściciel zaczął dawać zwierzęciu różne mniej lub więcej skomplikowane rozkazy: „Idź do stołu!”, „Połóż łeb na stole!”, „Wskocz na stół!”, „Spójrz przez okno!” itd. Pies wszystkie polecenia najdokładniej wypełniał.

Zdany tak świetnie przez Tip-Topa egzamin, nie zdołał jednak profesorów ostatecznie przekonać, że pies mowę ludzką rzeczywiście rozumie. Wysuwano np argument, że mowa ludzka, będąca „głosową reakcją duszy człowieka na objawy świata zewnętrznego” nie może być w żadnym razie zrozumiana przez istotę duszy tej nie posiadającą.

W innym wypadku „psia inteligencja” poddawano próbie przy użyciu fonografu, przyczem jakiegokolwiek fizyczne oddziaływanie „pana” na zwierzę było całkowicie wykluczone. Obserwatorzy zajęli miejsca wokoło aparatu, poczem z tuby poczęły

rozlegać się krótkie słowa komendy. Pies wszystkie usłyszane rozkazy spełnił sumiennie, dając tamsam dowód, że nawet „oderwane” od powłoki cielesnej dźwięki głosu ludzkiego, oddziałują we właściwy sposób na zmysły czworonoga. Gorzej wypadł egzamin „z języków obcych”, z którego to przedmiotu egzaminant „ściął się” co się zowie, nie reagując absolutnie na żadne komendy wykrzykiwane przez fonograf w narzeczach cudzoziemskich; okazało się, że rozumie tylko język, w którym odebrał był edukację.

Ogólnie wiadomo, że pies potrafi doskonale odróżnić głos swego pana od każdego innego, jednakże obserwacje czynione w związku z działaniem radja, ujawniły nieznaną dotąd właściwość psiej psychiki. Zwłaszcza ciekawe były spostrzeżenia, dokonane przez żonę pewnego prelegenta radjowego: Ilekroć z aparatu rozległ się głos „pana”, pies porywał się z miejsca, podbiegał ku głośnikowi i ja starranie go obwąchiwał. Po chwili jednak zainteresowanie wzbudzone usłyszeniem znajomego głosu, mijało; pies powracał do legowiska i skuliwszy się, kontynuował drzemkę. Stąd można wywnioskować, że głos sam przez się, nie upewnia w dostatecznej mierze zwierzęcia, że dana osoba rzeczywiście do niego przemawia. Dla psa każdy objaw staje się faktem rzeczywistym dopiero z chwilą, kiedy potwierdzi go zmysł powonienia; aż do tego momentu wszystko, zdaje się, jest dla niego mniej lub więcej — fikcją.

Inteligencja psa — powiada psycholog Dr. Wagner — jest z natury rzeczy ograniczona. Tem niemniej analogiczna próba inteligencji, dokonana z psem i 6-letnim dzieckiem, dała wynik zawstydzający dla — ludzkiej latorośli Kr.

da Trencharda dbać będą o to, żeby nie przekroczone pewnych granic. Gdy ktoś wydawał się będzie podejrzanym, umieści go się w areszcie zapobiegawczym, w interesie własnego jego bezpieczeństwa. Mimo to szpiegostwo będzie kwitło jak na wszystkich poprzednich konferencjach międzynarodowych. W i P.

Nowocześni jaskiniowcy

Fakt, że w czasach dzisiejszych, ludzie mieszkają w jaskiniach, nie jest bynajmniej objawem powojennym, wywołanym brakiem mieszkań, lecz zjawiskiem dość powszechnym.

W Hiszpanji w okolicy Guadix i Almeria chłopci od dawieńdawną z nędzy mieszkają w jaskiniach, wydrążonych w górach. Podobnie wielu buszmenów w południowej Afryce mieszka jeszcze w jaskiniach. Tak samo w Chinach, głównie w prowincji Shansi, chłopci mieszkają w jaskiniach podziemnych. W północnej Rosji nad rzekami Ob, Jenisej i Toms leżą miasta, których przedmieścia nazywają się Kamczatka. W przedmieściach tych ludzie mieszkają w jaskiniach w ziemi, oświetlonych przez okno w suficie. W ten sposób ludność chroni się przed mrozami.

Z innych zupełnie przyczyn powstały miasta jaskiniowe nad krańcami Sahary. Przed mniej więcej 8 laty odkrył podróżnik amerykański John A. Haeseler w górach Aures, należących do Atlasu, miasto jaskiniowe o jednym jedynym dojściu w postaci głębokiego wąwozu. Miasto to posiada najoryginalniejszą zapewne ludność świata. Mieszkają tam ludzie jasni o niebieskich oczach, zjawisko dla Afryki niezwykle. Ludzie ci zaliczają się do szczepu Berberów A Shawija. Szczep ten, na który składa się mieszanina elementów hamickich, murzyńskich i nordyjskich, znany był już starożytnym Egipcjanom jakie 1000 lat przed nar. Chr. Shawija zajmuje się rolnictwem i hodowlą, posiadając także rękodzielników, lecz tylko w ramach własnych zapotrzebowań.

I tam gdzie niema gór, pomysłowi Berberzy potrafili zbudować sobie mieszkania, odpowiadające danym warunkom klimatycznym. W południowej części Turnisu w oddaleniu kilku godzin jazdy samochodowej od Gabe, końcowej stacji kolejowej, leży Medinin, miasto mieszkańca kanałowych. Okolice te wykazują najwyższe temperatury świata, dochodzące do pięćdziesięciu kilku stopni w cieniu. Berberzy w Medininie kopią w ziemi ka-

wały, mniej więcej ośm metrów długie i pół tak szerokie, które następnie sklepią kamieniami, na wysokości mniej więcej dwóch metrów. Ściany jaskini obrzuca się gębem i mieszkanie jest gotowe. Nad tem dolnym mieszkaniem wznosi się już nad ziemią drugie, trzecie i czwarte. To wyzyskanie miejsca ma swoje uzasadnienie w tem, że ziemia w oazie jest bardzo droga. Do górnych pięter prowadzą stopnie, urządzone na zewnętrznej stronie nasypów. W tym stylu budowane są wszystkie mieszkania, jedynie meczet pozostawiać się może trwalszą i wykwintniejszą architekturą.

Z Medininu dojeżdża się mniej więcej w dwóch godzinach autem do Matmata. Miejscowość ta położona jest w dolinie górskiej, w której przybysz na pierwszy rzut oka nie zauważy żadnego mieszkania. Mimo to żyje tutaj 5000 ludzi w jaskiniach, znajdujących się całkowicie pod ziemią. Wahania temperatury są tutaj olbrzymie, dochodzące nieraz do 80 stopni różnicy. Po upalnych dniach następują chłodne noce, w których nierazko woda zamarza. Lecz ludzie tamtejsi mają jeszcze innego strasznego wroga, wiatr. Wiatr w pustyni wieje prawie stale, lecz najokropniejszym w tem jest to, że niesie on ze sobą piasek, który się wciska przez nos i usta. Jedyny ratunek przed nim to ucieczka pod ziemię. W i P.

Nowy wynalazek niemiecki

dawno wynaleziony przez Belgów

Prasa niemiecka doniosła o wynalezieniu przez pewną niemiecką firmę nowego stopu metalowego, niewrażliwego na żrące działanie rdzy, wody morskiej lub pary. Niemcy spodziewają się, że nowy ten stop, nazwany „Hidronalium”, będzie bardzo szeroko stosowany w aeronautyce i marynarce. „Hidronalium” składa się z aluminium z dodatkiem magnezu w stosunku 5:10 i małej domieszki manganu. W przeciwieństwie do innych stopów, „Hidronalium” nie wymaga rozgrzewania przy lutowaniu. Zaczęto wyrabiać już blachę z „Hidronalium”.

W związku z powyższą wiadomością pewna firma belgijska informuje, że już dwa lata temu wynalazła nowy stop „Supermagaluma”, charakterystyką całkowicie odpowiadający niemieckiemu „Hidronalium”. „Supermagaluma” zyskała od chwili swego wynalezienia wszechstronne zastosowanie.

Pogromca kaktusa

Około roku 1840 lekarz angielski dr. Carlisle osiadł w Scone, 300 km na północ od stolicy Australji, Sydney. Zabrał on ze sobą jako ozdobę swego ogrodu pewną odmianę kaktusa (Opuntia), który jednakże, dzięki sprzyjającym warunkom klimatycznym, w krótkim czasie tak się rozpanoszył, że całkowicie wysunął się z pod władzy człowieka. W roku 1926 opanował zachlanny kaktus 240 tys. km kwadratów (połowa obszaru Italji). Rząd australijski w celu zwalczania plagi kaktusowej ustanowił osobną komisję, która zwiedzała wszystkie kraje, w których kaktus ten się znajduje, dla przeprowadzenia studjów nad jego właściwościami, a przede wszystkim także jego wrogami.

O wykarczowaniu nie mogło być mowy. Środków chemicznych nie można było zastosować, gdyż były albo za kosztowne, albo też przedstawiały poważne niebezpieczeństwo. Zaczęto więc sprowadzać z Północnej i Południowej Ameryki rozmaite gatunki owadów, jako naturalnych wrogów tej rośliny. Usiłowania te wreszcie uwieńczone zostały pomyslnym skutkiem. Znalaziono specjalistę w postaci pewnego mola (Cactoblastis cactorum), którego poczwarka gnieździ się wyłącznie w łodygach i liściach tej odmiany kaktusa. Mole te mnożą się niezmiernie szybko. Na hodowlę i rozpowszechnianie tego owadu rząd wydaje corocznie blisko milion złotych. W roku 1926 sprowadzono z Urugaju pierwsze 2500 jacek, w roku 1930 wyhodowano ich już około 500 milj. Walka między molem a kaktusem roz-

grywa się bardzo szybko. Krótko po nпадzie poczwarki na roślinę, ta ostatnia żółknie i usycha. Przypuszczać należy, że owad niszczy roślinę nie tylko przez zjadanie jej, lecz także przez wydzielanie pewnej trucizny. W i p.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Kolektor zabrał klientowi wygraną 100 000 złotych.

Subkolektor loterii Chaim Fruchtenbaum dał na kredyt los swemu współpracownikowi Knachterowi z Błonia pod Warszawą.

Szczęśliwym trafem na numer tego losu padła wygrana 100 000 zł Strapiony subkolektor postanowił zabrać całą wygraną. Przybywszy do Knachtera, który jeszcze nie wiedział o wielkiej wygranej, pod pretekstem sprawdzenia numeru, wyludził los, a następnie podjął pieniądze.

Gdy Knachter dowiedział się o podstępnie, pobiegł do Fruchtenbauma, urządzając mu awanturę. Subkolektor oświadczył, że ponieważ Knachter wziął los na kredyt i za niego nie zapłacił zgóry, przeto Fruchtenbaum uważa, że wygrana należy się jemu.

Zrozpaczony gracz pozwał Fruchtenbauma na sąd rabinacki, który zasądził narzecz Knachtera połowę wygranej. Niezadowolony tem Knachter wniósł doniesienie do prokuratora. W niezwykłej tej sprawie prowadzone jest dochodzenie.

Redukcja pracowników magistratu warszawskiego.

Dział ogrodniczy magistratu warszawskiego zmuszony był przerwać z powodu braku kredytów bieżące roboty konserwacyjne na terenie wszystkich parków i ogrodów oraz zwolnić od 15 czerwca 160 czasowych pracowników, wobec czego obecnie wykonywane będą tylko najniezbędniejsze roboty bieżące.

Aresztowany „komitet lokatorski”.

Policja aresztowała „komitet lokatorski” domu nr. 61 przy ul. Pawiej. Komitet ten, składający się z 5-ciu osób, namawiał do niepłacenia komornego i stosował terror wobec właściciela domu, jak i wobec tych lokatorów, którzy chcieli płacić komorne.

Przejście prawosławnej kolonii czeskiej na katolicyzm.

Czesi prawosławni, obywatele polscy, zamieszkujący wieś Ludhardówkę, w parafji dubieńskiej, przeszli w tych dniach gremjalnie na katolicyzm. Nowonawróceni przybyli tam przed 70 laty i byli katolikami. Jednakże rząd rosyjski pod groźbą wydalenia z granic państwa zmusił ich do przyjęcia prawosławia. Obecnie w wolnej Polsce, wrócili do wiary swych ojców. (KAP)

Ruch statków w porcie gdyńskim.

Według ostatnich danych głównego urzędu statystycznego, w ciągu maja r. b. zawinęło do portu gdyńskiego ogółem 372 statków łącznej pojemności 263 000 tonn. Na statkach tych przybyło 713 pasażerów, ponadto zaś przywiozły one 65 200 tonn ładunków.

W tym samym okresie czasu wyszło z portu gdyńskiego 375 statków ogólnej pojemności 268 100 tonn. Na statkach tych wyjechało 348 pasażerów, ponadto zaś wywiozły one 416 700 tonn ładunków, w tem 339 500 tonn węgla, 25 600 tonn cukru, oraz 3 300 tonn bekonów i wędlin.

Odnaczenie papieskie

J. E. ks. arcybiskup Nowowiejski wręczył złote krzyże „Pro Ecclesia et Pontifice” następującym ploszczanom, zasłużonym na niwie pracy społecznej - katolickiej: rejentowi Eugenjuszowi Ploskiemu, przesowi D. I. A. K., mecenasowi Stefanowi Balińskiemu, dr. Bronisławowi Mazowieckiemu, dr. Wacławowi Piaseckiemu, dyrektorowi szpitala św. Trójcy, oraz dr. Adamowi Beczkowiczowi.

Jednocześnie ks. arcybiskup wygłosił do udekorowanych odpowiednie przemówienie, wyrażając im wdzięczność za pracę katolicką, na które odpowiedział p. Ploski.

Rendez-vous lotników w U. S. A.

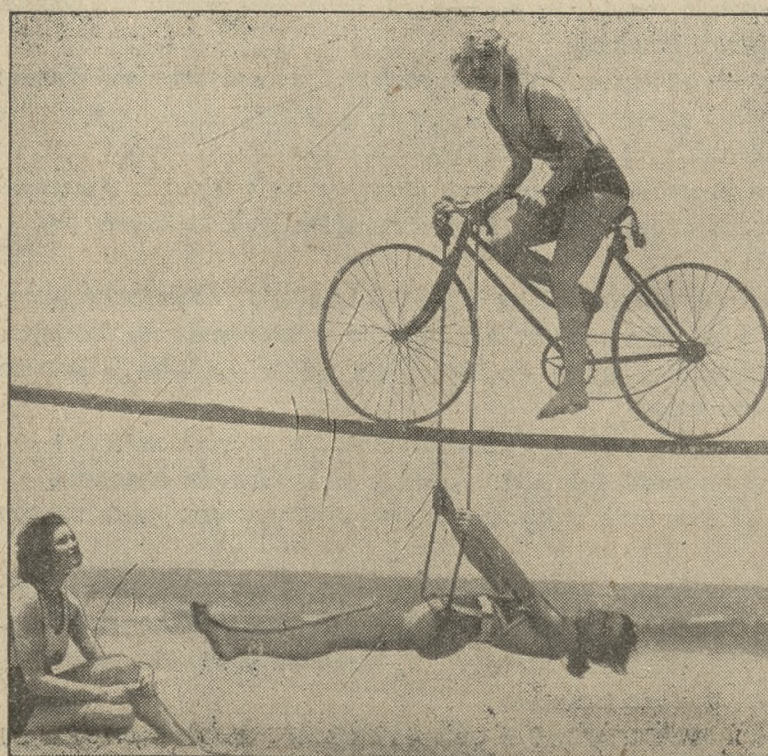
Z Le Havre'u odjechali do New Jorku dwaj lotnicy francuscy, Rossi i Codas którzy w końcu bieżącego miesiąca zamierzają podjąć przelot przez Atlantyk z New Jorku do Francji. Na tym samym statku odjechał również prof. Piccard, który w Stanach Zjednoczonych podejmie drugi swój lot do stratosfery.

Służba bezpieczeństwa dla światowej konferencji gospodarczej

Policja londyńska już na kilka tygodni przed rozpoczęciem światowej konferencji gospodarczej czyniła dalekoidące przygotowania dla zapewnienia jej uczestnikom osobistego bezpieczeństwa i zapobieżenia ewentualnym nieprzyjemnym incydentom. W dniu 12 czerwca zebrały się w Londynie delegacje 65 narodów. Razem w liczbie 1 000 osób. A z nimi przybyła do stolicy Anglii cała armja najrozmaitszych elementów, których łączy z konferencją jakikolwiek interes osobisty czy też ogólny. Żywioły te więcej kłopotów sprawiają policji, niż członkowie oficjalnych delegacji. Wyznaczono dokładnie hotele dla wszystkich przybywających, porozumiano się z konsulatami i poselstwami i poinformowano się dokładnie co do osób, przybywających z poszczególnych krajów. Lord Trenchard, szef policji londyńskiej wyznaczył 4 500 policjantów dla służby bezpieczeństwa w czasie konferencji. Każdy przybywający w tym czasie do portu angielskiego jest ściśle notowany. Każdy uczestnik konferencji z chwilą wejścia na ląd angielski nie jest już sam, jak się to pozornie wydaje. Każdy ma swoich aniołów opiekuńczych, którzy towarzyszą mu do hotelu i zaznajamiają się dokładnie z jego trybem życia.

Przy każdej konferencji, której przedmiotem jest wyższa polityka należy się liczyć z serją niebezpieczeństw. Są tam rozmaici awanturnicy polityczni, są tam niebezpieczni szpiegowie, hochsztaplerzy i inni oszuści, złodzieje kieszonekowi, włamywacze hotelowi i inni. Nie brak też fanatyków, warjatów i anarchistów.

Szpiegostwo uważa się w Londynie za rzecz przywrotną. Jednakże urzędnicy lor-



Dla zabicia nudów milionerki amerykańskiej wymyślili nowy rodzaj „ćwiczeń” nad morzem, wymagających akrobatycznej zręczności i dających tem samem większą sumę wrażeń.

Uroczystości jubileuszowe na Jasnej Górze

Uroczystości jubileuszowe na Jasnej Górze zaczynają się w r. b. 15 sierpnia. Na ten dzień ma przybyć pielgrzymka Polonii amerykańskiej oraz francuskiej.

Rocznice odsieczy wiedeńskiej święci Polska na Jasnej Górze 10 września. Z całej Polski przybędą liczne delegacje aby złożyć uroczyste ślubowanie gotowości obrony wiary i granic państwa. Trzecią wielką uroczystością na Jasnej Górze będzie dzień 17 września, przeznaczony na uczczenie Królowej Jadwigi. W tej uroczystości weźmie m. in. udział cały episkopat Polski i stąd wyśle do Rzymu prośbę o przyspieszenie beatyfikacji świątobliwej fundatorki Wszechnicy Jagiellońskiej.

TEATRY

Kto nie widział i nie słyszał, niech się śpieszy

Znakomita artystka Marja Modzelewska niebawem kończy swoje gościnne występy w Teatrze Polskim, które zdobyły rekordowe powodzenie. Codziennie teatr jest przepelniony na świetnej komedji muzycznej „Moja siostra i ja”, w której p. Modzelewska gra po mistrzowsku, a piosenki śpiewa z taką maestrią, że publiczność jest zachwycona zjawiskową artystką. Do piątku włącznie grana będzie „Moja siostra i ja” z występem Marji Modzelewskiej.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj i jutro — tylko dwa występy gościnne znakomitej pary artystów Janiny Romanówny i Aleksandra Węgierko, wraz ze swoim zespołem w kapitalnej komedji Gerald'ego p. t. „Jan i Krystyna”. Jest to koncert gry tej świetnej pary. Ceny mimo występów normalne.

RADJO

Czwartek, dnia 22 czerwca 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 12.25 (Warszawa); godz. 13.05 płyty gramof.; godz. 14.00 giełda; godz. 17.35 „Z życia wojskowego młodzieży”; godz. 17.45 odczyt rolniczy pt. „P.zygotujemy maszyny do sprzetu” — wygłosi p. dr. inż. T. Świeżawski; godz. 18.00 rolnicza skrzynka radiowa; godz. 18.15 (W); godz. 19.40 sygnał czasu; godz. 19.45 (W) godz. 20.00 koncert solistów; wyk.: N. Padlewska (fortepian), J. Madeja (klarnet); godz. 21.00 audycja poświęcona twórczości M. Rimskij-Korsakowa (w 25 rocznicę zgonu kompozytora); wyk. N. Padlewska (fortepian), A. Karpacki, art. op. (baryton), prof. Fr. Łukasiewicz (akomp.); godz. 22.00 „Z nad krawędzi”; godz. 22.15 sygnał czasu — komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 płyty gramof.; godz.

14.55 płyty; godz. 16.00 słuchowisko dla młodzieży pt. „Witowi Stwoszowi w hołdzie” p/g Domańskiej, słowo wstępne p. Henryki Nowocienowej; godz. 16.30 muzyka z Ciechocinka; godz. 17.00 „Przegląd czasopism kobiecych”; godz. 17.15 koncert w wyk. Chóru Ukraińskiego Narodowego im. Łysenki z udz. Małgorzaty Kurnatowskiej (śpiew); godz. 18.15 „Jak żyją i pracują na Wyspie Niedźwiedziej” — dr. M. Stępowski; godz. 18.35 płyty gramof.; godzina 19.40 feljeton pt. „Pomorze a Polska” — red. Stanisław Poraj; godz. 20.00 koncert popularny z udziałem P. Proniakówny; w przerwie: dziennik wieczorny; godz. 21.00 komunikat rolniczy; godz. 22.00 muzyka taneczna z Ciechocinka; godz. 22.25 wiadomości sportowe; godz. 22.40 muzyka tan. z Ciechocinka

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 20.30 audycja ku czci Pucciniego z powodu 75-lecia urodzin; Praga (489 m) 19.25 „Simone Bocanegra” op. Verdiego, 22.25 muzyka taneczna; Medjolan (501 m) 20.30 „Faust” op. Gounoda; Rzym (441 m) 20.45 koncert symfoniczny; Wiedeń (517 m) 20.00 „Hans Heiling” op. Marschnera, 22.50 koncert nocny.

TRUSKAWIEC

Dr. ANTONI KRASSOWSKI
b. Asyst. Oddz. Wewn. Szpitala Wilhelminy w Wiedniu ng 10 491
ord. Willa Jasińskiej.

27 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W piątym dniu ciągnięcia 2 klasy wygrane padły na numery następujące:

150.000 zł na nr. 120496.
Po 2.000 zł na nr. nr.: 47832 121356 130121.

Po 1.000 zł na nr. nr.: 37160 80908 93843.
Po 500 zł na nr. nr.: 1129 5429 67074 87807 88188 99257.

Po 400 zł na nr. nr.: 29783 33467 38643 54283 64642 65699 71197 73055 77411 92645 125538 137829 146165.

Po 250 zł na nr. nr.: 43577 56753 57577 61753 93270 94196 114798 122201 143240.

Po 200 zł na nr. nr.: 802 6443 6943+ 7446 8485 13138 14373 15635 19586 29840 35333 36890 40379 42534 45770 46755 49974 51344 52918 61271 61384 73944 82771 89462 92616 103726 114270 122315 123544 133715 134517 134723 149574 150640.

Po 250 zł na nr. nr.: 61 145 80 87 234 466 706 855 1182 275 397 572 911 2043 163 212 97 325 95 458 651 766 71 874 3031 64 347 76 81 94 485 620 68 4010 308 417 52 636 707 965 5075 377 453 631 67 702 6218 371 687 773 905 49 7035 290 357 426 522 45 697 785 923 8018 181 474 618 943 69 9109 77 319 589 678 932 10058 230 324 67 69 403 34 671 78 712 25 817+ 42 11069 134 83 386 504 75+ 12002 204 38 810 968 13175 286 348 615 732 808+ 61 65 88 14 70 456 779 15127 64 95 380 414 72 591 749 982 16350 518+ 646 951 17125 53 531 629 941 64 18250 401 554 697 19024 105 17+ 36 506+ 64 20374

Ostatnie dni

miesiąca propagandy w Poznaniu!

ng 10 485

tylko do dnia 24 czerwca można nabyć we wszystkich aptekach i drogerjach reklamową puszkę

OVOMALTINE za 1,20 zł

471 874 919 21749 807 29 22240 363 458 539 655 708 859 947 52 23221 445 736 935 24130+ 435 557 82 670+ 957 25005 304 18 501 609 959 26112 99 203 87 445 71 620 51 743 27155 314 452 559 86 659 802 06 931 34 54 28012 128 93 251 97 595 634 35 701 813 27 921 29053 85 202 29 483 92 533 621 51 62 742 48 50 833 970 30101 311 415 509 71 636 729 843 31311 776 820 32166 228 322 548 70 667 858 33090 384+ 420 581 747 831 908 10 34021 88 90 282 93 328 62 84 459 62 515 621 934 35020 206 354 651 68 98 755 62 860 74 935 36219 69 551 830 921 76 94 37084 145 303 91 442 618 750 818 927.

38195 97 289 322 57 514 974 39123 544 821 40216 314 428 68 687 863 41045 87 291 502 644 709 831 87 938 68 91 42105 645 885 930 58 43071 109 18 56 73 346 451 73+ 565 627 62 83 825 945+ 44245 342 439 722 956 59 80 45077 123 347 550 669 99 722 24+ 29 844 50 46013 19 348 55 522 56 513 60 604 89 896 47208 14 361 509 62 958 48107 68 808 49159 71 93 216 34 323 418 50475 528 92 940 51052 357 718 82 807 64+ 976 52092 134 435 564 53012 151 58 356 780 90 909 54032 334 790+ 867 931 54 55064 95 186 359+ 95 411 512 830+ 56036 192 230 849 84 57061 282 97 413 44 698 702 39 924 28 95 58083 334 82 570 718 814 59013 173+ 379 490 715 54 805 54 67 990 60144+ 96 351 52 507+ 812 15+ 82 925 61312 608 26 776 62009 51 131 270 419 508 13 881 63091 18 52 381 583 686+ 724 47 64003 21 60 362 701 815 902 62 87 65056 145 320 490 747 965 66009 130 229 406 13 563 67 861 67187 376 96 486+ 622 30 764 837 53 81 68145 99 320 91 575 613 75 917 69251 529 672 880 918+ 70044 265 317 38 517 39 77 691 877 71468 501 96 97 604+ 67 86 847 61 957 82 72033 68 132 242 583 602 41 86 872 73021 139 303 19 470 776 89 74045 298 784 819 88 981 75177 98 345 413 793 842 46 935.

76129 49 203 437 518 52 627 98 775 89 878 95 919 62 77012 722 824 78257 85 304 28 73 596 742 85 79672 80071+ 285 406 918 89 81093 122 261 456 991 82067 178 251 759 90 974 83152+ 91 248 63 628 99 732 834 84045 66 92 129 214 99+ 430 87 548 613 75 834+ 85034+ 309 587 703 842 67 993 86099 296 338 715 811 37 51 62 75 87189 92 284 455 59 575 707 50 51 88027 202 870 89117 209 305 949 90073 77 93 95 110 55+ 311 36 828 918 91020 212 62 413 748 917 48 92002 198 426 801 975 92 93058 84 343 435 53 588 757 70 94083 113 273 388 457 517 794 821 95236 537 653 90 819 96094 513 910 22 80 97040 558 646+ 920 98027 207 406 08 69 570 649 801+ 99046 70 103 32 673 717 99 100128 279 348 413 541+ 633 93 837 69 924 87 101159 414 17 47 580 707 31 102263 303 95 586 606 25 103005 282 308 27 455 555 757 104082 141 238 351 473 591 829 58 78 931 105222 324 41 80+ 507 637 50 866 85 106061 93 99 108 24 669 792 903 107043 151 579+ 625 32 108204 434 636 767 841 99+ 109187 245 59 71 425 725 876 909 110301 440 679 887 945 86 111334 498 585 655 853 987 112088 137+ 259 311 411 581 59 113050 75 96 119 293 353 582 84 98 637 53 722 895+.

114174 497 618 717 968 115038 54 282 316+ 59 470 776 87 93 116066 93 115 43 235 39 331 36 480 621 806 117020 25 314 649 737 997 118090 94 127 244 58 514 25 913 119002 48 218 56 66 86 90 316 510 44 660 709 43 62 911 89 120076 304 56 82 617 76 939 121090 633 719 66 884 122174 223 47 65 584 730 54 123078 120+ 362 431+ 60 752 936 61 124148 537 60 665 125133+ 315 75 520 626 61 99 742 80 126239 336 826 127517 685 742 926 64 128005 102 301 401+ 644 99 710 74 129555 794 801 931 89 130083 277 400 73 628 816 60 70 960 131530 610 132051 354 87 804 980 133123 49 345 413 514 889 912 21 134086 150 264 352 79 418 567 747 135253 535 698 136039 175 331 51 420 62 563 768 943 137145 238 390 438 55 672 809 932 138039 241 416 81 97 740 139015-23 79 246 56 437 664 92 767 932 140088 157 224 35 51 62 422 757 141004 13 47 85 270+ 355 774 79 939 142045 75 153 300 49 98 511 69 849 918+ 48 143006 247 385 536 68 672 758 921 89 144214 501 615 20+ 833 904 79 145136 307 413 34 626 801 88 146225 324 92 418 39 697 932 147064 128+ 420 76 548 148132 501 03 52 665 723 45 911 74 149433 515 679 799+ 150270 483 549 805 66 961 151073 150 257+ 152539 699 153099 477 513 626 744 802 36 154215 501 59 654 98 797 812 908.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Porządku Publicznego (Pogotowie Narodowe).** W piątek 23 bm. o godzinie 18 odbędzie się wielka procesja od kościoła OO. Jezuitów (Podominikańskiego) do pomnika Serca Jezusowego. — Zbiórka pod sztandarem o godz. 16 przy ul. Franciszkańskiej. Udział wszystkich członków konieczny. — 29 bm. obchodzą Stow. rocznicę swoją. W dniu tym odprowadzą się w kościele OO. Jezuitów o godzinie 9,30 msza św. Zbiórka przed kościołem o godz. 9.

— **Klub Damskich Fryzjerów.** Zebranie dnia 21 bm. o godz. 8 w lokalu p. Jarockiej przy ul. Maszalskiej 8a.

— **S. M. P. Poznań Boże Ciało.** Zebranie plenarne 21 bm. o godz. 19,30 w salce paraf. przy Walech Jagielly.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: A. M. z prośbą o zdrowie dla dzieci 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 92 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.



We wtorek, dnia 20 czerwca 1933 r., o godz. 16,15 w Sanaforjum św. Elżbiety w Poznaniu rozstała się z tym światem, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza żona, najtroskliwsza matka, teściowa i babka, s. p.

z Paczkowskich

Nepomucyna Szuwalska

przeżywszy lat 69. Odprowadzenie zwłok drogiej Zmarłej na cmentarz w Sremie nastąpi w piątek dnia 23. bm., o godz. 5 po południu. Msza św. za duszę s. p. Zmarłej odprawi się w sobotę, o godz. 8.30 w kościele Farnym, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

mąż z dziećmi i rodziną.

zg 19 174

Srem, Poznań.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.



Dnia 19 czerwca 1933 r. o godz. 9.25 zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy i najdroższy mąż, nasz drogi i troskliwy ojciec, s. p.

Paweł Rosada

przeżywszy lat 50. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 22 bm o godzinie 18 z domu żałoby, na cmentarz parafji Bożego Ciała w Dębcu

W ciężkim smutku pogrążona

żona z dziećmi.

Pg 11 319 55,261

Poznań, ul. Wierzbicice 13.

Dnia 19 czerwca 1933 r. o godz. 2 popołudniu, zmarła po ciężkich cierpieniach, moja kochana żona, nasza najdroższa matka, babka, siostra, swagierka i ciocia, s. p.

Teresa z Wollertów Nowakowa

przeżywszy lat 68. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 22 czerwca, o godz. 17.30 z kostnicy Przemienienia Pańskiego przy ulicy Długiej na stary cmentarz św. Jana.

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

zg 19 175

Poznań, Chwaliszewo 70.

Dnia 19 czerwca 1933 r. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., nasz kochany ojciec, brat, teść, dziadek i pradziadek, s. p.

Michał Słomski

właściciel domu

przeżywszy lat 82. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 22. bm. o godz. 6 po poł. z domu żałoby, ul. Poznańska 13.

W ciężkim smutku pogrążona

zg 19 173

córki z rodziną.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Zakład pogrzebowy Bartkiewicz, Poznańska 13.

Dnia 19. bm., zmarł członek Towarzystwa naszego, s. p.

Michał Słomski

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 22 bm. o godz. 18 z domu żałoby, ul. Poznańska 13, na cmentarz par. jeżyckiej.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Boskiej

Wypadek 256.

w Poznaniu.

zg 19 178/9

Kto buduje

w „PRZEWODNIKU” kupuje

Poznań, św. Marcin 30

dobre okucia budowlane i pieceownicze, gwoździe, bolce, druty, siatki na płoty, słupki i t. d.

Zamki bezpieczne

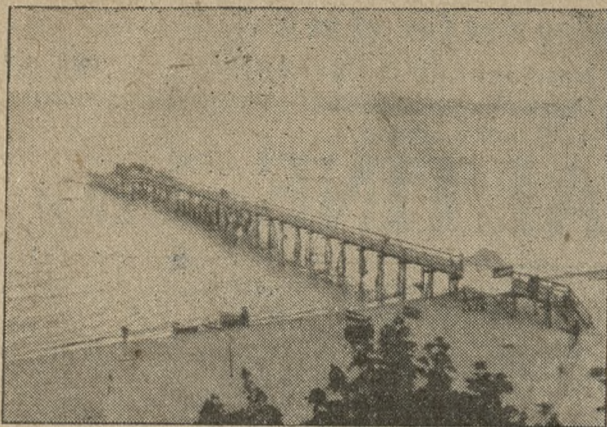
uniw. amer. „Yale” oraz „Kapol” w podróż, Maszynki, Termosy

DLA PANI DOMU!

Aparaty „Wecka” i szkła do zaprawy. Lodówki. Prasły do owocu. Karnisze mos do okien. Kuchenki i żelazka elektryczne do prasowania. Czajniki i garnki Formy do tort, babek i budyniu Wyżymaczk. Garnitury umywalkowe. Noże i widelce Łózka metalowe, szczytki i inne artykuły domowe

najtaniej!

dg 3704



Czy chcesz mieszkać Tylko „Dom Kuracyjny“ w Orłowie Morskiem zapewni Tobie wszelkie wygody i spełni wszystkie marzenia! Codziennie dancing — Orkiestra „5 Funny Boys“ — Doborowe towarzystwo. ng 10 186

30 metrów od morza
10 metrów od plaży
w cudnej okolicy
gdzie jest dobra kuchnia
gdzie masz moc urozmaicić
gdzie najlepiej spędzisz wakacje

Cyrk zwierzyniec M. Hergota
w gmachu cyrku Olympia przy ul. Poznańska 4
spowodu niebywałego powodzenia i na ogólne życzenie publiczności
cyrk pozostaje jeszcze 4 dni
gdzie bierze udział znany pogromca dzikich bestyj Senior Monticolo. **Dziś ceny popularne od 35 gr do 2,20 zł, początek o godz. 8,30** zg 19 181

Absolwentka
Uniwersytetu Łozańskiego, z dyplomem „W. S. H.“ w Poznaniu z dużą praktyką biurową, władająca językami: polskim francuskim, angielskim, częściowo niemieckim i rosyjskim, mogąca objąć odpowiedzialne stanowisko. poszukuje jakiegokolwiek posady w Poznaniu. Łaskawe oferty do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 25,30. Pg 11 320-25,30

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

1 SPRZEDAŻE

Rowery
pierwszorzędnych marek od zł 180 odpowiedzialnym finansowo również ratami: — Rymkiew 2 Wielkie Garbary 9. dg 3632

Mebel
najtaniej A. Baranowski Poznań, Podgórna 13. Pg 11 193-23,59

Mebel w dobrym wykonaniu najtaniej u Bakosia
ul. Wenecjańska 1 Most Chwałiszewski przy krzyżu. zdg 34 217

Mebel
sypialnie kompl. deb. od 295 — Fabryka Mebli Rynek Śródecki. zdg 35 508

Samochód
Ford, reklamówka, okazynie do sprzedania. Telefon 25 78. zdg 35 008

Kajak
3 osobowy rasowy sprzedam. — Kreta 4, m. 12 — zdg 36 137

Skład
papieru zaraz sprzedam tanio. — Adres Kurjer Pozn. zdg 36 246

Zakład dentytystyczny
w Poznaniu, 14 lat na miejscu, dobrze zaprowadzony, z całkowitem urządzeniem, ewentualnie z domem do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 36 335

Samochód
limuzyna gotowa do jazdy sprzedam bardzo tanio. Centrala Mebli, Swarzędz. Pg 11 314-55,237

Wille
ośmiopokojową komfortową Solacz sprzedam bez ciężarów lub zamienie na folwarczek. Nowak Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 35 890

Ogród
owocowo-warzywny 3,942 mkw. front 52 m. przy ulicy Główniej, Poznań, woda, światło kanalizacja w miejscu — sprzedaż K. Schulz, ul. Główna 31. zdg 36 061

Okazyjnie
jadalnia i gabinet debowy z klubowym garniturem skórę, Żytkowiak, Jezuitka 11. zdg 36 457

Repozytorjum
i tapczan tanio sprzedam. Tama Garbarska 6 a skład. zdg 36 419

Magiel
tanio na sprzedaż Marsz. Focha 153. zdg 36 450

Kiosk
Ludwikowo duży sprzedam. zdg 36 434

Es-bas
B-bas, tenor puzon, alt, beben mało używane tanio. Wallheim, Buk. zdg 36 490

Piecnyk
kaflowy przenośny sprzedam. — 9 Maja 6, mieszk. 11. zdg 36 432

Szpic
biały rasowy suczka na sprzedaż. Fryzjer. Aleje Marcinkowskiego 3 a. zdg 36 477

Rzeźniczy
warsztat urządzony sprzedaż korzystnie J. Waberski, Chwałiszewo 24. rg 7 626/27

Maszynę
pisania. Continental sprzedam. Ratuszowa 35, skład spożywczy. rg 7 637/38

Restauracja
do tego 40 morgi ziemi pierwszej klasy w dużej wsi 1 000 mieszkańców z kompletnym inwentarzem na dogodnych warunkach do sprzedania. Restauracja składa się z wielkiej sali z sceną do tego pięć gościnnych pokoi i pięć pokoi mieszkalnych dla właściciela. Okolica lasy i jeziora, z powodu choroby właściciela natychmiast na sprzedaż. — Wpłaty 15 000 zł. reszta pozostaje na 15 lat. Zgłoszenia Fr. Michalski, Kościeln. Bernardyńska 22. zdg 36 501

Skład
w dobrym miejscu (Poznaniu) położony, dobrze prosperujący z mieszkaniem — przyległym tanio sprzedam. Adres wyskaże Kurjer Poznański zdg 36 507

Dom
piętrowy ze składem sprzedam. Maria Mielcarz, Piaski, powiat Gostyń. zdg 36 509

Wózek
dziecięcy dobrze utrzymany sprzedam. Grudzieniec 82, mieszk. 6. zdg 36 513

Fiat
505 w bardzo dobrym stanie tanio na sprzedaż. Półwiejska 36. zdg 36 500

Sprzedam
2 wentylatory uniwersalne, 400, 220, z ramką i zasłona, jak nowe, cena 90 zł. Elektrykronja, Fredry 3. zdg 35 509

Szafa
stół, łóżanka, łóżko białe, Zygm. Augusta 2, mieszk. 4. zdg 36 538

Walizy 1,50 — Torebki damskie 85 groszy — Parasoła płazowe
Czysty Poznań Szkolna 11. Pr 11 251/2-24,33/4

Żyrandol
jak nowy korzystnie na sprzedaż. Woźna 13 b, m. 6. zdg 36 571

Parcela
600 m² przy Solaczu. Romana Szymańskiego 2, m. 5. zdg 36 551

Fiat
501 limuzyna w pierwszorzędnym stanie na nowych oponach tanio sprzedam. Informacje Patr. Jackowski 25, m. 7, od godz. 16-20. zdg 36 548

Nowo wybudowany
młyn parowy 500 cfr. przemiału stacja na miejscu pałac, park, bliskość miasta powiatowego sprzedam korzystnie względnie zamienie na majątek ziemski, dzierżawę lub kamienicę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 541

Xrazy
naśladowany-
nigdy niedościgniony
**SILV-OZON-
MOTOR**
idealna kąpiel
balsamiczna
kosodrzewinowa
ng 10 483

A. Koszewski
Stary Rynek 61
sprzedaje najtaniej
Aparaty do zagotowania
Szkła do konserw
Serwisy obiadowe
Serwisy do kawy
Garnitury kuchenne
Garnitury na umywalnie
Szkłanki — Kieliszki
Talerze — Filiżanki
Wazony — Kwietniki
Garnki kamienne
Pg 10 898-20,86

CEGLE
Płyty ścienne Kleina,
Förstera, Dziurawkę,
kafle
każdą ilość sprzedamy. Inf.
Al. Marcinkowskiego 13,
pokój 13.
zg 19 177

Karbolineum
najtańsze i najlepsze
Chemiczna Fabryka „HERMES“
Poznań,
ul. Starołęcka 40, tel. 35-50
dg 3 764

6 pokojowe mieszkanie
przy Wałach Zygm. Aug. 2 na II p. ętrze. wprost od gospodarka od 1 lipca do wydzierżawienia. zdg 19 176

Bardzo staniały
nodówki. Jeszcze zwiększona pojemność! Jeszcze doskonalsza technika produkcji. **Fabryka ogniw Mat, Poznań, Składowa 5/7.** dg 3449

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

Dobra lokata kapitału!

Dom o 8 ubikacjach (salka) nadający się na restaurację rzeźniczną (urządzenie), skład kolonialny, w srołku dużej wsi kościelnej, z zabudowaniem gospodarczym na sprzedaż. Probostwo Cielna, poczta Mieszków. dg 3 804

Singera
maszynę krawiecką dobrą sprzedam. Szamarzewskiego 32/4. zdg 36 529

Parcele
różnych dzielnicach okazjynie. Właściciel, Zamkowa 4 b, m. 5, wejście Pocztowej. zdg 36 741

Leksykon aptekarski
Hagera sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 738.

Motocykl
Motosacoche jubileuszowy, 500 ccm, sportowy, tanio sprzedam. Nowaczyk, Górna Wilda 30. zdg 36 272

Nadzwyczajna okazja!
Gabinet męski 550 —, sypialka biała debowa, garnitur klubowy skórze, 2 saloniki, biurka lustra, zegary, biblioteki, oraz inne meble używane. Woźna 44, Polski Dom Komisowy. zdg 36 725

Kufer
duży do podróży. Kreta 6 m. 5. zdg 36 717

Obrazy
oryginały wybitnych malarzy. Rynek Jeżycki 3 mieszkanie 3. zdg 36 714

Szkła do zapraw Aparaty (Wecka) Serwisy stołowe Wyprawy — Prezenty
tanio tylko wprost Wroniecka 24, podwórce. Hurt Porcelany. zdg 36 722

Co znaczy Dominikańska 3
która się stale ogłasza? Pg 11 335-25,16

5 000
pod zastaw ziemi poszukuje zaraz do interesu. Oprocentowanie podług umowy. Zgłoszenia „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 25,20. Pg 11 336-25,20

Dominikańska 3 znaczy Poznański Dom Komisowy
który posiada najtańsze meble używane w wielkim wyborze. Pg 11 334-25,17

Wspaniały gabinet męski!
polegowany nowoczesny wyjątkowo ładny pokój, orzech kaukaski wewnątrz mahoni. — bardzo tanio Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 11 333-25,18

Elegancka nowoczesna jadalnia mahoniowa
pierwszorzędne wykonanie — najlepszego materiału — wyjątkowo tanio Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 11 332-25,19

Salon Ludwika XV całkowicie złocony
bardzo tanio Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3. Pg 11 31-25,21

Okazyjne kupno! Jadalnie, Sypialnie, Gabinety
najtaniej sprzedaje — Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 11 320-25,23

Cztery morgi ziemi Chartowie
dobrze położone — można zrobić ładne parcelki — okazjynie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, telefon 2142 Pg 11 323-25,24

Wyjeżdżając
na święto morza do Gdyni tanio okazja kupna ziemi 1 250 m przy dworcu Gdynia-Chylonia po 5 zł m² wprost przy szosie 10 min. od dworca. Inf. Grabowski Gdynia, Starowiejska skład mebli. Pg 11 327-55,251

Mebel używane! wszelkiego rodzaju sprzedaży komisowej
przyjmujemy bardzo dogodnych warunkach — sprzedaż krótkim czasie zapewniona Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 10 930-25,31

Maszyna Gestetnera
do powielania mało używana okazjynie Dominikańska 3. Pg 11 330-25,22

Aparat
fotograficzny 6 x 9 nowy Zeissa, 6:3, tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 493

Pianino
nowe tanio sprzedam. Grobla 29, m. 4. zdg 36 605

Skład
z urzędzeniem, św. Marcin 77, tanio sprzedam. Zgłoszenia Chwałiszewo 24, m. 1. zdg 36 656

Wózek
dziecięcy, nowoczesny sprzedam. Zupańskiego 20, m. 9 (Wilda). zdg 36 649

Regały
i kramnice do składu obuwia względnie manufaktury tanio do sprzedania. Plac Sapieżyński 2, skład obuwia zdg 36 645

Stół
mahoniowy, okrągły rozciągniony. Stolarska, Słowackiego 22. zdg 36 641

Biedermajer
Kanapa mahoniowa inkrustowana. Stolarska, Słowackiego 22. zdg 36 640

Lokomobilę
nowszej budowy do złocarni nom: 12 K. S. nowe palenisko sprzedam korzystnie dostawa natychmiast. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 622

Skład
slicznym mieszkaniem, Focha, przy parku Wilsona, na każdą branżę korzystnie odstąpię. Marszałka Focha 39, mieszkanie 17. zdg 36 701

Tapety
bezpośrednio z fabryki, rolka od 0,60 gr. F. Szymański Kępcia A. Szymańska, Poznań, Dąbrowskiego 39. ng 10 492

Motorek
półkonny prad stały. Taff, Piękary 12 m. 6. rg 7 651

Fryzjerie
damska, mebla pierwszorzędne położenie urządzenie, nieobudżona, dobrze zaprowadzona, okazjynie. Zakład Dąbrowskiego 56. zdg 36 702

Kwity
lombardowe na srebra, biżuterie kupuje „Lamus“, Strzelecka 1. Pg 10 911-55,46

Wózek
dziecięcy jak nowy. Górna Wilda 40 m. 5. zdg 36 630

Sklep spożywczy
mieszkanie, magiel, pierwszorzędne, dobrze zaprowadzony na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdg 36 612

Młocarnia
parowa 60 II, wyreperowana i gotowa do użytku tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 36 620

Tanio
inkusowy samowar maszynowy do liczenia. Odknera. Ratalewska 29, m. 9. zdg 36 629

Rower
męski nowy, mało używany, korzystnie sprzedam. Sienna 1, Janna Kreglewska. zdg 36 592

Śrutownik
wałcowy, szerokość wałcy 400 m m sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 36 621

Pianino
jak nowe tanio sprzedam. Ul. Staszcza 18, mieszkanie 15. zdg 36 594

Kolonjalke
mieszkanie, meblami — bez zaraz Adres Kurjer Poznański zdg 36 618

Kajak
3-4 osobowy i namiot tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 611

Serwis
porcelanowy na 12 osób duży obus serwetami korzystnie. Św. Marcin 39, m. 9. zdg 36 712

Pianino
zagranczne, czarne krzyżowe — piękny ton, jak nowe, okazjynie sprzedam Adres Kurjer Poznański zdg 36 711

Samochód
Fiat 509 kryty dobrze utrzymany tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 639

Stoły ogrodowe
i krzesła, większa ilość oraz aparat do piwa, dobrze utrzymany do sprzedania Schröder Mosina, ul. Poznańska 13. ng 10 287

Skład
kolonialny do sprzedania, magiel zaprowadzony. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 698

Skład
kolonialny pierwszorzędny na prowincji sprzedam. Oferty Kurjer Poznański rg 7 632

Stół
rozciągnany 15. Wrocławska 177. zdg 36 696

5 KUPNA

Srebro
złoto, porcelana kryształ dywany, meble kupuje „Lamus“, ul. Strzelecka 1. Pg 10 928-55,171

Lokomobilę
do młocenia 12 nominalnych HP, 8-10 atm. z dobrym paleniskiem kupie. I. Dekowski Środa. zdg 35 854

Wielkopańska
jadalnie kupie używana dobrze utrzymana. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 900

Lodownię
średnia używana a kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 498

Szafę
używaną do rzeczy jasna kupie korzystnie Wymiar i cene Kurjer Poznański zdg 36 441

Szory
dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 443

Kajak
okazyjnie kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 499

Piekarnię
kupie w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 474

Kupię śrutownik
używany w dobrym stanie. Młocarnia Wilkowa, poczta Buk. ng 10 497/8

Kuchenkę
westfalską dobrze utrzymaną — Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 508

Łóżko
używane. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 512

Szafę
trójdziałową ciemną z lustrem u mywalnie czyste mało używane kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 563

Kupię
2 konie robocze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 687.

Kupię
dobrze utrzymany kufer podróży. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 684

Beczki
czyste 40 do 60 str. od wina i spirytuali kupie. Domagalski i Ska, Św. Marcin 34. zdg 36 681

Polarymetr
w dobrym stanie kupie. — Cena. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 749

Kupię
używaną prasę i młynek do wytłaczania soków. Oferty z podaniem ceny i pomiarem średnicy Kurjer Poznański zdg 36 745

Wille
lub kamienie mniejsza kupię w Poznaniu lub okolicy. Tabacznicka Górna Wilda 49. Pg 11 323-55257

Dom solidnie zbudowany
wygodami, pod Krotoszymem. Jarocinem Ostrowem. Ostrzeszowie. kupię bezpośrednio od właściciela. Wymagane cztery sześc. pokoiów, ogród najmniejszej 1/2 - 2 morci. roli, laki do 15. Zdrowa miejscowość, lasem woda, blisko miasta, kolej. Oferty szczegółowym opisem, cena kierować Urząd pocztowy - Towar Emerytowi. zdg 36 663

Torpedo
do roweru dobre tanio kupię. Chwaliszewo 24. Drogeria. zdg 36 657

6 KAMIENICE

Kupię gotówką kamienicę
większa reprezentacyjna, cztero-piętrowa centrum Poznania, z dochodem siedm procent wkładu. Zgłoszenia właścicieli Kurjer Poznański zdg 35 073

Wille
5 pokoi Sołacz sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 290

Wille
komfortowa dochodowa ogrodem wpłaty 35 000 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 483

Wille
dochodowa - Łazarz sprzedam 65 000, wpłaty 25 000, reszta - amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 256

Willa
czteromieszkaniowa wpłaty 40 000 amortyzacja 55 000. Malecki, Rybaki 20 a. zdg 36 580

Kamienicę
pierwszorzędna czynszowa w Poznaniu zamienie na dobry majątek ziemski wielkości 600-1200 mórg. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 542

Kamienica
śródmieście cena 70, wpłaty 25. Oferty Kurjer zdg 36 734.

Administrację domów
Poznaniu poszukuje emeryt. Krajowy budowniczy w silie wieku. Ewentualna gwarancja dysponuje. - Oferty Kurjer Poznański zdg 36 634

Wille
puszczykótwo tanio sprzedam i natychmiast opróżnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 628

Kamienicę
centrum dochód 9 600 za 65 000 sprzedam Radowicz. Półwiejska 33 a mieszkanie 8. zdg 36 748

Dom
dwupiętrowy, nowo wybudowany. Poznaniu czynsz 4000 cena 28000 sprzedam Dudak, Wielkie Garbary 34. rg 7 644

Dochodowy
dom kupię, wpłaty 30 000, reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański rg 7 643

7 PIENIADZ

Hipotekę
6 000 sprzedam, dam damno bez moratorium. Bekier, Długa 14, od 7-9 wieczór. zdg 36 445

Dam
na hipotekę na I miejsce około 25 000 zł, również w mniejszych kwotach, lecz z gwarancją zwrotu za jeden rok. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 650

3 000
na I hipotekę zupełnie pewna poszukuje. Oferty warunkami Kurjer Poznański zdg 36 744

Pożyczki
6 000 złotych na I hipotekę z podaniem warunków Oferty Kurjer Poznański zdg 36 697

8 DO WYNAJĘCIA

Pięć
ewentualnie sześć pokoi Zielone Ogródki I, piętrowo od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański dg 3 749

8 pokojowe
komfortowe słoneczne mieszkanie z obszernym przynależnościami na II piętrze przy ul. Słowackiego 18 obok ul. Mickiewicza zaraz do wynajęcia. To są mieszkanie na III piętrze do wynajęcia od 1-go lipca. Również zaraz do wynajęcia Złotych 13 K. Loza ul. Słowackiego 13 telefon 66-89. Pg 10 892-20,27

Mieszkania
4. 2. 1 pokojowe przynależnościami, obszerne, słoneczne, komfortowe także składy mieszkaniemi korzystnie do wynajęcia wzrost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 34 663

3-4 pokojowe
mieszkania komfortowe, ogródkiem we wili Łazarz 1. 8. od gospodarza. Matejski 45. m. 5. od 5-7. zdg 36 487

3 pokoje
kuchnia i skład nadający się do wszystkiego, wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Łazarz, ul. Chociszewskiego 27. zdg 36 566/7

Trzypokojowe
dwa mieszkania zaraz Wielkie Garbary. Konieczna przeróbka. Widomość: Zemanek, Wrocławska 31. godz. 2-4 zdg 36 521

Pokój
kuchnia od lipca. M. Focha 137. m. 6. zdg 36 545

3 pokoje
łazienka, front, elektryczność, obicie zaraz. Ozartoria 9. m. 5. Zgłoszenie 18,30 do 19. zdg 36 546

Próżny
pokój parterowy słoneczny dla małżeństwa bezdzietnego, od gospodarza do wynajęcia. Powidzka 5 (Osiedle) zdg 34 031

Pokój
kuchnia śródmieście, dwuletnia dzierżawa 720. Pijanowski, Wielka 13. Kawiarnia. zdg 36 737

Jednopoikojowe
mieszkania, wprost od gospodarza. Wolne zaraz. Wiadomość Gen. Umińskiego 19 u stróża. zdg 36 719

Mieszkanie
3 pokoje, komfort w wili ewtl. z ogródkiem od 1 lipca. Zgłoszenia Staniszewska, Słoneczna 12, przy ul. Grunwaldzkiej. zdg 36 710

Dwupokojowe
mieszkanie słoneczne parkiet, czynsz miesięczny, Wilda, Rolna 50. Dera (Kolo Cegielskiego). zdg 36 694

Wydzierżawie
mniejsze 2 pokoje kuchnia rok zgry. Lewandowski Górna Wilda 74, gospodarz. zdg 36 685

Odstąpię
3 pokoje meblami tanio. Ogrodowa 2. 11. zdg 36 661

Dwupokojowe
35 trzypokojowe 65. pokoi. kuchnia 20. Zielona 3. m. 21. zdg 36 658

Mieszkanie
komfortowe, 5 pokoi, ogrzewanie centralne, II piętro blisko Sadu Grodzkiego, od lipca, telefon 29-29 zdg 36 651

Mieszkanie
dwupokojowe ładne centrum. - Blizszych informacyj Ruge, ul. Cieszkowskiego 8. zdg 36 643

6 pokojowe
mieszkanie, telefon Starvm Rynku nadające dla adwokata, doktora odstąpię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 676

Nowożeńcom
dwupokojowe nowymi meblami. - Adres Kurjer Poznański zdg 36 743

6 pokojowe
przynależnościami pięknie położone śródmieściu wynajmie korzystnie gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 742

Małżeństwu
bezdzietnemu mieszkaniu słonecznym, Fabryczna 35. m. 5. rg 7 634

Pięciopokojowe
komfortowe Marszałka Focha, 4 piętro, wynajme od 1 lipca. Zgłoszenia Kurjer Poznański 7 631

9 SZUKA MIESZK.

5
pokoi obszernymi ubikacjami natychmiast poszukiwane. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 403

Lekarz
próżnych dwóch pokoi śródmieście od 1. 9. na praktykę. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 473

Solidny płatnik
szuka 3-4 pokojowego mieszkanie nie wyżej II piętra. Szczegółowe warunki Oferty Kurjer Poznański zdg 36 471

Starsza
pani poszukuje pokoju z kuchnią od gospodarza, dzierżawa pół roku zgry. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 526

Mieszkania
portierstwem lub bez emerytowany najwst. prowincji Oferty Kurjer Poznański zdg 36 539

4
pokoi śródmieście solidny lokator. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 558

Szukam
pokoiu kuchnia, dzierżawę płace rzetelnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 660

4
pokojowego wygodnego mieszkanie, bliżej centrum, poszukuje sumiennym płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 653

Mieszkanie
3-4 pokojowe, komfortowe. Łazarz, Jeżyce, dla 3 dorosłych osób potrzebne zaraz lub 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 647

Mieszkanie
3 lub 4 pokoje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 709

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje małego mieszkanie wprost od gospodarza dzierżawa zgry. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 603

Poszukuje
dwóch pokoi kuchnia wzrost gospodarza od 1 lipca, śródmieście. Czynsz zgry. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 591

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Trzypokojowe
słoneczne czyste II piętro przy Parku Wilsona z telefonem. - czynsz niski zamienie na takie same w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 273

Zamienie
2 pokoje kuchnia. Piekary 19. m. 9. na takie same. Łazarz lub Wilda. zdg 36 570

11 POKOJE UMEBL.

Słoneczny
Poznańska 27. dom tylny, prawo I. zdg 34 869

Pokój
Gwarna 17. m. 10. zdg 36 231

Centrum
frontowy dwóm panienkom utrzymaniem po 90 Piekary 3 mieszkanie 3. zdg 32 819

Pokój
panience (pianinem). Wojciecha 3 mieszkanie 5. zdg 36 044

Pokój
tanio. Śniadeckich 20. m. 5. zdg 36 463

25,-
śródmieściu panienkom czyste, słoneczny pianino łazienka wskazuje Kurjer Poznański zdg 36 455

Elegancki
Cieszkowskiego 3. m. 9. zdg 36 437

Pokoik
tani. Kanałowa 7. m. 8. zdg 36 494

Kochanowskiego 5
m. 4. dobrze umeblowany spokojny. zdg 36 484

Pokój
umeblowany, elektryczność, centralne ogrzewanie. Jasna 14. m. 3 zdg 36 472

Wspólny
utrzymaniem panom niekrepujący Babińskiego 7. m. 1. zdg 36 467

Z utrzymaniem
jasny pokój umeblowany lub nie pierwsze piętro centralne ogrzewanie, elektryczność gaz, przy spokojnej rodzinie od 1 lipca do wynajęcia. Wyspiańskiego 12. m. 4. zdg 36 465

Dwuosobowe
duży, mniejszy. Światokrzyski 3. 12. zdg 36 540

Pokój
balkonem. - Kochanowskiego 5. mieszkanie 9. zdg 36 553

1-2
osoby słoneczny. Stroma 7. mieszkanie 5. zdg 36 633

Inteligentowi
także przyjeźdnemu. Św. Józefa 9 a. 2. zdg 36 624

Słoneczny
zaraz lub od 1 Szyperka 3. mieszkanie 7. prt. zdg 36 531

Pokój
dwuosobowy. Kreta 4. m. 9. zdg 36 575

Dwuosobowy
Woźna 1. I. zdg 36 572

Czysty
niekrepujący. Wroniecka 1/2. m. 17. zdg 36 565

Słoneczny
płac Sapieżyński 5. m. 7. zdg 36 562

Pokój
umebl lub bez od 1. 7. słoneczny, elektryczność, łazienka, telefon. Wrocławska 23/29. m. 14 blisko placu Światokrzyskiego. zdg 36 547

Centrum
frontowy dwóm panom utrzymaniem lub bez. Piekary 3. mieszkanie 3. zdg 32 819

Pokój
dla 2 panów. Małe Garbary 6. mieszki. 13. zdg 36 729

Frontowy
wolny. Bukowska 33. m. 2. zdg 36 682

Śródmieście
elegancki. Wały Jana III 11. m. 2. zdg 36 630

Mały
skromny pokój panu. Małe Garbary 4. m. 8. zdg 36 678

Niekrepujący
Masztalarska 7. m. 8. zdg 36 632

Frontowy
elektryczność. Wielkie Garbary 21. m. 6. narożnik Wielkiej. rg 7 649

Słoneczny
elektryczność 1. 7. Sienkiewicza 7 - m. 10. zdg 36 586

Niekrepujący
Czesława 10. a. m. 14. II. zdg 36 588

Skarbowa
18. mieszkanie 3. słoneczny, frontowy, niekrepujący zaraz lub pierwszo. zdg 36 626

Ślicznie
umeblowany centralnym ogrzewaniem 1. 7. Zaczęcie 4. m. 7. - Objeźrzyć 11-1. 4-6. zdg 36 608

Wspólny
(panience). Półwiejska 3. m. 25. zdg 36 595

Pann
Półwiejska 11. I. lewo. zdg 36 597

12 SZUKA POKOJU

Pani
lekarz-dentysta poszukuje słonecznego, eleganckiego pokoju od sierpnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 464

Niekrepujący
czysty jeden lub dwa przy Południowej Garbarach św. Wojciecha. pl. Działowym lub okolicy od zaraz na 6 tygodni. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 495

Szukam
pokoiu wspólnego bez pościeli. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 535

Niekrepującego
pokoiu początek Jeżyce. cena. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 574

Szukam
pokoiu z fortepianem od 1 września, tylko centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 736.

1-2
próżne, używanie kuchni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 728.

Poszukuje
pokoiu z utrzymaniem i opieką dla osoby inteligentnej starszej ze słabym wzrokiem. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 726.

Posługaczka
poszukuje pokoju za kilkadziesiąt nowa pomoc w gospodarstwie. - Oferty Kurjer Poznański zdg 36 624

13 LOKALE

Poszukuje
składu żywnościowego z małym mieszaniem przy ruchliwej ulicy ewentl. próżnego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 492

Skład
obszerny, odnowiony jasny suchy, położony w najlepszym punkcie ul. św. Marcina, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia św. Marcina nr. 34. mieszkanie 9. zdg 36 552

Składy
do wynajęcia. Gospodarz. Woźna 1. zdg 36 573

Skład
mieszaniem, telefon, elektryka, odstąpię zaraz za zgodą gospodarza, zwrot kosztów instalacji. - Adres Kurjer Poznański zdg 36 659

Fryzjerie
kompletnie urządzona centrum, wydzierżawia właściciel. - Oferty Kurjer Poznański zdg 36 648

Skład
z małym mieszaniem na prasowanie poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 525

14 DZIERŻAWY

Dzierżawa
54 morgi przy Poznaniu ziemia drewniana jednym planie przy budynkach, zabudowania maszynowe, kompletnie inwentaryzami, pełnym żniwem, obficie 5 500. - „Dom Złoci”. Wrocławska 22. zdg 36 488

Skład
św. Marcina 77 tanio wydzierżawie. Zgłoszenia Chwaliszewo 24. m. 1. zdg 36 655

Poszukuje
dzierżawy sypich, nadającego się na interes zbożowy wymianie w mniejszym mieście lub większej wiosce bez konkurencji. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego rg 7 629

15 LETNISKA I UZDROWISKA

2 lub 3
dobrze umeblowane pokoje z kuchnią i łazienką w Sopocie pod Gdańskiem odda rodzina polska na 6-8 tygodni, blisko plaży, dworca kolejowego, po cenie przystępnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 327

Letnisko
lasy, jeziora słoneczne pokoje, łazienka domowa, tania SS. Elżbietanki, Sieraków. dg 3 798

Sanatorium
„Sanato” Fundacja Imienia sp. Doktorowej Zofji Aleksiewiczowej Iwonicy. Podkarpackie. Choroby gruźlicowe stawów, kości, (gruźlica reumatyzm) zaburzenia przemiany materji. (artretyzm otępiłość) Rekonwalescencja Znakomita kuchnia staranne leczenie Prospekty za nadaniem znacznika 30 groszy ng 10 138

Orłowo Morskie
„Dom Kuracyjni” pierwszorzędny pensjonat w najładniejszym zakątku polskiego wybrzeża, własna plaża, pomost, tarasy, las, przechadzki, doskonale utrzymanie, ceny przystępne. ng 10 187

Różany Gaj
Kamienna Góra Gdynia komfortowy przepięknie położony pensjonat pełen tarasów słońca obok plaży - Idealne warunki wypoczynkowe. Nowoczesne urządzenia, ceny konkurencyjne. ng 10 071

Hrebenów
jedno z najpiękniejszych letnisk w Karpatach (500 mtr.) wśród lasów szpilkowych - nad rzeką Opór Pocztowy Dom Zdrowia, pierwszorzędny pensjonat polski. Kąpiele rzeczne - powietrzne - słoneczne biblioteka tenis, radio wycieczki, zebrania towarzyskie Polonii letniskowej fortepian gry i zabawy Telefon nr. 1. Kaplica domowa, Kuchnia we własnym zarządzie. Ceny niskie. Stacja kolejowa (szlak Lwów-Lawocze), poczta w miejscu, zdg 34 405

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie „Krawiectwo Poznańskie”
Spółdzielnia z ogr. odpow. w Poznaniu odbędzie się dnia 26 czerwca 1933 r. o godz. 20-tej w salce Krawieckiej (Dom Rzemieślniczy) Porządek obrad: 1. Przedstawienie bilansu. 2. Uchwalenie likwidacji. 3. Zamknięcie. Rada Nadzorcza: F. Banas prezes. zdg 36 528

Truskawiec
Ziemiański pensjonat „Rusalka” centrum. Prowadzi reszloroczny Zarząd „Krzysi” Ceny kryzysowe. Pg 10 872-17,16

Francuz
Profesor gimnazjalny (żona dzieckiem) zamian letniska proponuje lekcje francuskiego. Rzepeckiego 23. m. 6. zdg 36 448

Letniska
wśród lasów, jezior, poszukuje na lipiec z utrzymaniem dla rodziny z dwoma chłopcami 8 i 12 lat. - Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 36 444

Letnisko „Halina”
Promno
stacja, woda, las poleca słoneczne pokoje. zdg 36 237

Żegiestów - Zdrój (Łopata)
nowowbudowany pensjonat „Irena” starożytny Ruczyńskiej, położony nad Popradem, poleca słoneczne, balkonowe pokoje. zdg 36 536

Pokoje
letnisko lasy przy domu. Suchy-las per Poznań, ogrodnictwo. Grabarczyk. zdg 36 557

Ciechocinek
Kasztelanek Hotel pensjonat komfortowy poleca pokoje słoneczne z werandami. Znakomita kuchnia. Ceny przystępne. Telefon 16. Pg 10 771-62,345

Zaleszczyki
Grand Hotel Pension „Helenówka” przy plaży głównej, Słoneczne pokoje. Kuchnia wykwinna, Wzorowa czystość. Młodzieży ulgi ng 10 490

Pokoje
umeblowane z całkowitym utrzymaniem a 4,50 dziennie, sucha okolica, las, rzeka, kościół poczta, spokojny wypocznik. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 670

16 OSOBISTE

Przemysłowy przetarg młyn
W dniu 12 lipca br. o godz. 10 odbędzie się w Sadzie Grodzkim w Śmiglu (Poznańskie) przemysłowy przetarg Młyna Parowego w Wielichowie (Poznańskie). Najniższa oferta ustalona została na około 52 000 zł. - Dzienny przemiał 200 str. - bardzo korzystne położenie w okolicy rolniczej. - Blizszych wyjaśnień udzieli „Westbank” Tow. Akc. w likw. w Wolsztynie Wlkp. ng 10 423

21 ZGUBY

Bransoletkę
srebrna zrubioną Strusia-Zoolog. Oddawcy nagroda. Adres Kurjer Poznański zdg 36 369

Portfel
dowodami na nazwisko St. Falkiewicz zgubiłem, proszę zwrot wynagrodzeniem. Poznań-Sołacz, Wolińska 6. zdg 36 476

Unieważniam
indeks akademicki nr. 16 535. Bystrzyński. zdg 36 809

22 ROZMAITE

Bieliznę
niemowlęcia w olbrzymim wyborze poleca po cenach fabrycznych Fabryka Bielizny Dom Plócienn. J. Schubert, Wrocławska 3. Pg 10 885-13,85

Na wyjazd
niezbędne kostiumy kąpielowe swetry bluzki, sukienki wykonuje przerabia „Tricot”. Poczta wa 23. Pg 10 924-23,37

Zelowanie opanek
systemem Ago nieodzaczajaco. Musiał. św. Marcina 78. zdg 31 822

Pracownia Gorsetów „Wanda”
Gorsety na miarę, Gorsety gotowe - Pasy do cięży - Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr. 27 partier, zdg 36 554

Podróżujący
z branży przyborów stolarskich jak okuć na trumny trumny gotowe, okuć do mebli i mebli gotowych i wszelkich przyborów w zakres wchodzących stolarnictwa poszukuje zastępstwa na prowizję, w tej branży pracuje od 30 lat i może zadowolić firmy, które oddadzą mi zastępstwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 502

Zamienie
rocznik „Kina” na skróty historii polskiego, niemieckiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 537

Damskie trio
wolne (spiew solo)

Księgowy
bilansista, obeznany z podatkami, szuka pracy stałej lub dorywczej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 351

Kucharz - ogrodnik
z dziesięcioletnią praktyką, dobrą świadomością poszukuje posady od zaraz. K. Bocianowski, Borek nad Krotoszynem zdg 36 905

Starsza
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem od zaraz lub od 1. 7. 33. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 462

Służąca
dobrze polecona szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 461

Panienska
do dzieciny lekkich prac szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 453

Bufetowa
poszukuje posady do restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 451

Dziewczyna
uczciwa, nawiąskowa, sumienna, poszukuje pracy do wszystkiego - tylko do 1 lub 2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 438

Dziewczyna
ze wsi poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 439

Rządca - gorzelnik
z szkoła rolnicza i praktyką, lat 29, energiczny, dobry rolnik, świadectwa i referencje, znający dobrze gorzelnictwo, elektryczność, pracujący bez zaników szuka posady od 1. 7. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 336

Książkowa lat 22
w 4 letnia praktyka (również u rewizora ksiąg) zna pisanie na maszynie poszukuje posady. - Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 36 491

Wynagrodzenie
dam temu, kto wyrobi posadę stałą, magazyniera lub portierstwa z mieszkaniami ze ewent. złożeniem kaucji. Adres wskazać Kurjer Pozn. zdg 36 671

TEATRY

Poznań, środa, 21. 6.

TEATR POLSKI: Do niedzieli włącznie gościnne występy p. Marji Modzelewskiej w komedji „Moja siostra i ja”.

TEATR NOWY: Dziś - „Jan i Krystyna” występ Romanówny i Węgierki. Czwartek, 22. 6. „Jan i Krystyna” występ Romanówny i Węgierki.

KOMEDJA MUZYCZNA: Czwartek, 22. 6. Występ chóru rosyjskiego „Wołga”.

Piątek, 23. 6. Występ chóru rosyjskiego „Wołga”.

Bydgoszcz, czwartek, 22. 6.

TEATR MIEJSKI: „Hallo, Ameryka”.

Piątek, 23. 6. „Panna w koszarach”.

KINA

Poznań, środa, 21. 6.

APOLLO: „Demon Wielkiego Miasta”.

AURORA: „Pat i Patachon, chłopy do rzeczy”.

COLOSSEUM: „Rod la Rocque jako szalony student”.

CORSO: „Wołga, Wołga”.

MUZA: „Republika piratów”.

METROPOLIS: „Gdy kończy się miłość”.

ORLE: „Bicz prawa” i „Starek przemysłowy”.

ODEON: „Biała odaliska”.

RENAISSANCE: „X 27”.

ROXY: „Harrold Lloyd”.

SŁONCE: „Baby”.

SFINKS: „Krew na piasku” - Rudolf Valentino.

TECZA: „Książka Dracula”.

WILSONA: „Ta inna”.

CYRK - ZWIERZYNIEM M HERGOTA w cyrku Olympia codziennie przedstawienia o 8.30.

Bydgoszcz, czwartek, 22. 6.

APOLLO: „Gdy kobieta jest piękna”.

BALYK: Bohater Puszczy.

KRYSTAL: „Baby”.

REWJA: „Światło wielkiego miasta”.

SŁONCE: „Donovan”.

Pracznia
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 473

Młoda
nauczycielka z francuskim i niemieckim poszukuje posady na czas wakacji z niskim wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 36 466

Osoba inteligentna
z bardzo dobrym szyciem poszukuje odpowiedniej posady także do wyrocznia pani domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 464

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady od zaraz lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 488

Pomocnik
zgarbimistrzowski, obeznany z zlotnictwem, kawaler wojny od wojska szuka pracy, skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 593

Inteligentna
danna, dobre świadectwa, kochająca dzieci, poszukuje posady wszędzie do dwójki osób, zna gospodarstwo domowe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 615

Sierota
przychodnia poszukuje posady do wszystkiego od zaraz lub od 1. 7. - Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 36 606

Technik
budowlany, poszukuje zajęcia - Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 36 713

Rządca
pierwszorzędny fachowiec samotny, polecony, wykstałcony, 13 lat praktyki, przyjmie posadę za małym wynagrodzeniem. Toruń, Szosa Chelmińska 56, m. 4. zdg 36 674

Gospodyni
akuratna, znająca kuchnię wykwintną, oszczędna, wyborowe pieczenie ciast, wstawianie konserw, jarzyny, przyjmie posadę lepszych państwa lub samotnego pana, miejscowość obojętna, wymagania skromne. Kordecka, Pobjedzińska, Rynek 19, u p. Skubiszewskiej zdg 36 673

Bona II
inteligentna, przystojna, lat 29, przyjmie posadę na czas przejściowy lub stałą miejscowość obojętna. Ręczne robotki, cokolwiek szycia, wynagrodzenie - skromne. Adres wskazać Kurjer Pozn zdg 36 609

Gospodyni kuchmistrzini
dobrze gotująca, znająca chów drobiu, wszelkie zaprawy, pieczenie i wyroby wedlin, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 36 055/6

Ogrodnik
kawaler 13 lat praktyki, wykwalifikowany, poszukuje posady - ewentualnie za kaucją. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 34 102/3

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 504

Posługaczka
z dobrym poleceniem poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 505

Pracznia
poza dom 3. - dziennie Wrocław, ska 19, mieszkanie 5. zdg 36 510

Młodsza
służąca poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 511

Gospodyni - kucharka
samodzielna z wykwintnym gotowaniem przyjmie posadę w lepszym domu, względnie do samotnej osoby. Oferty p. adr. Działyskich 8, mieszkanie 27. zdg 36 515

Szofer
znający kowalstwo i kucie koni szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 522

Panna
znająca gruntownie szycie i haftowanie, język polski, niemiecki, poszukuje posady do dzieciny, wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 518

Młodszy
pomocnik kolonialno-deliakatesowy, dzielny, ekspedjent, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 519

Poszukuje
posady cośkolwiek gotowaniem od 1. 7. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 527

200 zł
za wyrobienie posady biurowej, księżki, ekspedjentki. - Oferty Kurjer Poznański zdg 36 530

Pokojuowa
z doznymi świadectwami poszukuje posady. Najchętniej na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 532

Gospodyni
praktyka, lat 30, szuka posady probostwie, majątku i lipca wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 585

Zarząd domu
opieka, pielęgnarska, wyrocznie w biurze, składzie, obejme tylko za utrzymaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 569

Sumienna
pracznia poszukuje prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 733.

Królewińska
lat 20, sympatyczna, troskliwa, pracowita, zajmie się domem samotnej osoby lub dzieciny. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 731.

Gospodyni
i kucharka ewentualnie do wszystkiego, przyjmie posadę od 1. 7. lub później, najchętniej u księdza, lub samotnego pana. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 718.

Sierota
z prowincji szuka posady domowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 686.

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 688.

Posługi
dobrem gotowaniem poszukuje. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 708

Krawcowa
szycie elegancko, przyjmuje prace w domu. Kramarska 23, mieszkanie 9. - rg 7 646

Dziewczyna
uczciwa, poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 600

Krawcowa
szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 589

Inwalida
wojenny szklarz poszukuje pracy. Wykonuje wszelkie prace w zakresie wchodzące samodzielnie i po cenach bardzo przystępnych. - Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań, ul. Kozia 8, pokój 5, telefon 29-94. zdg 36 123/4

Krawcowa
szuka posady w domu na dzieciny garderobę lub jako prasowaczka. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 154

Pokojuowa
ze szyciem i prasowaniem poszukuje od 1. 7. posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 153

Kucharka
poszukuje posady 1. 7. 1-2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 152

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady samodzielnie gotowaniem i pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 274

Służąca
uczciwa poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 271

Posługi
poszukuje zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 36 276

Kucharka
z dobrym gotowaniem do wszystkiego od 1 lipca. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 36 277

Fryzjer
męski 4-letnia praktyka poszukuje posady miejscowość obojętna. - Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 36 278

Poszukuje
posady przed południem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 304

Sierota
nawskroś uczciwa, chętna, poszukuje posady 1. lub 15. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 217

Pani
młoda, inteligentna, zajmie się domem u starszej dobrze sytuowanej osoby, ewentualnie wdowca z dzieckiem. Inowrocław, Poście-restante, Sonia. zdg 36 228

Mistrz
fryzjerski, obeznany w zawodzie damskim i pracach włosowych, przyjmie posadę samodzielnie - względnie jako pomocnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 249

Krawcowa
dobra szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 245

Dziewczyna
młoda, inteligentna, uczciwa i czysta, szuka posady od zaraz do wszystkiego albo do dzieciny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 286

Panienska
z prowincji, inteligentna, szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 284

Młoda
dziewczyna, kochająca dzieci, szuka posady z szyciem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 281

Panienska
zdolna, inteligentna, pragnąca się czegoś wyuczyć, szuka pracy od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 283

Panienska
z prowincji, inteligentna, z doznymi świadectwami szkolnym - szuka posady w jakimkolwiek składzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 282

Kucharka
samodzielnym gotowaniem, szuka posady od 1. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 298

Młodsza
kieszkowa, znająca dokładnie kielogowość amerykańską, również stenografuje biegle i pisze na maszynie, szuka posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 36 297

Inwalida
wojenny szklarz poszukuje pracy. Wykonuje wszelkie prace w zakresie wchodzące samodzielnie i po cenach bardzo przystępnych. - Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań, ul. Kozia 8, pokój 5, telefon 29-94. zdg 36 123/4

Krawcowa
szuka posady w domu na dzieciny garderobę lub jako prasowaczka. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 154

Pokojuowa
ze szyciem i prasowaniem poszukuje od 1. 7. posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 153

Kucharka
poszukuje posady 1. 7. 1-2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 152

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady samodzielnie gotowaniem i pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 274

Służąca
uczciwa poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 271

Posługi
poszukuje zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 36 276

Kucharka
z dobrym gotowaniem do wszystkiego od 1 lipca. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 36 277

Fryzjer
męski 4-letnia praktyka poszukuje posady miejscowość obojętna. - Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 36 278

Poszukuje
posady przed południem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 304

Sierota
nawskroś uczciwa, chętna, poszukuje posady 1. lub 15. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 217

Pani
młoda, inteligentna, zajmie się domem u starszej dobrze sytuowanej osoby, ewentualnie wdowca z dzieckiem. Inowrocław, Poście-restante, Sonia. zdg 36 228

Mistrz
fryzjerski, obeznany w zawodzie damskim i pracach włosowych, przyjmie posadę samodzielnie - względnie jako pomocnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 249

Krawcowa
dobra szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 245

28 WOLNEMIEJSCA

Film
jedyna prawdziwa droga wskazuje Nationale Filmallianz Berlin Bülowstr 81. Pr 11 929-71.48

Potrzebuję
zaraz dziewczynę gotowaniem zaprawami na wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 048

Służąca
wiejska, uczciwa, skromna, potrzebna 1 lipca na probostwo, do wszystkiego. - Zgłoszenia, świadectwa, wymagana pensja do Kurjera Pozn. dg 3 796

Dwóch uczni
z ukończoną Szkoła Wydziałowa lub Miejska Handlowa przyjmie F. Lisiecki Dom Konfekcyjny, Poznań Stary Rynek. zdg 36 390

Zdolnych
agentów do zbierania fotografii. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 456

Meški Rod La Rocque
w arcywesołym filmie p. t. „Szalony Student”.

Pr 11 322-36.15

Ekspedjentka
do piekarni potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 475

Dentysta
(stka) z uprawnieniem lub bez od 10. 7. 33, z utrzymaniem i podaniem warunków może się zgłosić. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 36 499

Fryzjerka
na stałe, Rumiński Szewska 19. rg 7 616

Chłopiec
do roznoszenia papierosów potrzebny. Gasiorowskich 10, mieszkanie 17, między 3-4. zdg 36 496

Krawcowa
z bardzo dobrym krojem, garderoba damska, dziecięca, potrzebna w domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 500

Garderobianka
z gotówką 200 zł potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 497

2
uczennice, Mistrz fryzjerski, Dąbrowskiego 79. zdg 36 675

Ekspedjentka
branży rzeźniczej, biegle, sumienna potrzebna Zupańskiego 7 zdg 36 550

Fryzjerka
działała od zaraz, Zgłoszenia: Michałek, Za Grobla 7, czwartek od godz. 10-12. zdg 36 582

Uczeń blacharski
potrzebny, ul. Dolina 17, narożnik Szawcarskiej. zdg 36 740

Sila biurowa
za wypożyczenie mi 500-1000 zł dam stała pewna posadę, dam pewną wyprawę. - Zgłoszenia „Par” 55.256. Pg 11 824-55.256

Wspólnika
do dobrego przemysłu, firma istnieje 10 lat, przyjmie z gotówką do 3 tys. złotych. Oferty „Par” 55.255. Pg 11 325-55.255

Uwaga bezrobotni!
Poważne przedsiębiorstwo przyjmie do bezpłatnego wyszkolenia kilku inteligentnych, dobrze się prezentujących pań i panów lat 24. - Dochody bardzo wysokie. Zgłoszenia wraz z dokumentami czwartek i piątek od 10-13 św. Marcina 22, m. 5. Pg 11 321-55.263

Humor zagraniczny

Co pani jest? pani drzy cała...
Strasznie się przestraszyłam. W magazynie jest klient - to chyba warjat - który nie chce kupić towaru na raty i uparł się, by zapłacić gotówką!

(Frankfurter Jll.) S. F.

Humor zagraniczny

Co pani jest? pani drzy cała...
Strasznie się przestraszyłam. W magazynie jest klient - to chyba warjat - który nie chce kupić towaru na raty i uparł się, by zapłacić gotówką!

(Frankfurter Jll.) S. F.

Humor zagraniczny

Co pani jest? pani drzy cała...
Strasznie się przestraszyłam. W magazynie jest klient - to chyba warjat - który nie chce kupić towaru na raty i uparł się, by zapłacić gotówką!

(Frankfurter Jll.) S. F.

Humor zagraniczny

Co pani jest? pani drzy cała...
Strasznie się przestraszyłam. W magazynie jest klient - to chyba warjat - który nie chce kupić towaru na raty i uparł się, by zapłacić gotówką!

(Frankfurter Jll.) S. F.

Przedpłata
na miesiąc lipiec 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 8,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesyłką w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. - P. K. O. Poznań, nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potoczными 200 gr od 1-lamowego mi do wydania porannego przyjmujemy oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11, większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych); słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. - P. K. O. Poznań, nr. 200 149.